

ژباړونکي: پېلابېل

موپاسان

شاهکارې لنډې لیسې

لنڊي ڪيسي:

ڪي ڊمو پاسان

ڙبارونڪي

بيلابيل

2024 م ڪال

2

www.sikaraam.com

د چاپ واک يې له خپروونکې ادارې سره دی

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	::	گي د موپاسان (لنډې کيسې)
ژباړونکي	::	بېلابېل
را ټولونه او ترتيب	::	بارکوال مياخېل
خپروونکى	::	لمر خپرندويه ټولنه
د خپرېدو نېټه	::	مارچ، 2024م کال

ڊالۍ

استاد لطيف بهاند ته

چي نړيوال روسي داستاني اثار يې

پښتو ته را ژباړلي دي

لڙليڪ

منڇ	سرليڪ	شمير
6	 بارڪوال مياخيل	1. موپاسان په پښتو کي
16	 اجمل پسرلي	2. دارن مين
21	 نجيب منلي	3. چترى
33	 اسدالله غضنفر	4. اعتراف
37	 حميد فراز	5. امبل
50	 ضياء جان	6. وحشي مور
58	 هجرت الله اختيار	7. د قبر شناخته
71	 نثار احمد آريا	8. مور او زوى
80	 نجيب عامر	9. کله چې سربازاران خرڅ شول
85	 اجمل اند	10. سوالگرى
94	 ايمل پسرلي	11. ته وا خوب وو؟
100	 نقاش اکاخيل	12. دارن

موپاسان په پښتو کې

د نولسمې پېړۍ مشهور فرانسوي ليکوال هينري رېنې البرټ ګي د موپاسان که په داستاني ادب کې نړيوال شهرت موندلی وو، خو ژوند يې هم له يو شمېر ستړيو او لوړو څوړو ډک وو، ځکه يې د زوکړې نېټه هم لانجمنه ده. د ده مور وايي موپاسان د 1850م کال د اګست پر پينځمه د فرانس په شمال کې «دي اپ» سيمې ته نيژدې په «شاتو د ميرومينيل» سيمه کې زوکړی وو، خو ځينې خپرونکي له دې سره اختلاف لري. موپاسان يواځې يو کشر ورور درلود، خور يې نه وه. ورور يې «هروي د موپاسان» د 1856م کال د مې پر 19 زوکړی وو.

د موپاسان مور «لور لو پوتيوين» او پلار «ګوستاو د موپاسان» دواړه د نورمن له اشرافي کورنۍ څخه وو، دوی په 1846م کال کې واده کړی وو، خو ټول ژوند يې يو ځای سره تېر نه کړ او پينځلس کاله وروسته په 1861م کال کې سره جلا شول. موپاسان هغه وخت يوولس کلن وو، مور يې لوستې ښځه وه، په يواځې سر يې د خپلو دوو زامنو پالنې ته ملا وتړله، د هغې له کلاسيک ادبياتو خصوصاً د شيکسپېر له ليکنو سره ژوره مينه وه، همدا سبب وو چې موپاسان هم پر ادبياتو مين شو.

تعلیم:

که څه هم د موپاسان کورنۍ ازدخپاله وه، خو هغه خپلې بنيادي زدکړې په کلیسا کې وکړې او له هغه وروسته په 13 کلنۍ کې د «ایویتو» سیمې یوې کوچنۍ مدرسې ته و لېږل شو، چې مذهبي او غیرمذهبي زدکړې دواړه پکې ورکول کېدې، خو هغه له دې بند ژونده تنگ او سخت مخالف یې وو، ځکه یې نو د خلاسون لپاره قصداً له تعلیمي اصولو په سرغړونه لاس پورې کړ او په 1868م کال کې له مدرسې و ایستل شو. په ورپسې کال کې «لو هاور» ښار ته لاړ، په های سکول «لیسه» کې شامل شو او د فراغت ډگری یې واخیسته. د 1869م کال په مني کې یې په پېرس کې د قانون زدکړې پیل کړې، خو د فرانس او پرشیا (جرمني) د جگړې پیلېدو له کبله یې دا زدکړې په منځ کې پاته شوې.

موپاسان لومړی په شخصي توګه په خپله خوښه په جګړه کې برخه واخیسته، خو بیا یې د خپل پلار په مداخله او هڅونه په پوځ کې د کوارټرماستر [د سامانانو زېرمه کوونکي] افسر په توګه دنده پیل کړه. په پوځ کې دې تجربې هغه ته ډېر موضوعات په لاس ورکړل او په دې اړه یې خورا ښې کیسې ولیکلې، چې په دې کتاب کې یې هم یوه نمونه لوستلای شئ.

د 1871م کال په جولای کې د پوځ له خدمته را ستون شو او بیرته یې په پېرس کې د قانون زدکړې پیل کړې. پلار یې بیا د ده مرستې ته راغی او د سمندري چارو په وزارت کې یې نوکري ور پیدا کړه، دې نوکری د وکالت ډگری تر اخیستو پورې ډېره مالي اوږه ورکړه. هغه د بېروکراسۍ او دفتری چارو ډېره پړوا نه کوله، خو بیا هم ناکامه نه وو او څو واره یې په نوکری کې

ترقي وشوه. په 1879م کال کې يې پلار په خپله خوښه هغه د سمندري چارو له وزارت ته د تعليم وزارت ته بدل کړ.

د گوستاو فلوبر ملگرتيا او شاگردۍ:

موپاسان د فرانس د فلسفي او شاعر الفريد لو پوتيوين (1816-1848م کال) خوري وو، الفريد او د موپاسان مور د ستر فرانسوي ليکوال او ناول کښونکي گوستاو فلوبر (1821-1880) نيژدې ملگري وو، د دوی ميندې د ښوونځي له زمانې سره ملگرې وې او کورنۍ يې يو بل ته نيژدې وې ځکه يې اولادونو هم دې ملگرتيا ته دوام ورکړ. الفريد د موپاسان تر زوکړې دوه کاله مخکې لا په 32 کلنۍ کې مړ شو، خو د موپاسان مور د ژوند تر پايه له فلوبر سره ملگرتيا وپالنه.

د موپاسان مور لومړۍ په 1867م کال کې هغه فلوبر ته واستاوه چې له هغه سره وپېژني، فلوبر په هغه زمانه کې له پېرسه شاوخوا 160 کيلوميټره لرې په «کرواسي» سيمه کې اوسېده، خو کله چې د فرانس او جرمني له جگړې وروسته پېرس ته راغی نو د موپاسان مور ترې وغوښتل چې پر زوی يې نظر وساتي. همدا يې د شاگردۍ لومړۍ شپې وې چې له موپاسانه يې ليکوال جوړ کړ.

فلوبر چې به د يکشنبې په ورځو کله هم په پېرس کې وو، موپاسان به يې د غرمې ډوډۍ ته ور باله، د نثر ليکلو پر طرز به يې ورته خبرې کولې او د هغه د ځوانۍ لومړۍ ليکنې به يې وراصلاح کولې. فلوبر په دې وخت کې په پېرس کې يو پېژندلی ليکوال وو او له ډېرو ليکوالو سره يې ناسته ولاړه کوله، ځکه يې نو موپاسان ناول کښونکي او نقاد ايميل زولا، روسي ناول کښونکي او

شاعر ایوان ترگنیف، لیکوال ایډمنډ گنکورټ او انگریز لیکوال هینري جېمز ته هم ور وپېژانده. فلوبر د موپاسان په اړه ویلي وو، "هغه زما شاگرد دی او زه ورسره د زوی غوندې مینه کوم." موپاسان د مور و پلار بېلتون ډېر خوړولی وو، ځکه نو فلوبر ورته د پلار غوندې مینه ورکوله او له بلې خوا یې هغه د خپلې لیکوالۍ د الهام سرچینه ګڼله، خو فلوبر د ماغزو د وینې بهېدو له کبله ناڅاپه په 58 کلنۍ کې مړ شو او دا د موپاسان لپاره ډېره بده شخصي او ادبي صدمه او غمیزه وه.

ادبي ژوند او آثار:

له فلوبر او د هغه په مرسته له نورو لیکوالو سره تر پېژندلو مخکې ښایي له ادبیاتو او لیکوالۍ سره د موپاسان مینه نه وه، خو د 1873م او 1880م تر منځ د فلوبر اووه کلنې شاگردۍ هغه هڅولی وو، چې په شاعرۍ او لیکوالۍ لاس پورې کړي، خو څنګه چې یې شاعري لږ کړې او ډېر پام یې کیسه لیکنې ته وو نو په ادبي نړۍ کې یې هم د داستاني یا فکشن لیکوال په توګه ډېر شهرت وموند.

د فلوبر د شاگردۍ په زمانه کې یې یوه یا دوې کیسې د خپلې سیمې په هغو ځایي مجلو کې په مستعار یا فرضي نامه خپرې کړې چې ډېرې مشهورې نه وې. دی د فلوبر تر مړینې یوه میاشت مخکې هغه وخت وځلېد چې ایمیل زولا د ده په ګډون له شپږو لیکوالو د فرانس او پرشیا د جګړې په اړه د کیسو لیکلو غوښتنه وکړه چې بیا به یې په کتابي بڼه چاپوي. د موپاسان کیسه «د غوښې ګین Boule de Suif» نه یواځې د دغو شپږو لیکوالو تر کیسو ښه کیسه وه بلکې تر دې مهاله د ده په غوره کیسو کې شمېرل کېږي. کله چې یې دا کیسه چاپ شوه، د ورځپاڼو چلوونکو غوښتنې ترې زیاتې شوې. بیا یې

نو د تعلیم وزارت نوکري پرېښوه او راتلونکي دوه کاله یې دوو ورځپانو «لو گلوا» او «گیل بلاس» ته کیسې ولیکلې. تر ټولو زیاتې کیسې یې په «گیل بلاس» ورځپاڼه کې خپرې شوې. له 1880 تر 1890م کال پورې لس کلونه د ده د لیکوالۍ مهم کلونه وو، په دې موده کې یې شاوخوا 300 لنډې کیسې، شپږ ناولونه، درې سفرنامې او د شاعرۍ یواځینې ټولگه خپرې شوې.

د موپاسان د لنډو کیسو لومړۍ ټولگه په 1881م کال کې خپره شوه او بیا په دوو کلونو کې دوولس واره چاپ شوه. لومړی ناول یې «يو ژوند Une Vie» په انگرېزي «د یوې ښځې ژوند A Woman's Life» په 1883م کال کې چاپ شو او په یو کال کې شاوخوا 25,000 دانې خرڅ شو. له دې وروسته یې یو په بل پسې کتابونه چاپېدل، د ده په ژوند کې یې د لنډو کیسو 16 ټولگې چاپ او خپرې شوې، خو ژوند ورسره وفا ونه کړه او د نړۍ د څو سترو شاعرانو او لیکوالو غوندې ځوانیمرگ شو.

ناروغي او مرگ:

موپاسان لا ايله شل کلن شوی وو، په دې وپوهېده چې آتشک (Syphilis) ناروغي ور پورې شوې ده او دا د هغې زمانې تر ټولو ډاروونکې او هر ځای خپره شوې ناروغي وه. د ده یواځینې ورور «هروي د موپاسان» هم د 33 کلنۍ په عمر په 1889م کال کې له همدې ناروغۍ مړ شوی وو ځکه نو گومان کېده چې دا به د دوی کورنۍ یا موروثي ناروغي وي. موپاسان له درملنې انکار وکړ ځکه یې د ده په راتلونکي ژوند باندې ډېر بد اغېز وکړ، ذهني نارامي او بې خبري یې زیاته شوه. د 1892م کال د جنورۍ پر دویمه چې هغه له خپلې مور سره وو، خپله غاړه پرې کړه او د ځانونژني هڅه یې

وکړه خو مړ نه شو. مور يې ډاکټران را وبلل او زړه نازړه يې اجازه ورکړه چې زوی يې په لېونتون کې وساتي. دوې ورځې وروسته يې د لېونيانو په جېکټ کې ټينګ وتاړه او په پېرس کې يې د ډاکټر بلانچ روغتون ته يووړ او لا يې د زوکړې 43 مه کليزه نه وه را رسېدلې چې د 1893م کال د جولای پر شپږمه يې له نړۍ سترگې پټې کړې.

په پښتو کې د موپاسان کيسې:

موپاسان ته د نوې لنډې کيسې پلار هم ويل شوي دي ځکه چې ده تر خپلو معاصرو ليکوالو کيسې ته د ژوند او هنر زيات خواږه ور ګډ کړل او په کيسه کې د ژوند هر هغه اړخ ته يې ځای ورکړ، چې تر ده پخوا ورته ډېره کمه توجه شوې وه. اردو نقاد ډاکټر رياض قدیر وايي "تر اوسه د لنډې کيسې په اړه د شوې څېړنې له مخې ايډګرالن پو او ترجميف د نړۍ لومړي کيسه ليکوال دي، خو فرانسوی ګي د موپاسان او روسی کيسه ليکوال چيخوف د نوې لنډې کيسې بنياد ښوونکي بلل کېږي".

موپاسان د داسې جادوگر قلم تخليقکار دی چې شاهکاري لنډې کيسې او ناولونه يې د نړۍ په لسګونو ژبو ژباړل شوي دي او تر مړينې شاوخوا يو سل دېرش کاله وروسته يې هم خوند او اغېز لا تازه او لوستونکي يې بې شمېره دي. پښتو چې څنګه د ژباړې په هره برخه کې نېستمنه ده، هغسې د دې بې جوړې ليکوال په نيژدې 300 کيسو کې ډېرې لږ لنډې کيسې ورته را ژباړل شوې دي او هغه هم بېلابېلو ليکوالو را ژباړلي دي، چې په کتابي بڼه به يې په لومړي ځل پښتانه لوستونکي ولولي.

د 2023م کال د نومبر دویمه اوونۍ وه، پر فېسبوک مې د نړیوالو ژباړو په یوه اردو پاڼه کې د موپاسان د یوې کیسې ژباړه ولوستله، خورا خوند یې راکړ، دا د موپاسان درېیمه کیسه وه چې ما په خپل ادبي ژوند کې لوستې وه، لومړۍ کیسه یې را یاده کړه، چې اجمل پسرلي ژباړلې او د ده د عربي لیکوال حسین القباني په ژباړلي کتاب «لنډې کیسې به څنگه لیکو؟» کې یې چاپ کړې وه، دا کیسه «ډارن مین» نومېده، چې ما شاوخوا شل کاله مخکې په دې کتاب کې لوستې وه، خو کرکټره مې یې تر اوسه په ذهن کې وه. بله کیسه یې د «چتری» په نوم استاد نجیب منلي ژباړلې او څو کاله مخکې پر فېسبوک خپره کړې وه، هغه کیسه هم ډېره دلچسپه وه او استاد منلي په خپل خواره نثر ډېره په خوند ژباړلې وه. د موپاسان د دغو درو کیسو خوند مجبور کړم، چې په پښتو کې یې نورې ژباړلې کیسې پیدا کړم او چې ټولې معلومې او تر خپله وسه پیدا کړم، بیا د دې ستر لیکوال د نورو کیسو ژباړو ته ملا وټړم. د فېسبوک او گوگل په مرسته مې د موپاسان 14 کیسې معلومې کړې، بیا مې فکر وکړ چې دا کیسې باید ټولې پیدا کړم او کتابي بڼه ورکړم. دا ستاسې په لاس کې د موپاسان د ژباړلیو کیسو لومړۍ کتاب دی، له نېکه مرغه له دې کتاب وروسته به یې د کیسو دویم کتاب هم ستاسې گوتو ته درشي.

ما مخکې وویل چې په پښتو کې مې د موپاسان 14 کیسې معلومې کړې، خو په کتاب کې 11 کیسې دي، ما د نومبر پر 10مه د موپاسان د ژباړلیو کیسو په اړه پر فېسبوک یو پوست کړی وو، هلته ځینو لیکوالو د خپلو ژباړلیو کیسو په اړه معلومات راکړل، د پښتو تکړه لیکوال، شاعر او ژباړونکي راشد خټک هم راته ولیکل "یو څو کیسې یې ما هم ژباړلې وې، په "الفت" کې چاپ

شوې وې"، ما چې ترې غوښتنه وکړه، راته ويې ويل چې دا کيسې يې پينځلس شل کاله مخکې ژباړلې وې او د دانش خپرندويي ټولنې په مجله کې چاپ شوې وې، يواځې د يوې سرليک يې په ياد وو «کېدای شي». بيا ما په دې منځ کې درې څلور واړه غوښتنه ترې وکړه خو دا کيسې يې د دې کتاب د خپرېدو تر وخته را پيدا نه کړې.

په گوگل کې چې د موپاسان په کيسو پسې ګرزېدم، د «ټول افغان» ويبپاڼې يوه ليکنه مې مخې ته راغله، دا ليکنه په اصل کې د ځوان ليکوال رفيع الله ستانکزي «د ژباړې فن» کتاب د يو مضمون برخه وه، په دې مضمون کې په يوه پېراگراف کې د بهرنيو ژباړل شويو کيسو سرليکونه، د ليکوال او ژباړونکي نومونه ورکړل شوي وو، خو له بده مرغه هغه هم دومره بې ترتيبه وو، چې زه اوسه هم په دې ډاډه نه يم چې کومه کيسه د چا او چا ژباړلې ده. دا کتاب لومړی شاوخوا اتلس کاله مخکې چاپ شوی وو، خو له نېکه مرغه ليکوال يې دا مهال دلته موږ ته نيژدې د امريکې په ويرجينيا کې اوسېږي، شمېره يې راسره وه، ټيليفون مې ورته وکړ او پوښتنه مې ځنې وکړه، چې تاسې په خپل کتاب کې د موپاسان د دوو کيسو ژباړې يادې کړې دي. دا چې د کتاب د چاپ ډېر وخت شوی وو، ښاغلي ستانکزي تش دومره مرسته راسره وکړه، چې دغه کيسې او ژباړونکي يې معلوم کړم، د ده د کتاب له مخې "عزيرالرحمان سيفي «د روح څارونکي» او [عبدالروف] بېنوا د «بندي» په نوم د موپاسان کيسې ژباړلې دي، خو د دغو کيسو سرچينه نه په کتاب کې وه او نه دغسې ور معلومه وه چې زه يې پيدا کړم او په دې کتاب کې يې شاملې کړم.

زموږ گران ملگری لیکوال او خپرونکی مطیع الله رو هیال مې وپوښت، چې که د استاد بېنوا د دې ژباړلې کیسې په موندلو کې راسره مرسته وکړي، هغه راته وویل چې غالباً د استاد بېنوا ناچاپ نثرونه سره ترتیبوي، چې ژباړې به هم پکې شاملې وي، خو تر خپلې پلټنې وروسته یې راته وویل چې د موپاسان د کیسو کومه ژباړه یې تر اوسه مخې ته نه ده ورغلې.

دا ژباړې:

څنگه چې موپاسان د نولسمې پېړۍ د دویمې نیمایي لیکوال دی او خپلې نیژدې ټولې کیسې، ناولونه او اثار یې د ژوند په وروستیو دوو لسیزو کې لیکلي دي، نو کېدای شي ډېر داستانونه یې په اوسنۍ زمانه کې ډېرو خلکو ته زړه وي یا به داسې ووايو چې شاید زموږ لوستونکو ته د دلچسپۍ وړ نه وي، ځکه نو زموږ د دې کتاب ژباړونکیو هڅه کړې چې د ده خورا ښې او مشهورې کیسې یې را ژباړلې دي. ما چې په تېرو درو میاشتو کې په انگرېزي، اردو او پښتو کې د موپاسان تر 60 زیاتې کیسې لوستې دي، بې له شکه ویلای شم چې دا یې یو غوره انتخاب دی.

په دغو کیسو کې له مینې نیولې تر کورني او ټولنیز ژونده او له غربته نیولې د فرانس-جرمني تر جگړې پورې د هغې زمانې د فرانسوي ټولنې هراړخیزه او ښه انځورګري شوې ده او هره کیسه هر ژباړونکي تر خپله وسه ډېره ښه ژباړلې ده.

دا چې له بده مرغه د پښتو املاء تر اوسه لا یوه نه ده او حتی د یوې سیمې د دوو لیکوالو املاء هم د ځینو اختلافونو له کبله سره بېله وي، د دغو کیسو په ترتیبولو کې هم زه له دې ستونځې سره مخ وم، ځکه مې ټولې

کیسی یو داسی املاء ته وارولې، چې اکثریت لیکوال یې لیکي او تر ډېره رواج شوې ده. په دې کې ځینې داسې کیسې هم چې ژباړونکو ډېر کلونه مخکې ژباړلې وې، ما له انگرېزي متن سره وکتلې، ځینې ځایونه مې له اصل ژباړې سره پکې سم یا بدل کړل، په دې هیله چې زما دغه هڅه د دغو محترمو ژباړونکیو په ژباړو کې لاسوهنه ونه بلل شي. له کیسو خوند واخلي او د موپاسان دویم پښتو کتاب ته انتظار وکړئ.

درنښت

بارکوال میا خېل

27 فروري 2024م کال

ویرجینیا - امریکه

ماخذونه:

1. بریتانیکا ویبپاڼه.
2. «منډو اور موپاسان» ایک تقابلی مطالعہ، ڈاکٹر ریاض قدر، مثال پبلشرز فیصل آباد، سال اشاعت 2016، صفحہ 30.
3. «د ژباړې فن»، رفیع الله ستانیکزی، خپرندوی: صمیم ادبي ټولنه، چاپ کال: 1386ل (2006م)، 13 - 14 مخونه.

ډارن مین

تېرې هېرې خبرې په زړه پورې وي. زموږ په زړونو ناستې وي. د زړونو تل ته ورکوزېږي. کله يې هم نه شو هېرولای.

زما په ژوند کې ډېر څه پېښ شوي دي، ځينې پېښې د خوشالۍ وې، ځينې يې د خپگان او ځينې يې هېښوونکې خو د کلويشت ادې پېښه سره له دې چې ساده وه کله مې له زړه نه وزي. عجيبه مې پر ذهن خپره ده. داسې ورځ دې بده شي چې يو نه يو وار به کلويشت ادې زما سترگو ته نه درېږي.

زه دوولس کلن وم چې دا زموږ کور ته د هرې پنجشنبې په سهار راتله، سپڅېدلې جامې يې راسمولې او گنډلې، په هغه زمانه کې په کلي کې اوسېدو، کور مو د کلي له کليسا سره وو. کلويشت ادې به عادتاً د سهار د اووه بجو شاوخوا رانېکاره شوه. کړۍ ورځ به په جامو بوخته وه.

دا بودۍ وه، گوډه وه، د پوزې پر سر او نور مخ يې ځای ځای پاسته وېښتان راشنه شوي وو. وېښتان يې د ږيرې په څېر ښکارېدل. گڼې وروځې يې داسې ايسېدې لکه غټ بريټونه چې يې د شونډې پر ځای د سترگو د پاسه پراته وي. کلويشت ادې په ما گرانه وه، ددې هم زه ښه ايسېدم. د کلي کيسې او ټوکې به يې راته کولې. له جېبه به يې ډېر کله ماڅۍ را ايستې، راکولې به يې.

يوه پنجشنبه چې سهار راغله زه د هر کله غوندې ورپسې شوم او تر هغې کوټې د دې شاته رهي وم چې سپڅېدلي کالي به يې پکې گنډل. ما ويل چې نن به بيا راته کيسې وکړي او خوله به مې په خوږو خوږه کړي، خو کله چې ورنيزدې شوم سر يې د چوکۍ خواته کور، لاسونه يې بې حاله يوې خوا بلې خواته پراته وو. ستنه يې لا په گوتو کې نيولې وه.

پلار و مور زما چيغې واورېدې، په منډه راغلل چې بشخې ته يې وکتل څک څک يې وکړل. په منډه د کلي په سپين ږيري ډاکټر پسې ووتل. ډاکټر کلويشت ادې تر يوې دقيقې لږ معاينه کړه بيا يې وويل، زړه يې درېدلې، مړه شوې ده.

ټېکه نه راتله يوې خوا بلې خوا تلم راتلم، اخر په منډه د ناستې کوټې ته ولاړم، په يوه تياره کونج کې مې ځان په چوکۍ واچاوه او اوښکې مې وبهېدې. لږ څه وروسته مې پلار و مور له ډاکټر سره راغلل، دوی کښېناستل خبرې يې پيل کړې. ډاکټر ته يې جوس راوړي وو، هغه يې څښل، لکه دوی چې ما په دغه تياره کونج کې نه ويني.. نو د کلويشت ادې ټوله کيسه مې واورېده. سپين ږيري ډاکټر وويل:

- خوارکۍ کلويشت ادې.. په اوله کې چې دې کلي ته راغله وروسته له دوو ورځو يې پښه غوټه ماته شوه.. تر اوسه مې دغه پېښه په زړه ده، داسې راته ښکاري لکه پرون چې پېښه شوې وي حال دا چې پوره څلوېښت کاله مخته يې پښه ماته شوې وه... د خدای کارونه دي د چا باور نه راځي، دا هغه وخت اوولس کلنه وه، ښه کړه وړه يې وو، ښايسته اندام يې وو چې چا به وليده خامخا به يې سترگې ور اوښتې، تر اوسه مې چاته دا کيسه نه ده کړې.. له ما پرته د دې کيسه چاته معلومه نه ده. يو بل سړی هم پرې خبر دی هغه اوس زموږ له کلي لرې اوسي.

کلویشټ په ځوانۍ کې د موسیو جاریو په ښوونځي کې د اوبدلو گندلو ښوونکې وه. هلته یو ځوان وو سیجبرت نومېده..دغه ځوان ښوونکي ښه گپي سړی و، د ټولو نجونو زړه کېده چې له ده سره واده وکړي خو دده یوې ته هم زړه نه کېده، کله چې یې کلویشټ ولیده خوښه یې شوه، په غوږ کې یې وپسپېده، د مینې خوږې خبرې یې ورته وکړې، ورته ویې ویل یواځې مې ته خوښه یې. کلویشټ خورا خوشاله شوه ورسره ویې منله چې د رخصتۍ په وخت به د ښوونکيو او زده کوونکيو له تگه وروسته په دویم پور کې د تفریح خونې ته سره ځي.

د رخصتۍ په وخت کې کلیوشت شاته شاته کېده، د دې په ځای چې ووزي دویم پور ته وخته او د تفریح په کوټه کې یې ځان پټ کړ، ځوان ملگری یې په بیره کوټې ته پسې ورغی، کلویشټ یې ولیده، دی پورېده، ډارېده چې د ښوونځي څښتن او مدیر موسیو جاریو یې سره ونه ويني. له څه چې وپېرېده هغسې وشو، چې څنگه دوی سره نیژدې کېدل ور بیرته شو او موسیو جاریو کوټې ته ورننووت، نارې یې کړې:

– "سیجبرته دلته څه کوي؟!"

سیجبرت کلویشټ ته تر ژبې لاندې وویل:

– "تر هغې لویې چوکۍ لاندې پټه شه، ژر کوه"

د ښوونځي مدیر لکه چې دا پسني واورېد، خو هغه ته څوک په کوټه کې ورښکاره نه شول ځکه چې ماښام وو او کوټه تیاره وه، بیا یې سیجبرت ته ور غږ کړل:

– "څوک دې درسره یواځې خو نه یې"

سیجبرت د ده د شک ایستلو لپاره ټینگار وکړ چې "یواځې یم". مدیر ورته وویل:

– "ډېر ښه، په خپله یې گورم"

بيا يې د کوتې ور له دباندې په کيلي کولپ کړ او دی ولاړ چې خراغ ورسره راوړي، کوته وپلتي.

سيجبرت ډارن وو، لکه د شرپرو خلکو عقل يې له لاس وړکړ، وارخطا شو. کلويشت ته يې په پورېدلي غږ وويل:

- "د خدای لپاره تر چوکۍ لاندې پټه شه.. که جاريو دې وويني وبه مې شپي، روزي به راباندې ودرېږي.. مخ به مې تور شي"

نجلی ورو ورته وويل:

- "ورته ووايه چې موږ واده سره کوو او.."

دی يې په خوله کې ور ولويد:

- "د څه شي واده .. اوس خو مو لا د واده وخت نه دی.. اه ..د پنبو دربا يې ده..پټه شه.. خدای ته وگوره"

نجلی ده ته بد بد وکتل بيا يې ورته وويل:

- "نه پټېږم.. له ورسۍ توپ وهم.. بس دومره راسره وکړه چې د جاريو تر تگ وروسته مې روغتون ته ورسوه".

چې کيلي په وره کې تاوېده، کلويشت د دويم منزل له کړکۍ لاندې پټيو ته توپ کړل، دغه خوا د بنوونځي شاته وه.. د بنوونځي مدير شاوخوا وليده، هېښ شو چې څرنگه يې بل څوک ونه موندل.

سيجبرت زموږ کور ته په منډه راغی، راته ويې ويل راځه ملگرې مې وژغوره. د شپې شرکنده باران ورېده، زه د بنوونځي شاته ورسره ولاړم، هلته دا خوارکۍ د دېوال څنگ ته غزيدلې وه، بنۍ پنبه يې ماته وه. کله چې مو راوړه له خبرو لويدلې وه، په لاره کې يې په زگېږوي وويل:

- "خپله سزا مې وليده..هره سمه نجلۍ چې له بې لارې سړي سره مينه کوي دغه يې سزا".

په کلي کې مو اواز ه خپره کړه چې کلويشت بگۍ وهلې، بگيوال تېنټېدلې، دا يې دغسې پرې ايښې ده. د ټولو زموږ په درواغو باور راغی. پوليسو ناکامه هڅه وکړه چې بگيوال پيدا کړي.

کلويشت گوډه شوه. عمري گوډه. په همدې حالت کې سيجبرت د واده وړانديز ورته وکړ، خو هغې په کلکه رد کړ، د هغې په گومان ښوونکۍ سيجبرت اوس د زړه سوي په خاطر واده ته تيار شوی وو او زړه سوی يې ځکه کاوه چې د تفريح په خونه کې يې د دې له خوا د واده وړانديز نه وو منلی، حال دا چې دې د سيجبرت د ژغورلو لپاره له دويم پوره ټوپ کړي وو.

په رېښتا هم کلويشت د هغه د راتلونکې لپاره قرباني ورکړه..

خپله اينده يې قربان کړه، سر يې سپين کړ، تر اخره يې واده ونه کړ، اوس به ورباندې څوک وير کوي.

چتری

مېرمن اورۍ لږه سخته وه. هغه د پیسې په ارزښت پوهېده او د پیسو د ډېرولو لپاره یې پوره یو درځن اصول درلودل. نوکړې به یې رښتیا هم په گرانه د سودا توکری ډکوله او ښاغلي اورۍ ته خپل جیب خرڅ هم په اسانه نه ور رسېده. که څه هم د هغوی وضع ښه وه، ماشومان یې هم نه درلودل؛ خو بیا هم، چې د مېرمن اورۍ له کوره به هره سپینه پیسه وتله، نو دا به پرې دردېدله. دا د هغې لپاره یو ډول زړه چاودون وو او کله به یې چې څه داسې غټ شان مصرف وکړ، که څه هم ضرور به وو، خو په ورپسې شپه به دې ته سم خوب نه ورته. اورۍ به هره ورځ خپلې ښځې ته ویل:

– "لږ دې پرې موی را سست کړه، موږ خو بې له هغې هم څه چې گټو هغه نه شو خوړلای."

هغې به ویل:

– "څوک څه پوهېږي چې سبا به څه کېږي؟ له سړي سره چې هرڅومره ډېرې وي، تر لږو ښې وي."

هغه یوه کوچنۍ څلوېښت کلنه ښځه وه. چالاکه، غونجی، پاکیزه او اکثره قهرېدلې. خاوند به یې تل له هغو سختیو شکایت کاوه، چې دې به پرې تېرولې. ځینې خو یې داسې هم وې، چې سخت به پرې ځورېده، ځکه چې د ده غرور به

يې ورماتاوه. دی د جنگ په وزارت کې سر مامور وو او دا څوکۍ يې د ښځې په فرمان ځکه ټينگه کړې وه، چې د کور عوايد يې پرې ډېرول.

پوره دوه کاله دفتر ته له هماغې يوې، زړې، پيوندې چترۍ سره راته، چې همکارانو به يې ورپورې خندل. کله چې د هغوی له ټوکو په تنگ شو، په کلکه يې له مېرمن اورۍ څخه و غوښتل چې نوې چترۍ به ورته اخلي. هغې هم ورته په يوه لوی پلورنځي کې ليلام شوی د اته نيمو روپيو يو شی واخيست. مامورينو چې دغه شی وليد چې په زرگونو د پاريس په کوڅو کې اووښته را اووښته، نو خپلو ټوکو او خنداوو ته يې لا زور ورکړ او اورۍ په دې خبرو سخت خپه شو. چترۍ هم چندان د کار شی نه وو، په درېو مياشتو کې له ښې ولوېده او په وزارت کې ملنډې بېخي عامې شوې. چا ورپورې يوه سندره هم جوړه کړه، چې د لوی تعمير له بامه تر ځمکې پورې به له سهاره تر ماښامه اورېدل کېده.

اورۍ نور ښه په تنگ شوی وو، ښځې ته يې امر وکړ، چې يوه نوې ورېښمينه، د شلو روپيو چترۍ به ورته اخلي او د پيسو رسيد به هم ورته ښکاره کوي. هغې د اتلسو روپيو يوه چترۍ واخيسته او کله چې يې خپل خاوند ته ورسپارله له قهره سره وه او ورته يې وويل:

– "دا دې د پينځو کالو لپاره بس ده!"

اورۍ ښه په ډپ کې دفتر ته راغی او د هر چا پام يې ځان ته راواړاوه. ماښام چې کور ته راغی ښځې يې په تشویش سره چترۍ ته وکتل او ورته يې وويل: – همداسې تړلې يې مه پرېږده، دا شخه کشکي تسمه به يې ورېښم درته ريښۍ ريښۍ کړي. اوس يې نو ساتل په تا دي، ځکه چې بله خو والله که درته داسې ژر واخلم!

چتری یې راواخیسته، تسمه یې پرانیسته، کتونه یې و ځنډل او بیا له هیجانه همداسې وچه پر ځای ودرېده. د چتری په منځ کې یې د یوې پیسې په اندازه گرد سوری ولید. د سگرتو د سولو داغ وو. تر شونډو لاندې یې وویل:

– "دا پرې څه شوي؟"

خاوند یې، بې له دې چې ور وگوري، په کراره وویل:

– "په چا؟ څه خبره ده؟ څه وايي؟"

له قهره یې سا بنده وه، له خولې یې خبره نه وه:

– "تا... تا... خو دې دا... دا چتری سوې ده! لېونی یې که څه بلا؟ کور مو وړانوې؟"

هغه مخ وروړاوه، رنگ یې تبتهېدلی وو:

– "څه دې وویل؟"

– "څه مې وویل؟ چتری دې سوې! واخله وگوره!"

د هغه په لور یې داسې ور ټوپ کړ لکه چې وهلو ته یې نیت کړی وو. د سگرتو سوری یې ورته تر پوزې لاندې ونيو، هغه هم ددې واړه زخم په وړاندې هېښ پاتې وو، په تېرې ژبه یې وویل:

– "دا... دا څه شی دی؟ نه پوهېږم، قسم دی چې هېڅ مې هم نه دي کړي! نه

پوهېږم چې په دې چتری څه شوي دي؟"

هغې نو اوس چغې وهلې:

– "قسم دی چې په دفتر کې به دې نخرې کړې وي، له ځانه به دې مداري جوړ

کړي وي، د ښوولو لپاره به دې خلاصه کړې وي."

هغه ځواب ورکړ:

- "ما تش يو وار پرانيسته چې خلکو ته وښيم چې څومره ښکلې ده، نور مې څه نه دي کړي. قسم درته خورم."

خو هغې ورته ځمکه ودرېوله او هغه څه يې وروښوول، چې د سوله خوښوونکي سړي لپاره خپل کور د جنگ له هغه ميدان نه هم لا هيبتناک کړي چې سړي گولی پکې اوري. بيا يې د زړې چترۍ له ورېښمين ټوکره، چې رنگ يې هم بدل وو، يوه ټوټه پرې ولگوله. سبا ته اوړۍ خړ سر دفتر ته له دغه پيوندي سامان سره لاړ، په الماری کې يې کښېښود او داسې يې هېر کړ لکه سړی چې د يوې بدې خاطري د هېرولو هڅه کوي.

کور ته لا ننوتی نه وو چې ښځې يې چترۍ له لاسه واخيسته، پرايې نيسته چې حالت يې وگوري او د نوي ناورين په ليدو يې ساه په ستوني کې بنده شوه. چترۍ وړو وړو سوريو داسې غلبېل کړې وه، لکه چا چې پرې د لگېدلي پايپ سړي ايرې ورشيندلې وي. د جوړولو نه وه، بېخي له منځه تللې وه. همداسې يې ورته کتل او څه يې نه ويل. دومره قهرېدلې وه، چې له خولې يې غږ نه خوت. هغه هم وړانۍ لیده، بې عقله غوندې، وارخطا، خواشینی ولاړ وو.

بيا يې يو بل ته سره وکتل، هغه سترگې ښکته واچولې، خو دا څيرې پيرې شې يې، چې په شدت ورگوزار شوی وو، پر مخ ولگېد. وروسته هغې چيغې کړې، د لېونی غوسې له برکته يې بېرته خپل غږ را پيدا کړی وو:

- "ځوانيمرگه! دا دې له قصده داسې کړي دي، خو زور به يې درنه وباسم! بله را نه والله که په سترگو هم و وينې!"

او ننداره بېرته پيل شوه. پوره يو ساعت وروسته هغه ايله وکړای شول، چې څه ووايي، قسمونه يې وخوړل چې هغه هم نه پوهېږي چې دا څنگه داسې شوي. ضرور به يې چا د رخې او يا د بدل اخيستو لپاره دا کار کړی وي.

د زنگ شرنګا خلاص کړ. یو دوست یې د ماښام لپاره مېلمه کړی وو، هغه را ورسېد. مېرمن اوړۍ ورته کیسه تېره کړه او دا یې هم وویل، چې نور به نو خپل خاوند ته بله چترۍ وا نه خلي. دوست یې په حقه ورسره داسې استدلال وکړ: - "ښه نو بې بي، چې داسې شوه بیا به یې کالي ژر ژر خرابېږي او د کالیو ارزښت خو د چترۍ نه ډېر وي!"

ورکوټې ښځې همداسې په قهر وویل:

- "د پخلنځي چترۍ به له ځان سره وړي، د ورېښمو چترۍ بیا نه ورکوم."

په دې خبره اوړۍ رانېغ شو:

- "ښه نو بیا به زه هم استعفا ورکړم خو د پخلنځي چترۍ به دفتر ته یونه سم."

دوست یې وویل:

- "بېرته یې پوښ کړئ، دومره گرانه به نه درته لوېږي."

مېرمن اوړۍ په ناهیلې اواز وویل:

- "کم له کمه اته روپۍ خو یې په پوښ کولو هم لگېږي. اته او اتلس شپږویش

کېږي. شپږویش روپۍ په یوې چترۍ لگول بېخي لېونتوب دی، لېونتوب!"

دوست یې چې یو غریب ښاری وو، لکه الهام چې ورته شوی وي، وویل:

- "په خپله بیمه یې جوړه کړئ. که پېښه د کور دننه شوې وي د بیمې کمپنۍ د

سوو شیانو تاوان هم ورکوي."

له دې مشورې سره وړه ښځه غلې شوه او له یوې شېبې چورت وهلو وروسته

یې خپل خاوند ته وویل:

- "سبا، مخکې له دې چې وزارت ته لاړ شې، د بیمې کمپنۍ "مورنیزې" دفتر ته

به ورشې چترۍ به دې ورته وښيي او تاوان به ترې و غواړي."

اوری له ځایه ټوپ کړ:

- "زه به هېڅکله دومره زړه ونه کړم. اتلس روپۍ وې، ورکې شوې، خلاصه خبره ده په دې به نه مرو!"

په سبا یې همسا په لاس کې و نیوه او له کوره ووت. ښه وو اسمان شین وو. مېرمن اوری چې په کور کې یواځې پاتې شوه د اتلسو روپیو ورکېدلو ته یې زړه نه شو ښه کولای. چترۍ د خوراک د خونې پر مېز پرته وه، دا ترې ګرده تاوېده او تصمیم یې نه شو نیولای. د بیمې خبره به یې هره شېبه مغزو ته راتله، خو د هغو سړیو خنډنې نظر هم ورته د زغم وړ نه برېښېده، چې تاوان یې باید ترې غوښتی وای. هغه ډېره شرمگیره وه، په نه خبره به تکه سره شوه او له نا اشنا خلکو سره به یې چې خبرې کولې روحيات به یې بایلل، خو بیا هم د اتلسو روپیو غم داسې ځوروله لکه یو زخم چې سړی ځوروي. ډېره هڅه یې وکړه، چې نور په کې چورت و نه وهي، خو بیا به یې د دغه تاوان فکر په مغزو کې شور جوړ کړ. نه پوهېده چې څه وکړي. ساعتونه همداسې پسې تېرېدل، خو هغې تصمیم نه شو نیولای. ناڅاپه، لکه کله چې ډارن خلک ځان په یو دم کې تورزن کړي، راپاڅېده:

- "ورځم، هر څه چې و شول!"

لومړی یې باید چترۍ داسې برابره کړې وای، چې هم یې ناوړین ښه جوت وای او هم یې د ثبوت کار اسانه وای. یو اورلګیت یې راواخیست او د دوو اوسپنیزو لښتو تر منځ یې د یوې لوېشتې په اندازه ځای وسوځاوه، بیا یې د چترۍ پاتې ورېښمین ټوکر په ډېر احتیاط کت کړ، د کشک تسمه یې ټینګه کړه، پړونۍ او خولۍ یې په سر کړل او د ریوولي واټ پر لور، چې د بیمې دفتر پکې وو، په ټینګو

گامونو روانه شوه. خو هر خومره چې نژدې کېده، هماغومره يې پلونه ورو کېدل.

څه به يې ويل؟ څه ډول ځواب به يې اورېده؟

د کورونو نومرو ته يې وکتل. اته ويشت لا ورته پاتې وې. پوره وخت يې درلود چې لا نور فکر يې هم کړی وای. پلونه يې همداسې پسې ورو کېدل. ناڅاپه و درېده. همدغه دروازه وه چې په طلايي تورو پرې ليکل شوي وو "مورنيزه، د اور په مقابل کې د بيمې شرکت". خومره ژر رارسېدلې وه! يوه شېبه ودرېده، بيا وړاندې لاړه. بېرته راوگرزېده، بيا هم له دروازې تېره شوه او بيا بېرته راغله. بيا يې له ځانه سره وويل:

- "په ورتگ خو هسې هم ورځم، نو چې هر خومره ژر ترې خلاصه شم هماغومره ښه ده."

کور ته چې ننوته زړه يې درزېده. يوې لويې خونې ته ورننوته، چې هر لوري ته يې غرځې وې او د هرې غرځې شاته د يوه سړي سر ښکارېده، چې تنه يې د جالۍ شاته پټه وه. يو سړی راغی چې د کاغذونو بندل يې په لاس کې وو. دا ورمخکې شوه او په لړزېدلي غږ يې ترې و پوښتل:

- "وبخښه صيبه، راته ويلای شې چې د سوو شيانو د تاوان غوښتلو لپاره چېرته ورشم؟"

هغه ورته په لوړ اواز وويل:

- "دويم پوړ، کين لاس ته د اورونو دفتر."

په دې خبره يې تشویش نور هم زيات شو. غوښتل يې و تنبتي، هېڅ و نه وايي او خپلې اتلس روپۍ د شيطان په اروا کړي. خو د دومره پيسو له فکر سره بيا لږه لږه ډاډه شوه. چې په زينو ختله سا يې لنډه، لنډه کېده، په هره پوړۍ به

درېدله. دويم پور ته چې ورسېده، يوه دروازه يې وليده، ويې ټکوله. يو صاف غږ ورته بلنه ورکړه:

- "راځئ!"

ننوته. د يوې لويې خونې په منځ کې درو تنو سړيو، چې مډالونه ور پورې وو، په ډېر شوکت سره خبرې کولې. يوه تن ورته وويل:

- "صيب څه غواړي؟"

له دې نه خپلې خبرې هېرې وې، په بنده ژبه يې وويل:

- "زه دغه ته راغلي يم... دغه... د اور په خاطر."

سړي ورته په ډېر ادب يوه څوکی و بنوله:

- "تاسې زحمت وکارئ دلته کښېنئ، زه به په يوه شېبه کې ستاسې په خدمت کې يم."

بيا يې دوو نورو ته مخ ورواړاوه او خپلې خبرې يې پسې اوږدې کړې:

- "ښاغلو، د کمپنۍ په اند ستاسې په وړاندې د هغې ذمه واري له څلورو لکو زياته نه ده، موږ ستاسې هغه سل زره چې ناحقه يې راباندې اړوئ نه شو منلای، لا بيه مو هم..."

له هغه نورو دوو څخه يوه وويل:

- "ښه نو ښاغلو نور به يې په همدې ځای لنډه کړو د ويلو څه نه دي پاتې فيصله به محکمې کوي."

هغوی له تشریفاتې سلامونو وروسته ووتل. دې که زړه کولای شواى، نو تېنېدلې به وه خو دومره جرأت چېرته وو؟ سړی راغی، سر يې په درناوي تیت کړ:

- "ښه صيب، تاسې ته څه خدمت کولای شم؟"

هغې ورته په ډېر مشکل وويل:

- "زه... د دغې لپاره راغلې يم."

رييس په حيرانۍ هغه شي ته وروکتل چې دې وروړاندې کړ. هغې هڅه کوله چې په رېږدېدونکو لاسونو يې کشک پرانيزي. له ډېر کړاو وروسته بريالۍ شوه او د چترۍ تار تار کالبوت يې و غوړاوه. سړي په خواخوږۍ ورته وويل:

- "دا خو سخته رنځوره ښکاري."

هغې په لږ تردد وويل:

- "شل روپۍ مې پرې ورکړې وې."

هغه په تعجب وويل:

- "رېښتيا؟ دا خو ډېرې پيسې دي!"

- "هو، ډېره ښه يې وه، غوښتل مې چې تاسې يې هم وضعيت په خپله وگورئ."

- "ډېر ښه، ډېر ښه، خو پوه نه شوم، دا په ما پورې څه اړه لري؟"

سودا ور ولوېده. شايد دا کمپنۍ به د وړو شيانو تاوان نه ورکوي. و يې ويل:

- "خو سوې ده کنه!"

سړی په دې خبره منکر نه شو:

- "زه هم گورم چې سوې ده."

د هغې خوله وازه پاتې شوه، نه پوهېده څه ووايي. ناڅاپه يې خپلې غلطۍ ته پام شو، په تادی يې وويل:

- "زه مېرمن اورۍ يم. موږ په "مورنيزه" کې بيمه اخيستې ده، اوس ددې د تاوان

لپاره راغلې يم."

خو بيا ووېرېده چې نه به ورته ووايي نو ژر يې ورزياته کړه:

- "زه صرف همدومره غواړم چې راته پوښ يې کړئ"

رييس حيرانه شان وويل:

- "نو صيب موږ خو چترى نه جوړوو، دا کار موږ نه شو کولای".

د کوچنوتې ښځې زړه ته جرأت بېرته راغی. په کار وو چې شخړه وکړي. "شخړه به کوم نو!" نوره نو نه ډارېده، و يې ويل:

- "زه يې تش د جوړولو قيمت غواړم، نور کار به يې په خپله وکړم".

سړی خجالت وهلی غوندې و.

- "رښتيا، صيب، دا خو هيڅ شی نه دی. له موږ څخه کله څوک د دومره وړو، بې ارزښته پېښو تاوان نه غواړي. ته په خپله فکر وکړه، موږ خو نه شو کولای چې د دسمالونو، دستکشو، جاروگانو، خپلکو او نورو داسې وړو شيانو تاوانونه ورکړو، چې په کور کې تل د لمبو له خطر سره مخ وي".

هغه تکه سره شوه، غوسې پرې غلبه وکړه:

- "صیبه، د تېر دسمبر په مياشت کې زموږ دېوالي بخاری اور واخيست، چې د پينځو سوو روپيو تاوان يې راواړاوه، خو ښاغلي اورى له کمپنۍ څخه تاوان ونه غوښت، نو دا خو په حقه کار دی چې نن مې راته د دې چترۍ تاوان راکړي".

رييس يې په دروغو پوه شو، په موسکا يې وويل:

- "ښه نو صيب ته په خپله ووايه چې دا عجه خبره نه ده چې ښاغلي اورى د پينځه سوو تاوان و نه غوښت او نن راځي د پينځو شپږو روپيو د چترۍ تاوان غواړي؟"

هغه وارخطا نه شوه، و يې ويل:

- "و بخښه صيب، هغه پينځه سوه د ښاغلي اورى له جېبه وې، خو دغه اتلس روپۍ د مېرمن اورى له هميانۍ راوتلي. دا او هغه يوه خبره نه ده".

رييس پوه شو چې داسې په اسانه ترې نه خلاصېږي او ورځ به يې پکې وي، نو له ناکامه يې وويل:

- "ښه نو دا راته ووايه چې دا حادثه څرنگه پېښه شوه؟"

هغې د بري احساس وکړ او کيسه يې پيل کړه:

- "صیب زما د کور په دهلېز کې يو ډول د زېرو يو شی دی، چې چتری او همساگاني پکې ږدو. ها بله ورځ چې راغلم، دا چتری مې هلته کېښودله. دا هم بايد ووايم چې د هغه شي د پاسه يو رپکي هم شته، چې هلته شمې او اورلگيت ږدو. ما لاس تېر کړ، څلور تيلي مې راواخيستل، يو مې وواهه و نه لگېد، بل مې وواهه ولگېده، خو دستي مړ شو، درېيم مې چې وواهه، هغه هم همداسې شو..."

رييس د خندا په دود ورته وويل:

- "دولتي تيلي به وو؟"

هغه په ټوکه پوه نه شوه، خپله خبره يې پسې اوږده کړه:

- "کېدای شي. هر څه چې وو خو څلورم تيلي و لگېده، ما پرې خپله شمه بله کړه، کوټې ته لاړم او پرېوتم. يو پاو غوندې وخت به تېر شوی وو، چې د سوي بوی راباندې ولگېد. زه له اوره ډېره سخته ډارېږم او که کومه ورځ مو کور اور واخلي زما گناه به نه وي، په تېره لا د هغه بخاری د اور له پېښې راوړوسته بېخي ناکراره یم. ښه نو راپاڅېدم، راووتم لکه د ښکاري سپي مې هر ځای پوزه سونوله اخر پوه شوم چې چتری مې اور اخیستی. کېدای شي چې يو تيلي به پرې وړلوېدلی وو. وگوره څه شی يې ترې جوړ کړی دی."

رييس نو اوس تسليم شوی وو، پوښتنه يې وکړه:

- "ستاسې په نظر به دا خساره څو ته رسېږي؟"

هغه بې ځوابه پاتې شوه، جرأت يې نه کاوه، چې يو قيمت و ټاکي، بيا يې د خپل سخاوت د ښکاره کولو لپاره وويل:

- "په خپله يې په چا جوړه کړئ، زه درباندي پوره باور لرم".

هغه و نه منله:

- "نه صيب زه دا کار نه شم کولای. دا راته ووايه چې څو غواړې؟"

- "ښه نو زما په فکر... گوره صيب، زه نه غواړم چې په تا باندې گټه وکړم، داسې به وکړو چې زه به دا چترۍ يو چترې ساز ته يوسم، چې په ښه کلک ورېښمين ټوکر يې پټه کړي او رسيد به يې در ته راوړم. سمه ده؟"

- "بېخي سمه ده، همداسې به وکړو. دغه پرزه درسره واخله، صندوقدار ته به يې ورکړې چې ستا مصرف شوې پيسې بېرته درکړي".

يو کارت يې مېرمن اورۍ ته ونيو. هغې کارت واخيست، په مننه مننه کې په بېرړه ووتله، ډارېده چې سړی له خپلې خبرې وانه وړي.

اوس نو په خوشاله قدمونو روانه وه داسې يو چترې ساز يې پسې غوښت چې لږ يې رونق برابر وي. کله يې چې داسې موږ شان ته دوکان پيدا کړ ورننوته او په ډاډه غږ يې وويل:

- "دغه چترۍ په ورېښمو پټوم، په ډېرو ښو ورېښمو. چې تر هغې ښه نه وي داسې ټوکر په کې وکاروئ. زه يې په بيې پسې نه گرزم.

اعتراف

د اتلس سوه دري اتيايم کال د جولای د اوولسمې نېټې د شپې دوه نیمې بجې وې چې د بسیرز د هدیرې څوکیدار د خپل سپي په غپا را وینئ شو، څوکیدار د هدیرې څنگ ته په یوه خوار کور کې ویده کېده، د سپي غپا د کور له پخلنځي راتله، سپي هورې ایسار وو، وربوز یې د وره په چولو باندې موبڼه، بوی یې ایسته، بد حال یې جوړ وو، غپېده، لکه کور ته چې غل را اوښتی وي.

څوکیدار توپک را واخیست، دباندې و ووت، سپي چې په ده پسې وو، ناڅاپه د جنرال یونیت میدان لور ته تاو شو او د مېرمن تومویسو یادگاري څلي ته ودرېد، څوکیدار شېبه نیمه تم شو او بیا په احتیاط احتیاط په مخ لاړ، چپ لور ته یې څه رڼا تر سترگو شوه او چې د قبرونو په منځ کې غلی غلی پسې ورغی، یوه ډېره بده او سپکه صحنه یې ولیده.

یوه سړي د یوې ښځې تابوت - چې تېره ورځ خاورو ته سپارل شوی وو - را ایستلی، د تابوت تختې یې لرې کړې وې او اوس لگیا وو مړی یې را ایسته، څوکیدار د تتې رڼا څراغ ته دا هر څه ولیدل، ور توپ یې کړل، سړی یې را چپه کړ، لاسونه یې ورتړل او د پولیسو ماموریت ته یې وسپاره.

نیول شوی سړی کوربتایل نومېده، د ښار د یوې شتمنې او باعزته کورنۍ غړی وو، حقوق یې لوستي وو او دارالوکاله [د وکالت چمبر] یې لرله.

متهم محکمې ته معرفي شو، د متهم په خلاف د څارنوال د شکایت له اورېدو وروسته د محکمې په کوټه کې ناست کسان ټول متهم ته په غوسه شول، په یوه خوله یې چیغې کړې، "دغه سړی د اعدام وړ دی، باید اعدام شي"، قاضي په زحمت سره ناست کسان یو څه غلي کړل او بیا یې په جدي غاړه وویل:

- "متهمه! ته د ځان د سپیناوي لپاره څه ویل غواړې؟".

متهم چې ځانته وکیل نه وو نیولی، له ځایه را پاڅېد، ښکلی دنگ، سور سپین ځوان وو، معصومه خبره یې لرله او داسې ښکارېده لکه وېره چې ورسره نه وي، جدي وو، د ناستو کسانو قهر او شور ماشور ته له پامه پرته یې په خبرو پېل وکړ: "ښاغلی رئیس او د منصفه هیئت غړیو! زه د ویلو دپاره ډېر څه نه لرم، هغه څوک چې ما یې قبر وسپړه، زما معشوقه وه، زه په هغې مین وم، دا نفساني مینه نه وه، یو هوس نه وو چې راشي د زړه دروازه وتکوي او بیا پر خپله لاره روان شي، دا د ریښتیا مینه وه.

دا نجلی چې مې په لومړي ځل ولیده، یو عجب نااشنا حالت را پیدا شو، زه څه ووايم، نه حېرانتیا وه، نه د ستاینې احساس، نه هغه څه چې خلک یې په اول ځل مینېدل بولي، خو بس یو خوند او کیف وو، چې پکې ډوب شوم، داسې شوم لکه څوک چې په تاوده حمام کې واچوې، داسې راته ایسېده لکه له ډېره وخته چې یې پېژنم او ډېره پخوا مې لا لیدلې وي.

لکه دا چې هغه ځواب وي چې زما روح ورپسې ټول عمر پوښتنه پوښتنه وو، نور نو صرف یو فکر را سره وو او هغه د دې وو، دغه تصور چې هغه به لاس په لاس کې راکړي، تر بل هر تصور راته خوږ وو، د هغې د شونډو موسکا به په یو لېوني خوند کې لاهو کړم، زړه به مې غوښتل چې منډه واخلم، وناڅم، په مځکه توپونه

ووهم، بس دغسې حال وو چې يو په بل مينان شوو، هغه مې ژوند شوه، نور نو د دنيا پر مخ پرته له دې په بل هيڅ شي پسې نه گرځېدم، په زړه کې مې بله هيڅ آرزو پاته نه شوه.

يو مازيگر چې د سيند په غاړه غاړه تر لرې پورې لاړو، تېز باران را ايسار کړو، دا زکام شوه، سکاروي ووهله او هفته پس مړه شوه.

تاسې فکر وکړئ که يوه ښځه درباندي بې حده گرانه وي او هغې هم زړه په تا بايللی وي او دغه وخت هغه ناڅاپه تری تم شي، پوپنا شي، د همېشه دپاره، تاسې به څه احساس کوئ، د دې خبرې به څه مانا وي چې د هغې سترگې به نه غړپړي، هغه به نور هيڅ وخت هيڅکله هيچېرته نه وي، د هغې په رنگ بل څوک به بيا هيڅکله دنيا ته نه راځي، په مليونونو بنيادمان به راشي لاړ به شي خو هغه به پکې نه وي، تاسې څه فکر کوئ، دغسې فکرونه به په سړي څه حال راولي.

هغې يواځې شل کاله ژوند وکړ، نه زيات او بيا د ابد لپاره غايبه شوه، له هغې سره ارزوگانې وې، هغه موسېدله، په هغې گران وم خو اوس هيڅ نه شته.

زړه مې وغوښتل چې د هغې تاند بدن، د هغې تود، خوږ او سپين بدن - چې تر مخکې لاندې به په تابوت کې ورستېږي - يو ځل بيا ووينم.

بېل، خراغ او خټک مې را واخيستل، پسې ووتم، د هديرې پر دېوال واوښتم، د هغې قبر ته ورغلم، لوڅ مې کړ، د تابوت يوه تخته مې را بېله کړه، د بدن د ورستېدو بوی يې راباندې ولگېد.

آه! هغه بستر څه شو، چې د سوسن د گلونو عطر ورنه لټېده، تابوت مې پرانيست، خراغ مې ورته ونيو، دا مې وليده، مخ يې شين وو لکه پرسېدلی چې وي، له خولې يې توربخونې اوبه راوتلې وې، ښځه مې وه، هو دا وه، بورېدلی وم،

خو بيا مې هم لاس وړاورد کړ، چې د ځان خوا ته يې را کارم، دغه وخت
څوکيدار ونيولم.

ما کړۍ شپه د هغې د ورستېدونکي بدن بوی له ځان سره ساتلی وو، لکه څوک
چې د معشوقې د بدن خوږ بوی له ځان سره ساتي".
"اوس چې هر څه کوی هغه وکړی".

د محکمې په کوټه کې چوپه چوپتيا وه، ټولو تمه لرله چې ځوان به نور څه هم
ووايي، خو محکمه د لنډ وخت لپاره برخاست او څو دقيقې وروسته چې را
ستانه شول متهم ځوان هماغسې ولاړ وو، پر مخ يې هيڅ ډار او اندېښنه نه وو.
قاضي اعلان وکړ چې د منصفه هيئت غړي يې وايي ځوان بې گناه دی.
ځوان له ځايه ونه خوځېد او د محکمې په کوټه کې چکچکې پيل شوې.

امېل

هغه یوه له هغو ښکلو نجونو څخه وه، چې د تقدیر د تېروتنې له امله په غریبو کورنیو کې زېږېدلې وې. نه یې د واده لگښت درلود، نه هم د واده هیله، او هېڅکله هم په دې فکر کې نه وه، چې له یوه داسې شتمن سړي سره وپېژني او واده ورسره وکړي، چې احساسات یې درک کړي او ورباندې گرانه وي. نو له همدې امله یې د اطلاعاتو او کلتور وزارت له یوه ساده منشي سره واده وکړ. ساده، کم هیلې او په لږ څه راضي نجلۍ وه، ځکه هېڅکله نه وه توانېدلې چې په ژوند کې د ځان لپاره له شته شیانو پرته نور هم برابر کړي. خو دومره بدمرغه وه، چې تا به ویل تر ځان یې هم له یوه بدتر او خوار سړي سره واده کړی دی. ښځې خو هسې هم کوم ټاکلی پور او ټاکلې ډله-مله نه لري؛ بس د هغوی ښکلا، نازکتوب او د اندامونو ښایست د هغوی تر کورنۍ او د زېږېدنې تر ځای ډېر غوره او ارزښتمن دی. طبیعي نازکتوب، فطري ښکلا، چابک او چټک تگ او پستي خبرې د هغوی یواځېنۍ نخښې دي، همدغه څه دي چې د ټیټ پور ښځې د ټولنې د لوړو هغو په کتار کې دروي.

بېخي ډېره ځورېدله، ځکه ځان یې د هر ډول سینگار، خوښۍ او ښکلي-موږن ژوند وړ گانه. خپل د غریبۍ کور او د هغه لغړو دېوالونو، بوسو او زړو څوکیو او کوتو بدنګو پردو ډېره ځوروله.

دغو ټولو شيانو- چې د دې غونډې نورې ښځې ترې خبرې هم نه دي- په زړه کې لمبې وربلولې، ډېره زياته به يې خواشيني کوله. د خپلې ماشومې انگليسي نوکرې په ليدو به يې سوي زړه درد اخيستی او په سر کې به يې د نهيلی خوبونه پيدا کېدل. هغې به چوپ او آرام تالارونه په ذهن کې انځورول، چې زرينې پردې به پکې ځوړندې وې او په غټو- غټو ځلېدونکو غابونو کې به مشالونه پکې بل وو، په دغو تالارونو کې به دوه غټ-مټ غلامان هم په لنډو پتلونونو پر دوو څوکیو د بخاری په تودوخه کې ویده وو.

د خیال په نړۍ کې به يې پراخ او آزاد سالونونه لیدل، چې پر دېوالونو به يې ډول- ډول ابرېښمي پردې څرېدلې او په ښو قېمتي مېزونو او څوکیو به سينگار وو. هغې به ښکلې وړوکې معطرې کوټې هم ليدې، چې يواځې به د ځانگړو مېلمنو او تېرونو خپلوانو لپاره بېلې شوې وې. په دې کوټو کې به يواځې مشهور خلک مېلمانه کېدل او د ټولو سترگې به د دوی پر لوري اوښتې وې. د دوی پر وړاندې به د خلکو درناوي او لاس پر نامه درېدا د نورو ښځو د سيالۍ حس ډېر سخت راپاراوه. کله چې به د غرمۍ خوړلو لپاره گردي مېز ته- چې په يوه نوي مېزپوښ به پوښل شوی و- خپل خاوند ته مخامخ کښېناستله، نو خاوند به يې په يوه لوبښي کې ښوروا اخيسته، په خورا خوند به يې خوړله او ويل به يې:

- "او هو څومره خوندوره ښوروا، څومره ښه پخه شوې ده!"

او شاهانه خوندور خواړه به يې د سپينو زرو په ځلېدونکو لوبښو کې- چې د پخوانيو خلکو په لاسونو به سينگار او ښکلې شوي وو- له ښايسته دېوالونو سره په ذهن کې ورگرزول. خیالي او افسانوي ځنگل به يې هم له عجيبه مرغیو سره لیده او بيا به يې په ښکلو گران بيه او حيرانوونکو غابونو کې خوندور خواړه هم

لیدل، چې مېلمنو ته به وړل کېدل. نوکران به د دغو خوړو د راوړلو پر مهال
ښځو ته په مینه ناکو او نازدانه ستونو دورې-هورې کېدل.

هغې دغه زمزمې اورېدې او ځان یې په یوې نه ستاینېدونکې موسکا ورته سپارلی
وو. هغې د داسې چا حالت درلود، چې د کب د یوه ډېر خوندور خوراک او یا هم د
یوه سور کړي چرګ مخې ته ناست او توان و طاقت یې له لاسه ورکړی وي.
(ماتیلد) نه کالي درلودل، نه زر او نه هم بل هېڅ قبمې شي. بس یواځې به
همدغه خوبونه وو، چې هغې ته به گران وو او احساسوله به یې چې د همدغو
خوبونو لپاره پیدا شوې هم ده. هغې د ښکلا، د نارینه وو پام وړ ښایستو اندامونو
او داسې وحشي- جنسي راښکون لېونۍ هیله درلوده، چې ټول خلک ورپسې
مړه وي.

هغې د ښوونځي د مهال یوه پخوانۍ شتمنه ملگرې درلوده، چې اوس یې د هغې
له لیدو څخه بېخي ډډه کوله. ځکه هر وخت چې به د هغې له کوره راستنېدله،
نو له غم او خواشینی څخه به لبرېزېده، سخته به خورېدله او په ورځو-ورځو به
یې په نهیلی او حسرت ژړل.

خاوند یې یوه ورځ په داسې حال کې، چې غټ پاکټ یې په لاس کې وو، په ډېرې
خوښۍ کورته راغی او ویي ويل:

- "یو ښه شی مې درته راوړی دی!"

ماتیلد پاکټ ژر څیرې کړ او یو کارډ یې ځنې راوايست، چې پکې لیکلي وو: (د
اطلاعتو او کلتور ښاغلی وزیر او آغلې (رامسونو) به خوښ شي چې که تاسې
محترم ... او محترمه ... د جنورۍ پر اتلسمه د دوشنبې په شپه د اطلاعات او
کلتور وزارت په یوې مېلمستیا کې په برخه اخیستلو ویاړ وروبځنۍ!).

ماتيلد د خاوند د هيلې پر خلاف، د دې پر ځای چې خوښه شي، بلنليک په ډېره غوسه پر مېز وغورزاوه او تر شونډو لاندې يې وويل:

- "ښه، مثلاً ته څه غواړې؟ زه په دې بلنليک څه وکړم؟"

- "گرانې ولې په غوسه شوې؟ ما خو فکر کاوه ته به خوشحاله شې، ته هېڅکله له کوره دباندې نه وزې او دا يو وړ فرصت دی. ته نه پوهېږې چې دا کار دې په څومره ستونځو او خواريو تر لاسه کړ، ټول د يوه دغسې بلنليک غوښتونکي دي! دا ښه مهمه غونډه ده او بيا بېخي لږ ممکنه ده، چې منښان دې داسې غونډو ته لار پيدا کړي. ته به هلته ټول لوی او ستر شخصيتونه ووينې!"

ماتيلد له غوسې په ډکو سترگو وړ وکتل او بيا يې په بې صبرۍ وويل:

- "تر اوسه دې فکر کړی دی چې زه بايد دې رنگه غونډو ته د تللو لپاره څه ډول جامې واغوندم؟!"

- "خو ولې، هغه جامې دې واغونډه چې تل يې نندارې ته د تلو پر مهال اغونډې؟ زما په نظر خو په هغو کې هېڅ کمۍ نشته..."

خو ناڅاپه يې خپله خبره غوڅه کړه، ځکه پام يې شو چې ماتيلد ژاړي او تر ښکلو او ښايستو سترگو يې د اوبښکو غټ-غټ څاڅکي څڅېږي. خاوند يې په غېږ کې ونيوله او په مهربانۍ يې ورته وويل:

- "زما گرانې ماتيلد، ته ولې دومره ځان خوړې؟ هر څه چې غواړې درکوم يې!"

ښکلې مېرمنې يې په داسې حال کې، چې اوبښکې يې پاکولې ځواب ورکړ:

- "نه، زه ځان نه خورم، غوره دا ده چې دغه کار دې خپل کوم ملگري ته ورکړې، البته يوه هغه ملگري ته، چې ژوند يې تر موږ ښه او غوره وي!"

خاوند خوار يې په مات زړه يوې خوا ته نهيلی کښېناست او په فکر کې ډوب شو، آخر چې يې وليدل مېرمن يې نه کرارېږي نو يې وويل:

- "ماتیلد! د یوې ښې جوړې جامو لپاره دې څومره پیسې په کار دي؟

ماتیلد تر څه فکره وروسته ځواب ورکړ:

- "فکر کوم د څلورو سوو فرانکو په شاوخوا کې".

د خاوند رنګ یې والوت، ځکه دا پیسې بالکل له هغې بچت شوې پانګې سره

برابره وې، چې ده غوښتل په راتلونکي اوږي کې یو ښکاري توپک په واخلي او

څه موده له خپلو ملګرو سره ښکار ته لاړ شي. خو پر دې برسېره یې بیا هم وویل:

- "ډېر ښه ګرانې! څلور سوه فرانکه خو دومره شی نه دي، زه دغه پیسې برابرېم

او در کوم یې، هڅه وکړه چې د جشن د شپې لپاره ښې ښکلې جامې واخلي!".

د مېلمستیا ورځ رانیژدې کېده، خو مېرمن ماتیلد لا هماغسې خواشینې او

نیولې ښکارېده.

جامې چې یې کله له درزي څخه واخیستې او کور ته یې راوړې، نو خاوند یې

ورته وویل:

- "داسې ښکاري لکه بیا چې هم ناآرامه یې، دوې- درې ورځې کېږي چې

خواشینې دې وینم؟!".

- "البته ولې نه! ولې خواشینې نه شم؟ زه هېڅ زر نه لرم چې له دغو ښکلو جامو

سره یې په ځان وځړوم! تر دې چې د یوې بدلې ډبرې څښتنه لا هم نه یم. په

خدای چې نور له دې ژونده پزې ته راغلې یم، زه یوه داسې جشن ته له زرو پرته

نه شم تللای!".

خاوند یې بیا څه فکر وکړ او ویې ویل:

- "له خپلې پخوانۍ ملګرې آغلې (فروستیر) څخه څه زر امانتاً نه شي

اخیستلای؟ ته هغې ته ورشه، ملګرې دې ده، یوه داسې غوښتنه خو بالکل ځنې

کولای شي."

ماتیلد ناڅاپه په خوښۍ له ځایه توپ کړ او ویې ویل:

- "اوه ریښتیا، هغه مې هېڅ یاده نه وه!"

په سبا د خپلې پخوانۍ ملګرې آغلې (فروستیر) کور ته لاړه. هغې یې په وړاندې د خپلو زېوراتو لویه جابه پرانیسته او په مهربانۍ یې ورته وویل:

- "هو، ولې نه، هر یو چې غواړي، پکې غوره یې کړه!"

خو لاسبنډونه، یو ایټالوی صلیب - چې له خالص زرو جوړ او په الماسو کې نیول شوی وو - او همدارنگه نور ډېر جواهرات یې په مخکې پراته وو. ماتیلد څه شېبه د زرو دغه سمندر ته ځیر شوه، خو یو یې هم پر بل غوره نه شوای گنلای، ځکه هغوی ټول ښکلي، گران بیه، په زړه پورې او ځلېدونکي وو. ناڅاپه یې پر یوې تورې جابې سترګې ونښتې. هغه یې په بېړه پرانیسته، د الماسو د یوه غټ امېل په لیدو یې سترګې وځلېدې، زړه یې له ډېره شوقه ورته ویلې - ویلې شو. د هغه د وراخیستو پر مهال یې لاسونه خورا سخت رېږدېدل. په ډېرې خوښۍ یې په غاړه کړ او ویې ویل:

- "دغه یو اخیستلی شم؟"

فروستیر ځواب ورکړ:

- "ولې نه گرانې ماتیلد، بالکل یې اخیستلی شې!"

ماتیلد په یوه لېبوني انداز ځان د خپلې پخوانۍ ملګرې په غېږ کې ور واچاوه او د مچو باران یې ورباندې پیل کړ. شېبه وروسته له قیمتي زرو سره - چې امانت یې اخیستي وو - کور ته ستنه شوه.

آخر د جشن شپه راوړسېده. ماتیلد په دې شپه له یوه بېساري بري سره مخ شوه، تر ټولو ښکلې وه او تر ټولو یې ښې جامې اغوستې وې. د هغې په زړه پورو اداوو او هوسناکو اندامونو د ټولو ځوانانو زړونه وړي وو.

یوه د خوښۍ او غرور موسکا یې پر شونډو خوره وه او د ځوانانو په منځ کې به د ښکلي طاووس په څېر په مکېزونو روانه وه. ټولو ځوانانو ورسره په پېژندلو کې له یوه- بل څخه وړاندېوالی کاوه او په قدمونو کې یې خپل سروڼه وراښوول، تر دې چې د ښاغلي وزیر به هم تل یواځې دې ته پام وو او له څنگه به یې نه لیرې کېدی. ماتیلد د دې ناڅاپي بریالیتوب له امله مسته شوې وه، بېخاره یې څښل او له ښایسته اندامه ښکلو ځوانانو سره نڅېدله. هغې اوس خپل ټول دردونه او غمونه هېر کړي وو، نور یې په هېڅ شي کې هم فکر نه کاوه.

لکه نېکمرغۍ او خوښۍ چې یې پر څېرې سیوری غوړولی وو، د ځوانانو ستاینو، غلامیو او د هغوی له غوښتنو ډکو مینه ناکو کتو یې مړې او ورکې هیلې بیا ور ژوندۍ کړې وې. په خپل ټول ژوند کې یې داسې له خوښۍ او خوندې ډکې شېبې نه وې یادې.

نیژدې د سهار پر څلورو بجو یې له خپل خاوند سره یو ځای مېلمستیا پرېښوده. له سالونه د وتلو پر مهال بېخي ډېره ناآرامه او تلولۍ وه؛ وېرېدلې چې د قېمتي جامو لرونکو ښځو تر سترگو نه شي او په ونه پوهېږي، چې دومره کیسه نه لري او له رازې یې پرده پورته نه شي.

خاوند یې په چټکۍ ورپسې منډې وهلې او په بیا- بیا یې ورته ویل: - "ماتیلد! ساړه دې وهي، پرېږده چې یوه بگۍ راوگرزوم!"

خو هغې د خاوند په خبرو کې ری لا نه واهه، دوې زینې یې په یوه ګام وهلې او په ګړندیو قدمونو یې له هغه ځایه د لیرې کېدو هڅه کوله. کله چې له واټه په ښه بشپړه توګه ووتل، نو ودرېدل چې یوه بگۍ ومومي. خو بریالي نه شول، آخر په ناآرامۍ د (سن) سیند پر لوري لاړل.

یوه ډېره چټله درېیمه درجه بگۍ یې وموندله او پکې سپاره شول. دا یوه له هغو بگیو څخه وه، چې یواځې د شپې په وروستیو شېبو کې په پاریس ښار کې

موندل کېدلای شي. البته که ورځ وای، هېڅکله پکې نه سپرېدل، خو د شپې هغه مهال اړ وو، بله چاره یې نه درلوده. بګی هم دوی د خپل بد ډوله کور مخې ته - چې په (مارتیر) کوڅه کې وو - پلي کړل. د ماتیلد د نېکمرغۍ ژر تېرېدونکې شېبې نور پای ته رسېدلې وې.

ماتیلد د سینګار په وړوکې کوټه کې خپل استعمالی بالاپوښ له اوږو ایسته کړ او د هیندارې پر لوري لاړه، چې د هغې شپې خواږه خوبونه یو ځل بیا د خپل ښکلي بدن په تصویر کې وويني، خو ناڅاپه یې په وحشت چیغه کړه؛ امېل یې نه وو په غاړه. خاوند یې په منډه ورغی. د ماتیلد سترګې ردې - ردې راوتلې وې او په بنده - بنده ژبه یې وویل:

- "د آغلې ... د آغلې ... فروستیر ... امېل ... راڅخه ورک شوی دی!"

خاوند یې - چې تر هغې هم سخت ډارېدلی وو - په لږزاند ږغ وویل:

- "څه شي؟! د الماسو امېل دې ورک کړی دی؟!"

او بیا په خورا نهیلۍ، وېرې او ناآرامۍ د امېل په لټه شول. ټولې کوټې، الماری او د جامو ټول جېبونه یې وپلټل، تر دې چې د کور دالېز یې تر واټ پورې په خورا غور وپلټی، خو د امېل درک نه وو! دواړه سخت ناآرام او خواشینی وو، د یو - بل په وړاندې کښېناستل او یوې دردوونکې چوپټیا په غېږ کې واخیستل. آخر د ماتیلد خاوند اوچت شو او ویې ویل:

- "تر څو چې لا ناوخته شوی نه وي، باید هغه لار وپلټم چې پرې راغلي یو!"

او بیا په منډه له کوره ووت. ماتیلد په هماغو جامو کې پر ځای کښېناسته، ټول بدن یې لږزېدی او اعصابو یې ببخي کار پرې ایښی وو. ډېر ژر یې د تېرې شپې مږې او خوبنۍ هېرې کړې.

خاوند یې سهار پر اوو بجو راغی، خو څه یې نه وو موندلي. بله ورځ د ښار قوماندانۍ ته لاړل، خو د امېل هېڅ درک ونه لگېد. ماتیلد له لېونۍ په یوه گوښه

کې ناسته وه، سترگې يې يوه ناڅرگند ټکي ته ځير کړې وې. سبا شپه يې مېړه په رنگ الوتې څېره او لوېدلو سترگو کور ته راغی، خو هېڅ پايلې ته نه وو رسېدلې. له ناچارۍ يې ماتيلد ته وويل:

- "ډېر ژر آغلې فروستير ته يو ليک ولېږه او يادونه پکې وکړه، چې امېل يې لږ څه مات شوی دی، بايد د رغېدو لپاره څه موده زموږ سره وي ... او بيا به وگورو چې څه پېښېږي".

ماتيلد هم هماغسې ليک وليکي لکه څنگه چې يې خاوند ورته ويلي وو او بيا يې خپلې ملگري (فروستير) ته واستاوه. د اوونۍ په پای کې ټولې هيلې له منځه لاړې او ټول ورونه ورباندې وتړل شول. ماتيلد په هغو پينځو ورځو کې د پينځو کلونو غوندې زړه شوې وه. بله ورځ يې د امېل جابه له ځان سره واخيسته او د زرگرۍ دوکانونو ته لاړل. د مغازې څښتن په خپلو کتابچو کې وکتل او ويې ويل:

- "جابه خو يې زما څخه رانيولې ده، مگر په امېل يې نه يم خبر، ښايي په کوم بل ځای کې يې اخيستی وي".

له سهاره دغه بدمرغه خاوند او مېرمن له يوې مغازې وتل او په بلې ننوتل. آخر يې په داسې حال کې، چې دې ملاماتوونکې ضربې له پښو غورزولي وو د (پاله روايال) سيمې په يوه زرپلورنځي کې د هغه په شان يو امېل وموند. بيه يې څلوېښت زره فرانکه وه، خو څښتن يې آخر په شپږ دېرش زره راضي شو. له هغه يې ژمنه واخيسته چې تر درېيو ورځو پورې امېل ونه پلوري.

د ماتيلد د خاوند ټوله شتمني اتلس زره فرانکه وه، چې له پلاره يې په ميراث وړې وه. نو د امېل لپاره نورې پاتې پيسې يې بايد پورولای. د بلې ورځې په سهار رهي شول چې پور و دار وکړي، زر فرانکه له يوه دوسته او پينځه سوه له بله، سل دلته او دوه سوه هلته. تر دې چې له سوداگرو يې په خورا درنو سودونو

پيسې واخيستې او په دې ډول يې خپل پاتې ژوند د دغو ملامتوونكو پورونو په بدل كې په گرو وركړ.

مېرمن او خاوند خواران د دې ورباندې نازلې شوې بلا له امله سخت خورېدل. خپل راتلونكې ورته خورا توپاني او وحشتناك ښكارېدې. درې ورځې وروسته د (پاله روايال) سيمې زړېلورنځي ته لاړل، شپږدېرش زره فرانكه يې پر مېز كښېښوول او امېل يې ځنې رانيوې. دا په داسې حال كې، چې د دغه پور د اداينې لپاره يې حتی د لسو فرانكو د تر لاسه كولو ځای هم نه درلود. امېل چې يې كله د خپلې ملگرې آغلې فروستير كور ته يووړ، نو هغې د گيلې په ډول ورته وويل:

– "دا خو دې بايد ډېر مخكې راوړى واى، ما درته ويلي وو چې په كار مې دى!"
ماتيلد زړ ځله بخښنه وغوښته. له هغه ځايه راووتله او په داسې حال كې چې د نهېلې او مايوسۍ وپروونكو منگولو يې ستونى سخت خفه كاوه بېرته خپل كور ته راغله.

له هماغې لومړۍ شېبې يې خپله ونډه په ډېرې مېړانې ادا كړه، ډېر ژر يې خپله ځوانه نوكره پسې واخيسته او د كور ټول كارونه يې پر خپله غاړه واخيستل. كور يې هم بدل كړ او د چادري چت يوه كوټه يې كرايه كړه. ماتيلد په هغو نازكو لاسونو او هغه د گلپانې په شان نازك بدن د كور ټول درانه كارونه يواځې كول، خواړه يې پخول، لوبښي او جامې به يې پرېولې، د كچرو درانه لوبښي به يې هره ورځ په زينو كې كښته كول او د اوبو غټ – غټ ستلونه به يې راپورته كول. په زينو كې به په وارو – وارو سترې كېده، پښې به يې بې سپكه كېدې. سهار – سهار به يې په ډېرو بدرنگو او زړو جامو توكرۍ اخيسته، په سودا كولو پسې به له كوره بهر وتله. د سودا پر وخت به يې د يوې نيمكې حساب هم كاوه، ټول بارونه

به يې پخپله يواځې راڅېژول. هره مياشت به يې د پور يوه برخه ادا کوله، خو په هغې پسې به سمدستي د پور د بلې برخې منحوسه او وپروونکې څېره راڅرگندېدله.

د ماتيلد خاوند هم د شپې کوم ځای کار نيولی وو، تر نيمو شپو به يې په کارځای کې کار کاوه او د حساب پر هره پاڼه به يې دوه سينټه اخيستل او دغه نه زغمېدونکې او دردوونکې ژوند لس کاله اوږد شو. د لسو کلونو په پای کې ټول پوړونه ادا شوي وو، خو ماتيلد له يوې سپين سرې پرته نور څه نه وه، د کارگرو بنځو غوندې ډبل اندامې او هډوره شوې وه، وېښتان يې کلک-کلک شوي وو، ږغ يې هم ډبل شوی وو. نور هغه د ښاپېرۍ په څېر خيالي جسم او نازک اندامونه هېڅ نه وو ور پاتې. د ماتيلد اوږې د شپې او ورځې تر لس کلن ځور وروسته څه ناڅه سپکې شوې وې او په ورځ کې به يې وخت-ناوخته د پاريس ښار خوا ته د پرانيستې کړکۍ تر څنگ د کښېناستو فرصت مونده او د هغې ښکلې شپې يادونه به يې ور يادول. هغې يو ځل بيا د ځوانانو ستاينې اورېدې او خپل له غروره ډک بری او خوند به يې په ذهن کې ورگرزېده. فکر يې کاوه څومره به ښه وای، چې په هغه شپه د آغلې فروستير امېل نه وای ورک شوی.

په ريښتيا، څومره عجيبه نړۍ ده! هېڅوک يې د پېژندلو توان نه لري، دا څه مصيبت دی چې د ژوند نوم يې ورباندې ايښی دی! په دې سر تر پایه د محروميت په نړۍ کې مو نېکمرغۍ او بدمرغۍ په څومره وړو- وړو شيانو پورې تړلې دي! څومره کوچنۍ پېښې مو د بريالي ژوند د ورانۍ لامل گرزي!

يوه د يکشنبې ورځ وه، ماتيلد په لومړي وار له کوره دباندې وتلې وه چې څه آزاده هوا واخلي. خو ناڅاپه يې په (شانزه ليزه) واټ کې مېرمن فروستير وليده،

چې ښکلي جامې يې اغوستې دي، د يوه ماشوم لاس يې په لاس کې نيولی دی او ورو- ورو قدم وهي. لا هم هغسې ځوانه، ښايسته او جذابه وه. يوه دروني او مرموز حس اړه کړه، چې خپلې دې پخوانۍ ملگرې ته ټول حال ووايي او په هر څه يې خبره کړي. په ډېر جوش او لېوالتيا وړاندې لاړه او مېرمن فروستير ته يې سلام وچاوه، خو هغې په حيرانۍ ور وکتل او ويې ويل:

- "آغلې، فکر کوم تېروتلې ياست، ځکه زه مونه پېژنم!"

ماتيلد وويل:

- "فروستير! زه ماتيلد يم، ستا پخوانۍ ملگرې!"

د فروستير خوله له حيرانۍ څخه وازه پاتې شوه، هېڅ يې باور نه کېدی چې هغه ښکلي ښاپېرۍ دې په دومره لنډه موده کې داسې پتوڅه او بدرنگه شوې وي. په حيرانۍ يې وويل:

- "ماتيلد، دا ولې؟! دا په څه حال شوې يې؟!"

ماتيلد يو سوړ اسوېلی وايست او ويې ويل:

- "ژوند راسره يوه وېروونکې ټوکه وکړه، په دې دومره موده کې مې ډېرې نه زغمونکې ستونځې وگاللې او ټولې مې ستا له وجې وگاللې!"

مېرمن فروستير- چې د خبرو په مطلب يې نه وه پوهېدلې- وپوښتل:

- "زما له وجې؟! زما په وجه دې ستونځې وگاللې؟!!"

ماتيلد خپلو خبرو ته ادامه ور کړه او ويې ويل:

- "هو، ستا له وجې! ياد دې دي چې يو وخت مې د الماسو يو امېل درڅخه

واخيست؟ ستا هغه امېل د مېلمستيا په شپه راڅخه ورک شو!"

- "خو تاسو بېرته راوړ."

- "کوم امېل چې مې دروړ، هغه ستا نه وو، مازې د هغه غوندې وو، په څلوېښت زره فرانکه مې درته اخیستی وو. په دې ټولو لسو کلونو کې مې د هغه امېل پورونه ادا کول. پوهېږې چې زموږ غوندې غریبې او تشلاسي کورنۍ لپاره د څلوېښت زره فرانکو برابرول څومره ستونځمن کار دی؟! خو نن ورځ له دې هر څه سره - سره بیا هم خوښه یم، چې نور مې پر غاړه کوم پور - مور نشته! "

مېرمن فروستیر وویل:

- "ماتیلدا! تا زما لپاره د الماسو امېل واخیست؟! "

ماتیلدا په یوې معصومي موسکا ځواب ورکړ:

- "هو فروستیر، او هغه امېل دومره ستا هغه ته ورته وو، چې هېڅ دې ونه پېژانده! "

مېرمن فروستیر په داسې حال کې - چې سترگې یې له اوښکو ډکې وې او ډېره خواشینې شوې وه - د ماتیلدا لاسونه په خپلو لاسونو کې ونيول او ویې ویل:

- "ماتیلدا، خوارې ماتیلدا! زما هغه امېل نقلي وو او تر پینځه سوه فرانکه یې زیات ارزښت نه درلود! "

وحشي مور

"وېرلان" ته پينځلس کاله پس راغلی يم، په دې پينځلسو کالو کې راته د دې ځای د ښکار ځايونه ډېر يادېدل، نن سبا د خزان موسم دی، خزان د ښکار د پاره ښه وخت وي، زه دا ځل هم د ملگري "سروال" په قلعه نما حوېلې کې اوسېږم کومه چې د پروشيا او فرانس په جنگ کې سوځېدلې وه او اوس کې يې بيا جوړه کړې ده.

دا غونډه سيمه زما ډېره خوښه ده، واړه واړه ځنگلونه ډېر پُرکشش دي، مستې اوبه داسې روانې ښکاري لکه د ځمکې په وجود د وينو رگونه، د دې نه چې مونږ "کری فش"، تړايوت او اېل "غونډې ناياب کبان ونيسو نو بيا زمونږ د خوشحالی انتها نه وي او کله کله خو پکې لامبو هم وهو.

پرون سيل ته وتلی وم، دواړه ښکاريان سپي هم راسره وو، "سروال" راسره څه سل گزه فاصله کې وو، مونږ په تلو تلو د "ساندری" ځنگل ته ورسېدو هلته يوه کنډواله رانېکاره شوه، زر ماته احساس وشو چې د فرانس او پروشيا جنگ نه آگاهو ما دا ځای ليدلی وو، هغه وخت کې دا ځای د ونو بوتو رنگ په رنگ گلونو نه ډک وو، د ونو د پاسه مارغان او لاندې څاروي پراته وو، چرگان او بطخې اخوا دېخوا گرزېدل، څو کلونه وشول دلته د زندگۍ آثار ختم شول اوس خالي ملبه پرته ده چې په کتو يې سخت خفه شوم.

هلته په ولاړه ولاړه راياد شول چې يوه ورځ زه ځنگلي ځناورو پسې په ځغل سترې شوم نو دې کور نه يوې ښځې راباندې څه څښلي وو، په هغه ورځ راته "سروال" ويلي وو چې د دې ښځې خاوند يو ښکاري وو، چې پوليس په گولي وژلي وو، يو زوی يې چې د اوچت قد مالک ښکلی ځوان دی او دې سره سره يو ښکلی ښکاري هم څنگه چې عام طور د وډېره گانو يا غټو خلکو زامن وي دا خاندان په غېر معمولي طور بهادر او بې باکه دی.

د کنډوالي خوا ته تلو سره مې سروال ته غږ وکړو په نيژدې راتلو سره مې ترې پوښتنه وکړه:

- "د دې کور مالکان چرته تلي دي؟"

هغه گویا شو:

"کله چې جنگ پيل شو د دې بودی ښځې زوی د دري دېرشو کالو وو، فرانسيسي پوځ په زور برتي کړو او يو محاذ سره يې ولېږلو او بودی د نورو ځوانانو د ميانډو په نزد په ژړا انگولا پاتې شوه، د کلي خلکو پرې هم زړه خفه نه کړو شايد وجه يې دا وه چې هغه تر دوی شتمنه وه.

د کلي نه لږ فاصله کې جوړه شوې حوبلۍ کې بېر د څه څيز له وېرې دا بودی ځکه ځان ته اوسېده ځکه چې هغې کې د خپلې کورنۍ د نارينوو په شان بهادري وه ... اوچته ونه دا مضبوطه ښځه چې نه خو به يې چا سره دومره بې تکلفي کوله او نه به ورسره چا د خدا جرئت کولو او هسې هم دلته اکثر زميداري او غريبې ښځې د خاموشۍ او مايوسۍ ښکار وي.

د بودی ژوند د معمول مطابق تېرېدو، د يخنۍ موسم چې شروع شو نو هر څيز د واورو په حصار کې راغلو هغه به اوس بهر لږه وتله، په ټوله هفته کې به يو ورځ کلي ته تله ځان ته به يې "برېد" غوښه او د خواراک نور څيزونه راوړل، همدې

ورځو کې خونخوارو ځناورو له اړخه په زميدارو حملې شروع شوې ځکه هغې د زوی زور ټوپک راواخيستو او په ډاډه زړه به په واورو گرزېده، هغې به توره لوپته په سروله چې پکې به يې سپين وېښته پټ وو..

يوه ورځ اطلاع راغله چې جرمن پوځ په دې علاقه قبضه وکړه، د پوځ د خوراک څښاک او اوسېدو خرچه په مقامي خلکو تقسيم شوه. د بودی په حصه کې څلور پوځيان راغلل، دا څلور واړه ښکلي او صحتمند ځوانان وو، غمښتمن، ښکلي وېښتان، شنې شنې سترگې او د ښو عادتونو خاوندان وو. هغوی به له بودی سره په ډېر ادب چلند کاوه، د کور په کار کې به د يو بل پکار راتلل، د يو بل د غم خوشحالی نه به يې ځان خبرولو، بودی چې به د اخلي پخلي غم کولو نو دوی به جامې وينځلې، فرش به يې پاکولو، لرگي به يې ټوټې کول او کيچن به يې پاک ساتلو، دا هر څه به دوی دومره په شوق کول تا به وېل دا د دوی خپله مور ده.

بودی به هر وخت په زړه کې د زوی په اړه سوچ کولو. د هغه دراز قد، د غنمو په شان رنگ، توربخونې سترگې، نازکه پوزه او گڼ تور تور بربتونه، هره ورځ به بودی د پوځيانو نه پوښتل:

- "څه پته ولگېده، د فرانسيسي پوځ درويشتم رجمنټ چرته دی؟ هغې کې زما زوی هم دی!!!".

د هغوی به دا ځواب وو:

- "نه، مونږ نه يو خبر، مونږ ته هېڅ پته نشته!!!".

د انگېټې خوا کې په ناسته هغوی به هم د هغې په خفگان خفه وو، په دې څلورو کې به هم د څو بودی ميندې وې، دوی د بودی دغه درد محسوس کړو ځکه يې د هغې د مخکې نه زيات خيال ساتل شروع کړل، په پښو به يې ورته زور کولو، په تېلو به يې ورته سر مالش کولو چې هغه به څه کار ته وړاندې شوه دوی به د هغې نه مخکې شول او هغه کار به يې تر سره کړو.

د هغې هم دوی خوښ شوي وو، خو هغه دننه... په نازکتیا سره چرته ... انسانیت په فاتح او مفتوح کې تقسیم کړل او د دوی د وجې د هغې زوی نن د هغې نه لرې وو چرته چې د هغه ژوند ته ډېرې خطرې وې..

بودی په مالي طور خوشحاله وه ځکه دوی هم د بودی کور کې ډېر خوشحاله وو او خوراک خښاک هم ورته ډېر ښه رسېده، د کلي خلکو به هم ویل چې "د دې څلورو ښې مزې دي".

یوه ورځ دا په کور کې یواځې وه، اچانک دې یو سړی ولید چې د دې کور اړخ ته راروان دی، په را نیژدې کېدو ورته معلومه شوه چې د ډاکخانې واله دی، یوه لفافه یې راوړه، هغې چشمې راووپستې او خط لوستل یې پېل کړل:

"مورې! خبر خو ښه نه دی خو زه خپله وعده پوره کوم ته زړه مضبوط کړه، پروڼ ستا زوی د جرمن توپ په زد کې راغلی وو، دوه ټوټې شوی دی، څو ورځې مخکې هغه ویل که په ما څه وشول نو زما مور ته اطلاع وکړئ، هغه وخت ما په هغه پورې وخنډل خو ماته څه پته وه چې نیژدې ده هغه به مونږ پورې وځاندي او لاړ به شي. ما د هغه د جیب نه گړۍ راووپستله او ځان سره مې کړه، جنگ نه وروسته به ستا مخې ته حاضرېږم او دا به تاسو ته حواله کوم...."

ستا تابعدار

"ډېواټ سېتي"

رضا کار رجمنټ نمبر 23

په خط باندې درې هفتې مخکې تاریخ لیکل شوی وو.

بودی خو نه و ژړل او نه یې سترگې غړېوځنې شوې، د سخت خفگان په حالت کې یې ځان سره وویل: "ښه د ویکتر نمر راغی، دوښمنانو مړ کړو"، دا یې ویل چې د سترگو نه یې اوښکې روانې شوې، زړه یې د غمه ډک وو، په ذهن کې یې

مختلف خیالونه اوړېدل راوړېدل، د درد تکلیف او خفگان سره سره بېوسي هم وه، له ځان سره سوچ وړې وه: "زه اوس خپل زوی سره کله هم مینه نه شم کولی، کله یې هم نه شم ښکلولی کله هم. ورومبی یې پولیس پلار مړ کړو او اوس جرمن پوځ مې زوی توپې وخوړ، دوه ټوټې یې کړو".

هغې په تصور کې ولیدل چې د زوی سر یې د وجوده جدا شو او لاندې پرېوتو، بیا یې سترگې بهر راووتې هغه خپل تور تور گڼ برېتونه داسې خوړل تا به وویل غصه کې یې څه کول:

– "چې دښمن به د هغه لاش سره څه څه کړي وي؟"

کاش چې د هغه لاش واپس راوړي څنگه چې یې پلار د تندي په منځ ویشلی وو او لاش یې بیا واپس راوړی وو.

بیا هغې د پوځیانو د واپس کېدو غږ واورېدو، هغې خط زر جیب کې واچولو، سترگې یې پاکې کړې او د هغوی استقبال ته حسب معمول په موسکا شوه. څلورواړه په خدا خدا واپس راغلل، لاس کې ورسره غټه تازه هوسی هم وه، هغوی په راتلو سره فرمایش وکړو چې "بودی دا مونږ ته پخه کړه".

هغې اخلي پخلي ته مصالې اوږه کول پېل کړل چې کله د هوسی د حلالولو وخت راغلو د هغې بدن په رپېدو شو، هغوی هم حېران وو ځکه چې په ورومبي ځل داسې وشول چې په څه کار کولو هغه دومره ورپېده، یو پوځي هوسی حلاله کړه او بیا یې ترې څرمن وویستله، د وینې په لیدو د هغې په وجود کې یو انتشار جوړ شو، وینه د یخوالي له وجې په ځمکه جم شوه، اوس هغه غونډه رپېده، هغې ته داسې محسوس شول چې د هوسی په ځای دا د هغې زوی دوه ټوټې شو او تر اوسه تر تکې وهي، د هغې په لاسو کې د هوسی تازه غونډه رپېده او د هغې د سترگو نه اوبښکې روانې وې.

هغه د هغوی سره د روتۍ په مېز خو کښېناسته خو یوه نورۍ یې هم ونه خوړه،
هغوی ټول لوښي پاک کړل او دې ورته چوپ چاپ کتل، د هغې په مخ د غم او
غصې اثار خو نه وو، خو په زړه زړه کې یې پرېکړه کړې وه.
اچانک یې وویل:

– "ستاسو دلته د راتګ یوه میاشت وشوه خو تر اوسه مې ستاسو نومونه هم زده
نه دي".

هغوی په خوشحالی خوشحالی خپل نومونه واخیستل، هغې په کاغذ ولیکل، د
کورونو د پتو سره او هغه جېب کې یې کښېښودل کوم کې چې یې د زوی د
مرګ خط پروت وو.

چې کله روتۍ ختمه شوه نو هغې وویل:

– "زه هر وخت ستاسو د آرام او سکون په سوچ کې یم".

واورته شوې وه، هغې د وچې گیا څو غېږې بره کوټې ته یووړې او د هغوی د
قالین لاندې یې واچولې چې په کتلو یې هغوی لږ متجسس او حېران شول،
بودۍ ورته په دې خوله بنده کړه چې دا وچه گیا به تاسو د یخنۍ نه هم بچ کوي
او د گرموالي سبب به هم گرزي. اوس هغوی هم د هغې مدد پیل کړ، د لږ وخت
نه وروسته د هغوی د اوده کېدو ځای نرم گرم او پُرسکون شو، هغوی حېران وو
چې دا خیال دې ته مخکې څنگه نه راتلو، د ماښام روتۍ باندې هم دوی
محسوس کړل چې بودۍ اوس هم څه نه دي خوړلي، د هغوی په اصرار هغې د
خېټې د خرابېدو بهانه وکړه، روتۍ نه وروسته هغې په کوټه کې انگېټۍ بله کړه
او ارام ته لاړه، څلور واړه پوځیان په اندرپایه بره وختل.

څه وخت وروسته بودۍ کوټې ته بهر راووته او بره وخته، د پوځیانو د کوټې ور
یې بند کړو او لاندې نه یې اندرپایه لرې کړه، بیا یې د وچې گیا غېږې

راواخيستي او باورچي خانې ته يې يووړې، په دې کې د بره منزل نه د خرېدو غږونه راغلل.

چې په خپله تياري د هغې اطمینان وشو نو باورچي خانې ته لاړه او د چولهي په ذريعه يې يوې غېږې ته اور ورته کړو، بيا يې اور څلورو اړخو ته ووبشلو، د دې د پاسه خاص د پوځيانو کوټه وه، د دې هر څه نه پس بهر ته راووته او دوی ته يې کتل. د څه وخت نه وروسته غونډ کور د اور په حصار کې راغلو، داسې ښکارېده تابه وې چې غټه بتی بلېږي، کړکۍ وسوځېده او بهر په واورو راوغورزېده، د دې سره بره د انسانانو د وېرې شور اورېدل کېده، په دې شور کې وېره، بېوسي او وحشت وو، بيا د کوټې دروازه راوغورزېده، اوس غونډ کور د ايرو شکل اختيار کړی وو، د اور په رڼا ټول آسمان رڼا رڼا وو، د دې نه وروسته چت هم راوغورزېدو او لږ وروسته اور د لويگو په شکل کې بدل شو او بيا ورو ورو کم شو.

له لرې نه د "سایرن" غږونه راغلل.

بودی د زوی ټوپک په لاس ولاړه وه چې څوک بج لاړ نه شي، کله چې د دې مشن پوره شو دې ټوپک هم اور ته ووبشتو ددې نه هم څو دهماکې وشوې... خلک په منډو منډو راغلل په دې کې جرمن هم وو او مقامي زميدار هم، دوی چې وکتل نو بودی د ونې په تنه پرسکون حالت کې غلې ناسته وه.

يو جرمن پوځي چې فرانسيسي هم ورتله ترې يې وپوښتل:

– "زمونږ سپايان (پوځيان) چرته دي؟"

هغې گوته اور ته ونيوه او ويې ويل:

– "هلته"

غونډ خلک هغې نه راتاو شول، آفسر ترې بيا وپوښتل:

– "اور څنگه ولگېدو؟"

هغې ځواب ورکړو:

- "ما ولگولو".

د هغوی یقین ونه شو ځکه هغوی فکر کاوه چې دې حادثې د هغې په ذهن غلط اثر غورزولی دی، چې کله د هغې خوا ته خلک په زیات شمېر کې راغلل نو هغې د زوی د مرګ د خط نه واخلي چې د پوځیانو د سوځېدو او د پوځیانو د چيغو پورې غونډه کیسه ورته وکړه.

بیا یې د جېب نه دواړه خطونه راوښکل:

"دا د ویکټر د مرګ خط دی او دا د پوځیانو نومونه او د کورونو پټې دي. دې نه پس یې څلور خالي کاغذونه ورکړل او ویې ویل چې وېکټر ته ولیکئ چې مور دې اطلاع نه ده هېره کړې .."

د دې نه پس جرمن پوځیانو هغه دومره په ګولو ووېشته چې هغه هم دوه ټوټې شوه..

"سروال" ویل چې جرمن پوځیانو په غصه کې د علاقې ډېرو حوږلیو ته اورونه واچول په دې کې د ده کور هم شامل وو.

ماته اوس هم د هغو بدقسمته پوځیانو د میندو خیال راځي کوم چې په ژوندون ایرې ایرې شول او هغه مور هم کومه چې دوه ټوټې شوې وه خو شاید هغه خو ډېره مخکې دوه ټوټې شوې وه.

ژباړه: 13 مې 2021م کال

د قبر شناخته

د منځني عمر لرونکيو پينځو ملگريو يو ځای د شپې ډوډۍ وخوړه. دا پينځه مالداره ملگري په خپله دنيا کې غرق وو، په دوی کې درېوو يې واده کړی وو او دوه يې جره گان وو. دوی به هره شپه د ډوډۍ خوړلو پر مهال د خپلې ځوانۍ د يادونو تازه کولو په پار بنډار جوړ کړی وو چې کله کله به د سهار تر دوو بجو هم وغځېد. کوربه ملگري به له خپل دغه مېلمستون څخه ډېر خوند اخيست، د هغه په فکر دا د هغوی د ژوند تر ټولو خوندور ماښامونه وو. هغوی به د دنيا په هرې موضوع بحثونه کول، په ځانگړې توگه د پاریس د کوڅو د تفريح او دلچسپۍ پر موضوعاتو به يې خبرې کولې، زياتره خبرې به تکراري وې، داسې لکه سهار کې چې خلک په حمام کې ورځپانې ولولي او بيا ټوله ورځ د ورځپانو پر موضوعاتو بحثونه کوي.

په دې پينځو ملگريو کې تر ټولو زنده دله جوزيف د بارډن وو. هغه مجرد وو او په پاریس کې اوسېده. له خپل لاوبالي ژونده يې ښه خوند اخيست. که څه هم بدکردار او بداخلاقه نه وو، يواځې په خپل ذات کې ډوب وو، يو خوش خلقه او خوشحاله ځوان معلومېده چې په سختۍ به د څلوېښتو کلونو په عمر ښکارېده. هغه يو جهانديده انسان وو. ذهن يې له خدای ورکړې استعدادونو پور مامور وو، خو دا استعدادونه يې په غور او پر ځای نه کارول. له علم سره يې اړيکه وه، خو

په علمي دنيا کې يې هم خپل جوهر نه وو ښودلی. هغه به په ډېر مهارت د خپلې ځوانۍ د وختونو کيسې کولې. هغه به چې له چا سره ليدلي وو يا به يې کومه واقعه په مخکې تېره شوې وه، له طنز سره به يې گډوله او په ډېر خوند به يې بيانوله. همدغو خوبو يې نسبت نورو ته ځانگړې کړې وو. کله به چې ډوډۍ وخوړل شوه او بندار به پيل شو، نو هغه به ځانگړې او په زړه پورې کيسې کولې. نورو ملگرو به يې په ښه غور غور ورته نيوه.

جوزيف سيگرېټ ولگاوه، د شرابو گيلاس يې خپل ځان ته ور نيږدې کړ، خوراکونه پر مېز ايښي وو، ماحول د تمباکو بوی او لوگيو نيولی وو. د هغه له ډاډ څخه معلومېده لکه هغه چې په خپله بستره کې وي. د سگرېټ يو اوږد کش يې وکړ او د لوگيو ورېځې يې په هوا کې جوړې کړې، ويې ويل:

- "څه وخت مخکې له ما سره يوه عجيبه پېښه وشوه".

- "موږ ته يې هم ووايه". ټولو ملگريو پرې په يو ځای غږ وکړ.

- "سمه ده، خامخا يې وایم" او بيا يې په خدا خدا د پېښې کيسه پيل کړه.

"ناسې ته خو معلومه ده چې ما غلي غلي د پاريس کوڅې داسې لټ په لټ کړې، لکه د کتابونو شوقي انسان چې د کتابونو په ډېرۍ کې ټول کتابونه لټ په لټ واپړوي او ويې گوري. زه په لاره کې د تلونکو او راتلونکو خلکو څېرې لولم، ځايونو ته گورم او هر څه په يوې باريکبينۍ ارزوم.

دا د سپټمبر د منځ د ورځو خبره ده. موسم ډېر خوندور وو. ماسپنين به زه په ناخوداگاه ډول د گرزېدا لپاره وتلم. په موږ کې يو داسې مبهم غونډې خواش دی چې کله د يو ښکلي خوا ته يا هم يو ښکلي ځای ته لاړ شو. هر څوک په خپل ذهن کې د ټولو ښکليو پر خاکو سوچ کوي. او بيا يې په خپلو کې سره پرتله کوي. هر يو چې ډېر ښکلی وي، بيا ټوله ورځ هماغه ذهن کې اړوي راپړوي. خو کله چې هوا ښه وي او لمر پرېږي، نو د ښکليو ياد هم راوپارېږي.

هوا ډېره ښکلې وه، لمر هم پرېږده، ما سگرېټ ولگاوه او په عمومي سړک خرامان خرامان روان وم. همداسې روان وم، ذهن ته راغلل چې ولې د موماخت هديرې په لور لاړ نه شم .

زه هديرو ته د تگ سخت شوقي يم. هديرې ته په تگ زما زړه خفه کېږي، خو يو داسې ډاډ هم تر لاسه کوم چې پکې زما ډېرې هيلې نغښتې وي. هسې خو هلته زما ډېر دوستان اوسېږي چې ما سره نه شي ليدلې، نو ځکه زه زياتره خپله د هغوی د ليدو لپاره ورځم.

د موماخت په دې هديره کې زما يوه محبوبه هم ښخه ده. هغه دومره ښکلې وه چې ښکلا يې زما د زړه درزا غلا کړې وه. د هغې يادونه نن هم ما خفه کوي، يو نه ختمېدونکی خفگان زما په برخه کوي. زه د هغې قبر ته د هغو خوبونو د تکميل لپاره ورځم چې موږ په شريکه ليدلي وو، خو افسوس چې ژوند له هغې سره وفا ونه کړه .

هديره مې په دې هم خوښېږي، چې د بې نقشي ښارونو په څېر يې آبادي تر خپلو حدودو اوښتې وي، تاسې وگورئ په يوه کوچنۍ هديره کې څومره خلک ښخ دي، د دې پاريس ښار څومره نسلونه به په دې هديره کې ښخ وي، دلته هر فرد ځانته ځانته د اوسېدو ځای خپل کړی دی. هغه سپېڅلي راهبان هم د خانقاوو په څېر په خپلو کوچنيو قبرونو کې ويده دي او د ټولو قبرونه د تېرو په تختو بند دي او له پاسه پرې د صليب نخښې جوړې شوې دي.

د مړيو برعکس ژوندي خلک څومره احمقان دي چې د ځمکې پر يوه وړه ټوټه ځمکه له يو بل سره جنگونه کوي. د سرکسونو په څېر په هديرو کې هم عجيب و غريب يادگارونه تر سترگو کېږي. له پرتلې پرته ښايي زه پر دې اقرار کولو کې شامل ونه کړم چې د کيونيک پر مزار جوړې شوې مجسمې ما ته د يون گوجان په

لاسو جوړه شوې د «لويي د بريز» هغه شاهکار مجسمه راياده کړه چې د روان کېنډرل په زېرمينۍ کې جوړ شوي عبادتځي کې ايښې ده.

ملگريو! د نوي او حقيقت ته د نيردېترين مجسمې جوړونې د هنر او نقاشۍ پيل له همدغې مجسمې شوی دی. اوسمهال چې د مړو شويو څومره يادگارنو جوړ شوي دي، هغه ټول په مسخه شوي حالت کې دي، په داسې حال کې چې د دې مړ شوي سړي «لويي د بريز» مجسمه د بې روحه غوښن وجود په څېر تر ډېره حقيقي، هولناکه او د مرگ د سختۍ يو ماتوونکی درد ښکاره کوي.

خو په مومات هديره کې اوس هم د بودين مجسمه د ستاينې وړ ده چې لا يې هم شان و شوکت پر خپل ځای دی. په همدې ډول د گوتير او هنري مرکز مجسمې چې ما پرې يوه ورځ يوه عادي گلدسته ليدلې وه. چا به ورته د زير رنگ تلپاتي گلان راوړي وو؟ شونې ده د هغه محبوبه اوسي چې ډېره بودی شوې به وي او اوس به له هديرې سره خوا کې استوگنه وي. د ميليت کوچنۍ مجسمه چې اوسمهال د بې پامۍ او گرد و غبار له امله بې خونده معلومېده. گرانو ملگريو! دا ټول د ځوانۍ د رنگ نخښې نښانې دي.

زه په موماخت هديره کې وم، زما ټول وجود له غمه ډک شوی وو. يو داسې غم چې درد يې نه محسوسېده، دا د خفگان يو داسې کيفيت وو چې زه يې له خپلې بشپړې تندرستۍ سره سره په غېږ کې نيولی وم. که څه هم دا ځای په زړه پورې نه دی، خو لا هم دلته زما وخت نه وو راغلی.

د وچو پاڼو خوشبو او نمجنې هوا د خزان د موسم احساس ورکاوه. لوړ ولاړ تک زير او کمزوري شوي لمر له زير و پاڼو سره يو شاعرانه ماحول جوړاوه. دې هديرې چې د انساني مرگونو خوند يې ليدلی وو، يواځيتوب او بالاخره د فنا کېدا احساس هم ترې راپورته کېده.

زه د خاموشیو په دې ښار کې ورو- ورو روان وم، دواړو خواوو ته مې قبرونه وو. که څه هم دلته اوسېدونکي خلک یو د بل تر څنګ پراته وو، خو له یو بل سره اړیکې راشه درشه او راکړه ورکړه یې نه درلوده، او نه یې ورځپانې لوستې. ما د قبرونو پر شناختو لیکل شوي عبارتونه لوستل پیل کړ. د قبرونو د شناختو د عبارتونو لوستل د دې ځای په زړه پورې بوختیا ده. ما کله هم د لېش او میلهاک په څېر د طنز لیکونکو طنزونو ته دومره نه دي خندلي، څومره مې چې د دې قبرونو پر شناختو لیکل شوو له طنزه ډکو عبارتونو ته خندلي دي.

په دې شناختو د «پال دي کوک» په کتابونو کې له لیکل شوو جملو څخه هم زبردستې جملې او عبارتونه لیکل شوي دي. د قبرونو شناختې او صلیبونه له مرمر ډبرو جوړې دي، پر شناختو د مړیو خپلوانو د خپل غم څرګندونې هک کړې دي، د مړیو لپاره یې خپلې نېکې هیلې څرګندې کړې دي او ورسره یې د ډېر ژر لیدو وعده کړې دي. عجیبه ده، خلک د قبر پر شناختو هم درواغ لیکلی شي.

زما په دې هدیره کې هغه وړانده برخه ډېره خوښېږي چې صنوبر او سروې په کې ولاړې دي. هغه ځای د یواځېتوب دنیا ده. د هدیرې په دې پخوانۍ برخه کې د هغو خلکو قبرونه دي چې له مرګه یې ښه ډېر وخت تېر شوی دی او اوس یې قبرونه د دوباره کارونې لپاره برابرېږي. په دې ځای کې له انساني جسدونو څخه تغذیه شوې ونې هم منظمې وهل شوې دي او پر ځای یې اوس په کتارونو کې د مرمر ډبرو قبرونه جوړېږي. د مرمر ډبرو قبرونه یواځې ظاهري نما ده، مړي اصلاً لاندې په ځمکه پراته دي.

په دغه ځای کې چې ما د خپل ذهن د طراوت لپاره ښه ډېر قدم وواهه، نو له ځان سره مې وویل چې د نن لپاره همدومره کفایت کوي، اوس باید د خپلې محبوبې قبر ته حاضري ورکړم او د هغې د ښکلیو یادونو په شمول په ډېر اخلاص

ورته بايد خپله مينه ثابته كړم. كله يې چې قبر ته ورسېدم، نو ما په ډېر واضح ډول د خپل زړه درزا محسوسوله. آه، جيگر مې! هغه ډېره په زړه پورې او مينه ناكه وه، له رڼا او ژونده ډكه، كه اوس يې هم څوك قبر رالوخ كړي، هماغسې به وي...

د هغې پر قبر د تاوې شوې اوسپنې جالۍ پر سر ما په ماته ماته لهجه د هغې د بېلتون غم ښكاره كړ، زه باوري يم چې زما د غم اظهار هغې نه دی اورېدلی، خو زما زړه تسل شو. كله چې د هغې له قبره راروان شوم، تر څنگ پر يوه قبر مې يوه ښځه وليده، هغې سلگۍ وهلې، تورې جامې يې اغوستې وې، او ډېره زياته غمجنه وه، خپل نری نقاب يې له خپلې خبرې پورته كړ، روښانه مخ يې په ښايسته وېښتانو كې داسې معلومېده لكه د شپې په تياره كې چې لمر راخېږي، زه ځای پر ځای ودرېدم.

واقعيت دا دی چې هغه د غم په ژورو كې ډوبه وه. هغې خپل مخ په لاسونو كې ونيوه او د مراقبې په حالت كې همداسې روانه شوه. كټ مټ د بت غوندې وه، د خپل غم پر وړاندې يې ماتې خوړلې وه. په پټو سترگو يې د خپلو پخوانيو پټو يادونو ذكر كاوه، داسې بې ساه وه، تا به ويل مړه كېږي، تا به ويل اوس يو بل ماتم جوړېږي.

د هغې په وجود كې يو دم يو خوځښت پيدا شو، داسې لكه د سپېدارو په لښتو چې باد راوالوزي. ما ته داسې ښكاره شوه چې هغې اوس ژړا پيل كړه، په لومړي سر كې يې په كراره ژړل، او بيا يې د خپلې غاړې او اوږو په سولولو سره په لوړ غږ ژړا پيل كړه.

يو دم يې له خپلو سترگو لاسونه لرې كړل، د هغې زړه وړونكې سترگې له اوښكو ډكې وې. حيرانه شوه او بيا خپل ځان ته متوجه شوه. لكه له خوبه چې راپورته شوې وي، كله چې يې ما ته پام شو، لكه پښېمانه شوې چې وي، خپله

خېره يې په بشپړه توګه په لاسونو کې پټه کړه. او بيا يې په سلګيو سلګيو سر پر سنگ مرمر ور ټيټ کړ او خپل تندى يې پرې کښېښود. د هغې نړۍ نقاب هم د هغې پر محبوب داسې وغوړېد، لکه د نوي ماتم ښودنه چې کوي. ما يې يو آه واورېد، او بيا خاموشه شوه، د نيمې بېهوښۍ په حالت کې يې مخ د سنگ مرمر پر صليب ايښى وو او همداسې پرې پرته وه. زه په بېره د هغې خوا ته ورغلم، د هغې لاسونه مې ومروړل، او سترګو ته مې يې گرمې ساه ګانې پوه کړې، په دې کې زما نظر د قبر پر شناخته ولګېد چې پرې ليکل شوي و:

"دا په بحري ځواک کې د وژل شوي قومندان لويي تيودر کيريل قبر دى چې د ډېنمن په لاس په ټونکين کې ووژل شو، د هغه د روح لپاره دوعا وکړئ".

هغه څو مياشتې دمخه مړ شوى وو. ما چې د ښځې اوښکې وليدې، اغېز يې راباندې وکړ، ځکه مې ټول پام هغې ته واړوه، ښځه بېرته په هوښ راغله، زه يې په مخکې ډېر متحرک شوم. زه د شکل و صورت په لحاظ هم بد نه وم، هغه مهال څلوېښت کلنۍ ته هم نه وم رسېدلى، د هغې په سترګو کې مې د ځان لپاره شايستګي او د مننې احساس وليد. په داسې حال کې چې اوښکې يې روانې وې، خپله کيسه يې ما ته پيل کړه، په بې ربطه توګه يې په داسې حال کې چې ساه يې بنده بنده کېده، هغې ما ته وويل چې قومندان يې څنگه د ټونکين په جګړه کې ووژل شو. دغه مهال د دوى د واده ايله يو کال تېر شوى وو، دوى په مينه واده کړى وو، دا چې دا له مور و پلاره يتيمه پاتې وه، نو د واده جهيز يې هم کم وو.

ما ورته تسلي ورکړه او په اصطلاح اوښکې مې ور وچې کړې او بيا مې ورسره مرسته وکړه چې په پښو ودرېږي، بيا مې ورته وويل :

- "دلته مه پاتې کېږئ، راځه چې لاړ شو".

هغې په ورو وويل:

- "زه نه شم تللی."

- "زه درسره مرسته کوم."

- "مننه ښاغلیه! تاسې ډېر مهربانه یاست، آیا تاسې هم دلته د چا قبر ته د
حاضری ورکولو لپاره راغلي وئ؟"

- "بلي، آغلي!"

- "د خپلې مېرمنې قبر ته؟"

- "نه د خپل دوست قبر ته"

- "محبت له هر قانونه پورته دی. انسان کولای شي له خپل دوست سره هم
دومره محبت کولای شي خومره چې له خپلې مېرمن سره کولای شي."

- "بلي، همداسې ده، آغلي!"

موږ همداسې دواړه یو ځای روان وو. هغه زما د مټ په مرسته د هدیرې پر لارو
روانه وه، کله چې موږ له هدیرې راووتو، د هغې پښې په لړزېدا شوې، او ویې
ویل:

- "زه داسې احساسوم لکه ناروغېږم."

- "خیر که خوښه دې وي راځه ما سره لاړه شه، چې یو څه خوارک څښاک وکړو."

- "سمه ده، ښاغلیه!"

همدلته نیږدې ماته یو رستوران معلوم وو، دا په دې ځای کې یواځیني
رستوران وو چې زیاتره به د مړیو عزیزانو او اقاربو په کې خپل غم غلطاوه. موږ
هغه رستوران ته ننوتو، هغې ته مې یوه پیاله گرم چای راوغوښت، چې په
څښلو یې سمه راژوندی شوه. پر شونډو یې نری غونډې موسکا خپره شوه، بیا
یې د خپل ژوند په اړه کیسه شروع کړه:

"یواځیتوب ستر غم دی، بنایي تر دې بل لوی غم نه وي چې انسان شپه او ورځ په خپل کور کې یواځې پروت وي. چې نه ورسره کوم دوست وي چې باور پرې وکړي چې مینه ورسره وکړي، د نیردېوالي احساس ورکړي."

د هغې له اخلاصه ډکو خبرو زه ډېر اغېزمن کړم، ما چې دا ټولې خبرې واورېدې، احساساتي شوی وم. ځکه هغه هم ځوانه وه، شاید د شلو کلونو به وه، د هغې ستاينه مې وکړه چې هغې ته یې هم خوند ورکړ. کله چې ښایسته وخت تېر شو، نو ما ورته بلنه ورکړه چې ټیکسي به ورته ونیسم او تر کوره به یې ورسوم. هغې زما بلنه ومنله او موږ دواړه په ټیکسي کې کښېناستو. موږ داسې کښېناستو چې وجودونه مو له یو بل سره لگېدلي وو او ما د هغې د وجود نرمي او حرارت ډېر ښه احساساوه. کله چې ټیکسي د هغې د کور مخې ته ودرېده، نو هغې په ورو وویل :

- "زه څلورم منزل کې اوسېږم، په ځان کې دا توانايي نه وینم چې یواځې پورته شم، ستا رویه له ما سره ډېره ښه ده، آیا مرسته راسره کولای شې چې تر دروازې مې ورسوې؟".

ما په ډېر شوق سره د هغې دا خبره ومنله.

هغې په داسې حال کې چې په سختی یې ساه اخیستله، له ما سره پر زینو ورو ورو پورته ختله. کله چې دروازې ته ورسېدو، هغې ما ته وویل:

- "تاسې د لږ وخت لپاره دننه راشئ، چې زه ستاسې مننه وکړم".

زه د حیرانۍ په حالت کې کور ته دننه شوم.

د هغې د استوګنې په ځای کې هر څه د مناسب قیمت والا وو، خو په ډېرې سادګۍ او سلیقې یې هر شی پر خپل ځای داسې ایښي وو چې د کور ښکلا یې زیاته کړې وه.

موږ په يو کوچني کوچ کې خوا په خوا کښېناستو، هغې بيا د خپل يواځيتوب يادونه وکړه. بيا يې د خپلې مزدورې د راغونښتلو لپاره په زنگ زور وکړ، چې هغه ما ته يو څه څښاک راوړي، خو هغه رانغله، فکر کوم هغه د کور د صفایي والا خدمتگاره وه چې سهار وخت کې به راتلله، زه ډېر خوشحاله وم.

هغې بيا د خپل سر پوښاک لرې کړ او بيا يې زما په لور د دلبرۍ په ادا راوکتل، ډېره ښکلې معلومېده.

د هغې په سترگو کې د داسې يو محبت بلنه وه چې پر وړاندې يې ما هم خپل احساسات نه شول قابو کولای. ما هغه په خپله غېږ کې واخيسته، او بيا مې يې له بندو سترگو څو مچکې واخيستې، هغې ځان زما له غېږې خلاص کړ او ويې ويل:

- "بس کړئ، بس کړئ کنه!"

بيا مې د هغې پر شونډو خپلې شونډې کښېښودې او مچکه مې ترې واخيسته. هغې خپل بدن ما ته وسپاره، کله چې پر هغې د جوش شېبې راغلې او بيا زموږ سترگې سره وجنگېدې، نو ما احساس کړه چې په ټونکين کې د وژل شوي قومندان ياد ورک شوی دی. ما وليدل چې د هغې په يادولو سره يې اوس په خبره کې اثرات ډېر کمزوري او پيکه دي. دې کار زه نور هم ډاډه کړم.

ما ورته ډاډ ورکړ، او بيا مې له لږ بحث مباحثې وروسته ورته وويل:

- "تاسې د شپې ډوډۍ چېرې خورئ؟"

- "دا زموږ خوا کې کوچني رستورانټ کې."

- "يوآځې."

- "بلې، يوآځې."

- "نن يې ما سره خورئ؟"

- "چېرې؟"

- "د بيلوار په يو ښه رستورانټ کې."

هغې يو څه اخوا دېخوا وکړ، خو ما اصرار وکړ او هغې زما بلنه ومنله. هغې ځان د بخښنې په دود کوچنی کړ او ويې ويل:

- "زه يواځې يم، بېخي يواځې، زه غواړم داسې لږ شوخ لباس واغوندم."

او بيا د خپل خوب خونې ته لاړه. کله چې بېرته راغله نوس ورمه يې ویکتورين لباس يې اغوښتی وو. ډېره باوقاره، پُرکششه او گل اندامه ښايسته ښکارېده. د دې مانا دا وه چې هغې به د هديرې لپاره يو لباس اغوسته او د ښار د گشت و گذر لپاره يې يو ځانگړی لباس درلود.

موږ ډوډۍ وخوړه، ډېره خوندوره وه، هغې د شرابو څو پيکونه وڅښل، چې پکې يې مستي او د ژوند رنگونه راوښی کړل. بېرته کور ته راغلو. په هديره کې شروع شوی د محبت دغه داستان درې اوونۍ روان وو.

لکه څرنگه چې زه د هر شي په تکرار خسته کېږم، دغسې د ښځو په تکرار بېخي ژر خسته کېږم. په همدې خاطر مې هغې ته د يو ضروري او اوږد سفر بهانه وکړه او څه موده مې ترې ځان لرې کړ. که څه هم ژمنه يې راڅخه واخيسته چې ژر به بېرته ورته راستنېږم او ورسره به گورم. له دې داسې ښکارېده چې د هغې راسره مينه پيدا شوې وه.

زه د ژوند په چارو بوخت شوم، يوه مياشت دمخه زه بيا د هديرې والا محبوبې په خيال کې ډوب شوم، دې کې شک نه شته چې هغه مې له ياده نه وه وتې، دا ځل راته د هغې له اسراره ډک انداز رايايد شو، چې ما ته پکې کومه رواني ستونځه معلومېده او يا هم کومه داسې پوښتنه چې حل يې ورک وي.

يوه ورځ نه پوهېږم زه ولې بيا د موماخت هديرې ته لاړم، ښايي په دې هيله چې بيا به مې له هغې ښكلې سره ليدل وشي، هملته تر ډېره تاوېدم راتاوېدم، داسې څوك مې هېڅ په نظر رانغی چې پېژندگلوي دې وي، شاوخوا نور ډېر هغه خلك اوښتل راوښتل چې له خپلو مړيو سره يې اړيکې لا نه وې شلېدلې. ما وليدل چې په ټونکين کې د وژل شوي قومندان د سنگ مرمر په قبر کوم غمجن انسان نه معلومېده، نه پرې تازه چا کومه د گلونو گېډۍ ايښې وه.

خو کله چې زه د هغه خاموشه ښار دې بلې غاړې ته راغلم، هلته مې په يوه تنگه کوڅه کې وليدل چې په ژور غم کې ډوب دوه کسان دې خوا راروان دي. يوه ښځه وه، بل نارينه. دا څه په غم واوښتم، کله چې دوی ما ته ښه رانيرېدې شول، ومې پېژنده چې دا يوه هماغه ښکلې ښځه وه.

کله چې هغې زه وليدم، په ډېرې شرمندگۍ يې زما په لور راکتل، هغې ځان راټول کړ او په هغه تنگه کوڅه کې زما له څنگه تېره شوه، په سترگو کې يې په غلې اشارې پوه کړم چې بايد ځان ناگاره واچوم، د هغې په سترگو کې دا پيغام هم وو چې زما محبوبه، بېرته زما ژوند ته راشه.

دا سړی کابو د پينځوس کلونو يو تکړه – مندلی پوځي افسر وو، ده هم زما په څېر دا ښکلې ښځه د خپلو متو په مرسته له هديرې رايستلې وه او اوس يې بېرون چېرته روانه کړې وه.

خو زه حيران وم چې آخر د دې ملاقات موخه څه وه؟ د هديرې د دې ښکلې ښکارۍ اصلي څېره کومه وه؟

ما له ځانه دا پوښتنه کوله، خو په ځواب يې نه پوهېدم، د پرېشاني په يو عام کې ډوب پر خپله لار روان وم.

آيا هغه يوه عامه نجلۍ وه چې هديرې ته د غمجنو سړيو د موندلو لپاره تلله، د هغو سړيو د موندلو لپاره چې د کومې ښځې، مېرمنې، محبوبې د غم نمانځنې لپاره به هديرې ته راغلي وو او دلته به د هغوی نه هېرېدونکې مينې دا سړي خفه کړي وو؟

خوک پوهېږي، ممکن له مېړه جدا شوې ښځه به وه؟ شايد داسې نورې ښځې هم موجودې وي، ښايي د دې ښځې همدا کسب وي، آيا د کسبگرې ښځې په هديره کې هم خپل بدن نندارې ته وړاندې کوي، لکه په خپل کور او کوڅو کې يې چې نندارې ته وړاندې کوي؟ يا هم شايد دا ښکلې ښځه له داسې کومې ژورې فلسفې اغېزمنه وي چې د هديرې په څېر ځايونو کې په يادونو او مينې باندې غوړېږي؟ ما دغه مهال ايله په دې پوهېدل غوښتل چې په دې ورځ دغه ښکلې ښځه د چا مېرمن شوې وه؟.

مور او زوی

له ډوډۍ وروسته مېلمستيا ته راغلي سړي د چلم څکولو لپاره په بله کوټه کې سره را ټول شول، او له غره وره خبرې پیل شوې، په خبرو خبرو کې د هغو میراثونو یادونې پیل شوې چې ډېرې عجیبې او نادري وې، په دې وخت کې ښاغلي برومین یوه په زړه پورې کیسه وکړه. ښاغلي برومین ته به کله کله د ښار «مشهور قاضي» ویل کېده او کله کله به «نومیالی وکیل» بلل کېده، هغه په داسې حال کې چې اور ته یې شا وه ولاړ شو او ویې ویل:

"نن سبا زه د یوه داسې وارث په لټه کې یم چې په ډېر بد حالت کې غایب شوی دی، هسې خو دا یوه عادي کیسه ده، چې په نړۍ کې هر مهال پېښېدای شي، خو تفصیل یې ډېر دردوونکی دی."

"تقریباً شپږ میاشتې مخکې یوې شتمنې کونډې ماته د یوه سړي له لارې بلنه راکړه، چې د هغې کور ته ورشم، هغې بخښنه غوښتې وه چې د ناروغۍ له امله هغه خپله زما دفتر ته نه شي راتلای، زه د هغې لیدو ته ورغلم، له څو رسمي جملو وروسته هغې راته وویل:

– "وکیل صاحب! زه غواړم تاته یوه ډېره مهمه او سپېڅلې دنده وسپارم، ما د دې کار لپاره تر ډېر غور وروسته ته غوره کړی یې، زما د ژوند شپې نورې لنډې شوې دي، کوم کار چې غواړم تاته یې وسپارم، هغه به ته زما له مړینې وروسته پیل کوي، پر مخامخ مېز زما وصیتنامه پرته ده او ورسره د لس زره فرانکو نوټونه هم دي، که ته پخپل کار کې پاته راغلي، نو همدا لس زره فرانکه خپل فیس وېوله

او که بریالی شوې، نو زما له وصیت سره سم به یو لک فرانکه نورې د جایزې په توګه درکړل شي".

ما له هغې وپوښتل چې هغه غواړي په ما کوم کار وکړي؟ هغې ځواب راکړ، زه به د هغې ورک زوی ور پیدا کوم چې د دې د ټولې شتمنۍ یواځینې وارث دی. کونډې دا خبره بیا تکرار کړه چې زه به د هغې له مړینې وروسته خپل لتون پیل کوم او هغه باور لري چې دا به ډېره ژر مړه شي.

هغې له ما هیله وکړه چې زه هغې ته تکیه ورکړم او پر کټ یې د دې لپاره کښېنوم، چې هغه خپله کیسه ماته وکړي، چې کیسه واورم، نو کېدای شي زه د خپلې دندې پلان ترتیب کړم. کونډه په ریښتیا هم ډېره ناروغه وه، سره له دې چې زه ډاکټر نه وم خو بیا مې هم اندازه لګولای شوه، چې هغه نوره د یو څو ورځو مېلمنه ده.

کونډې خپله کیسه داسې پیل کړه: "ښاغلي! ته هغه لومړنی کس یې چې زه دا کیسه ورته کوم، د دې لپاره چې تاته زما د درد او خوږ احساس وشي، ځکه ته یو خواخوږی انسان را معلومېږې، زه باور لرم چې ته زما بدبختې داستان واورې نو زما د زوی په لټه کې به هیڅ کمزوري نه ښیې، زه نه غواړم ډېره لیرې لاړه شم ځکه داسې نه وي چې تر څه در ښودلو وړاندې زما ځواک ځواب راکړي".

"تر واده وړاندې ما له یوه هم سینه ځوان سره مینه کوله، ما پتېلې وه چې له هغه سره به واده کوم، خو زما مور او پلار په دې خوښ نه وو، ځکه زما محبوب شتمن نه وو، زه یې یوه لوړ او شتمن سړي ته ورکړم، ما د دې واده مخالفت ونه کړ، ځکه چې زه هغه وخت کم سینه، بې تجربې او د مور او پلار په خوښه وم".

"خو کاله وروسته ځینې مهمې پېښې وشوې، له یوه لوري زما محبوب بل واده وکړ او له بل لوري زما یو ډېر ښکلی زوی و زېږېد، د زوی له پیدا کېدو دوه کاله

وروسته زما مېړه مړ شو، او په دې لویه نړۍ کې زه د یوه زوی او خپلې ډکې
ځوانۍ پېټې ته یواځې پاته شوم."

"زما محبوب چې زما د مېړه له مرگه خبر شو ډېر خواشینی شو، په دې نه چې
زما مېړه مړ شوی وو، بلکې په دې چې هغه بل واده کړی وو او اوس سره له دې
چې د هغه لار پاکه وه، هغه له ما سره واده نه شواى کولای، هغه د عذر لپاره
ماته راغی او پر دې غم یې په چیغو-چیغو و ژړل، زما زړه هم له دې غمه ټوټې-
ټوټې شو."

"له دې وروسته زما کور ته د هغه راتگ پیل شو، همدا زما لویه غلطې وه، ځکه ما
باید په لومړیو شپو کې هغه له خپله کوره منع کړی وای، خو دا چې زه د مېړه بې
وخته مړینې ډېره غوړولې وم، نو ځکه مې خپل محبوب ته د دوستۍ تر بریده د
اړیکو ساتلو اجازه ورکړه، خو دا اړیکې ډېر ژر د دوستۍ تر برید واوښتې،
معلوماتداره خبره ده چې همداسې به کېدلای، ځکه زه ځوانه وم، یواځې وم او له
هغه سره مې مینه وه، موږ ښځې باید څنگه راز-راز تکلیفونه و زغمو."

"بیا داسې وخت راغی چې د هغه ډېرې شپې به له ما سره تېرېدې، هغه واده
درلود، زه کونډه وم او یو زوی مې هم درلود، نور نو موږ ته مناسبه نه وه چې
مینه او عاشقي وکړو، ما باید لومړی لا دغه خطر حس کړی وای، خو افسوس
چې احساساتو مې پر عقل پرده غوړولې وه، زه فطري غوښتنو مغلوبه کړې وم،
نتیجه یې دا شوه چې هغه ټول څه وشول چې باید نه وای شوي، زه د هغه یو
ډول یارانه وگرزېدم، ښایي ته به فکر کوې چې دا ټوله گناه زما ده، خو داسې نه
ده."

"کیسه داسې وه چې زما مینې او یواځیتوب زما د محبوب حوصله ور لوړه کړه،
د هغه غوښتنې له یوې نه بلې ورځې ته پسې ډېرېدې، ما ډېر مزاحمت وکړ خو

حقيقت دا دی چې د ښځې کردار چې هر څومره کلک وي، که له یو سړي سره څو ساعته یواځې پاته شي نو د کردار ټول بنسټ یې له منځه ځي او دا چې تر واده وړاندې زما محبوب وو...

"همداسې څورلس کاله تېره شول، دغه څورلس کاله زما د ژوند تر ټولو ښه وخت وو، په دې زمانه کې زما زوی لوی شو، هغه دومره ځیرک او صالح هلک وو چې یوه مور ویاړ پرې کولای شي، زما پر یار هم گران وو، موږ دواړو په گډه هغه لوی کړ، د هغه د زدکړې لپاره زما محبوب ډېر زیار وکین، زما زوی به هغه ته کاکا ویل، له هغه سره یې بې کچه مینه کوله او د هغه یې ډېر درناوی کاوه، هغه یې خپل پلار، ښوونکی، پالونکی او ملگری باله او په هر څه کې به یې له هغه سره مشورې کولې، هغه هیڅکله په خپل کور کې د کاکا پر شته والي نیوکه نه وه کړې، نیوکه خو لا پرېږده هغه تر اوسه دا هم نه وو پوښتلي چې کاکا هره ورځ زموږ کور ته داسې بې خاره ولې راځي، هغه له کوچنیوالي هغه خپل ځان او مور ته نیژدې لیدلې وو او هغه یې د خپل ځان مخلص گڼلې وو، هغه په خپل کور کې په کاکا عادي شوی وو او هغه یې د ځان او مور خیرخوا گڼلې وو".

"بیا یو وخت زما یار له خپلې ښځې سره د یوې میاشتي لپاره په سیل برتانیې ته ولاړ، هغه به هر وخت په کال یا دوو کلونو کې بهر ته په سیل تلې، خیر کله چې بیرته له برتانیې راغی نو تر ټولو لومړی زما لیدو ته راغی، موږ ډېر احساساتي سره یو ځای شوو او په یو بل کې ورک شوو، زما سد والوت، نه پوهېږم چې څومره وخت به تېر شوی وو، خو چې ځان او شاوخوا ته مې پام شو، ټکان مې وخوړ، زه نابېره پوه شوم چې په کوټه کې درېیم کس هم شته. ما چې سر را پورته کړ او د وره خوا ته مې وکتل، پر سترگو مې توره شپه شوه، ما خپل زوی «هینري» ولید چې ژر بیرته وگرزېد او لاړ".

"زما پر سر اسمان را ولوبد، کشکې مځکه چاودلې وای او زه په ننوتلې وای او یا مې وزر کړې وای او د همېش لپاره ورکه شوې وای، نه پوهېږم چې ما تر کومه وخته سلگۍ وهلې او ژړل مې، زما زړه د چاودېدو په حال کې وو، ټول بدن مې لکه په اور چې کبابېدی، زه د هغه کب په څېر ترپېدم چې له اوبو را ایستل شوی وي او پر وچه یې غورزولی وي. وکیل صاحب! هغه مهال چې زما کوم حالت وو، هغه زه په ژبه نه شم بیانولای، زما یار هم چوپ وو، هغه له ما لیرې ناست وو، هغه نه ماته ډاډ راکړ، نه یې له ژړا منع کړم او نه هم نیژدې راته راغی، ډېر وروسته هغه چوپتیا ماته کړه او ویې ویل: "زه په هیڅنې پسرې ځم، د هغه... د هغه د پوهولو هڅه کوم، زه... زه هغه ته وایم..."

"هغه هم لاړ، زه یواځې پاته شوم، د اوبسکو چینې مې وچې شوې او ډېره کمزورې شوم، کله چې ښه سترې شوم نو پر کټ ولوبدم او د خپل تللي زوی په تمه شوم، زه چوپه وم په زړه کې مې ډول-ډول اندېښنو سر کړی وو او له وېرې په رېږد وم، کله چې به په نغري کې د کوم لرگي ټک شو زما ترهڼده سترگې به د وره خوا ته واوښتې، یوې ناڅرګندې وېرې زما زړه په اوسپنیزو زولنو کې را حصار کړی وو، زه پوره باور لرم چې کوم سخت مجرم به هم داسې درد نه وي لیدلی."

"د شپې په نیمایي کې ماته د خپل محبوب له لوري خبر راغی، چې هغه تر اوسه د هیڅنې په پیدا کولو کې پاته راغلی دی، هغه پوښتلي وو چې هیڅنې خو به کور ته بیرته نه وي راغلی؟ ما ځواب ور ولېږه چې نه هغه تر اوسه بیرته کور ته نه دی راغلی، ته خپل لټون جاري وساته."

"زه ټوله شپه هغه ته په تمه ناسته وم، څو ځلې پر خپل ذهني توازن باندې شکمنه شوم، کله به مې زړه راته ویل چې جامې وشلوم، ټوپونه ووهم او دومره

مندې کړم چې اعصاب مې شل شي، کله به مې زړه وو چې پر مځکه ځان وغورزوم، خو هيڅ غوښتنه دومره قوي نه وه چې ماته يو کوچنی حرکت راکړي، زه ټوله شپه ډول-ډول اندېښنو لاندې کړې وم، بد-بد چورتونه را لوېدل، د توپاني جگړو غونډې په ذهن کې را گرځېدل چې اوس به څه کېږي؟ که هغوی دواړه سره مخامخ شول نو بيا به زما د زوی غبرگون څه وي؟ که هغه بيرته راغی نو زه به دومره توان ولرم چې له هغه سره مخامخ شم؟ هغه به بيرته راشي؟ که را نه شي نو زه به څه کوم؟ دا دومره لوی ژوند به يواځې څنگه تېروم؟".

"شين سهار وو، چې زما مزدورې کوتې ته سر را ښکاره کړ، ما له دې پرته چې هغې ته وگورم په لاس د تلو اشاره ورته وکړه، نه پوهېږم هغه ولاړه که پاته شوه خو لږ وروسته په داسې حال کې چې يو ډاکټر ورسره ملگری وو ماته نيژدې راغله، ډاکټر ويل زه سربداله شوې يم، هغه زه پر کټ پرې ايستم او نور په ځان پوه نه شوم".

"مزدورې مې ويل چې زه تر ډېرو ورځو پورې سمه په هوبن کې نه وم، په همدې ناسم حالت کې به مې کله چيغې وهلې، کله به مې بوغارې وهلې او کله به مې اپلاتې ويلې. کله چې زه پر سد شوم نو زما محبوب ماته نيژدې ناست وو، هغه ډېر سترې او پرېشانه ښکارېدې، زما چې پر هغه سترگې ولگېدې سملاسي مې بيرته ورڅخه واړولې او د خپل زوی حال مې ورڅخه وپوښت، هغه راته وويل: 'ما چې هر څومره د هغه لټه وکړه بيا هم د هغه په موندلو کې پاته راغلم'. ما هغه ته په قهر وويل: 'سملاسي له دې ځايه پورته شه او زما زوی را پيدا کړه، تر څو چې دې هغه نه وي پيدا کړی له ما سره د ليدو هڅه مه کوه. هغه لاړ".

"وکيل صاحب! له هغې ورځې راهيسې نه زما زوی بيرته راغی او نه زما محبوب، ما له تېرو شلو کلونو راهيسې د هغوی يوه مخ نه دی ليدلی، له شلو کالو

پرلپسې زه دغه عذاب گالم، زه هره شېبه په تمه تېروم، هر وخت مې زړه درېږي چې خدای خبر زوی به مې کله بیرته راشي، ته د دې سزا درد نه شي محسوسولای، دا یواځې د یوې مور زړه محسوسولای شي، هغه تمه چې پای نه لري اوف".

هغه چوپه شوه، بیا یې څو شېبې وروسته پسې وویل:

"خو اوس هغه وخت را رسېدلی چې دغه تمه پای ته ورسېږي، زما وخت را رسېدلی زما ژوند په خلاصېدو دی، ما د مرگ ښکالو اورېدلې ده، مرگ دې کور ته را ننوتلی دی او نور زه هم د ژوند هیله نه لرم، له دې شلو کلونو راهیسې چې زه کوم ژوند تېروم تر هغه مرگ وپروونکی نه دی".

"او هغه زما محبوب، هغه له تېرو شلو کلونو څخه بې له ناغې زما کور ته راځي او زما د نوکرانو په منځگرتوب له ما د لیدو غوښتنه کوي، له هغه راهیسې ماته لوی- لوی لیکونه لیکي، زما له نوکرانو سره غوږمالۍ کوي، هغوی ته لوی- لوی رشتونه ور مني چې په یو ډول دی دننه را پرېږدي او د یو څو شېبو لپاره له ما سره وويني، خو ما هیڅکله هغه ته د لیدو اجازه نه ده ورکړې، د یوې شېبې لپاره هم نه، ځکه چې... نه پوهېږم چې ولې؟ زه په دې پوره باور لرم چې که په هره شېبه کې هغه زما مخې ته راغی نو په هغه شېبه به زما زوی هم بیرته راشي او موږ دواړه به یو ځل بیا یو ځای وويني".

"اوف زویه... خدای خبر هغه به چېرې وي؟ مږ به وي که ژوندی؟ خدايزده چېرې به پټ وي؟ په همدې وطن کې به وي که به له سمندر په پورېوتلی وي؟ زه به کله ور یادېږم که نه؟ نه پوهېږم چې اولاد خپل مور او پلار دومره ولې خوروي؟ داسې سختې سزاوې ولې ورکوي؟ خپل زامن دومره بې رحمه کېږي ولې؟"

يوې مور په داسې حال کې چې د مرگ شېبې يې شمېرلې په اسمان کې سترگې
 ښخې کړې او په دردناک ډغ يې خپل زوی ته ور نارې کړې: "زويه! زما زویکه! ته
 خو دومره ظالم نه وې، تا خو همېشه خندل او زه دې خندولم، ته دومره احساس
 نه لرې چې تا خپلې مور ته څومره سخته سزا ورکړې ده، تا خپله مور ژوندۍ
 ښخه کړې ده، هغه مور چې له تا سره يې دمره مينه کوله، چې کله به ستا تبه وه
 نو هغې به پر ځان خوب حرام کړ او کړۍ شپه به ستا سر ته ناسته وه".

"گوره دغه ټولې خبرې هغه ته وکړه"، کونډې ماته وويل: "ورته کوې يې که نه؟
 ژمنه ده؟ هغه ته ووايه... هغه ته ووايه زما زويه! زما زړگيه! پر خپلې تللې مور
 رحم وکړه، وخت له هغې سره ډېره جفا وکړه، له کله راهيسې چې ته تللۍ يې،
 له هغې ورځې ستا له مور د گور مړې جوړ شوی دی، اوس هغه په ريښتيا مړه
 شوې ده، ته خپله مور وبخښه، يو ځل يې په مينه ياده کړه، ستا د دغه شل کلن
 بېلتون هره شېبه د هغې لپاره تر مرگ په کمه نه وه او ستا په ياد کې يې د وينو
 اوښکې توی کړې دي او يو ځل د هغې قبر ته ورشه او هغې ته ور چينې کړه چې
 مورجانې! هغه به پوه شي چې تا هغه بخښلې ده".

کونډه په چيغو شوه او بيا يې سلگۍ پيل کړې، زه چوپ ناست وم هغه دردېدلې
 ننداره مې کوله چې يواځې يې پای زما په مخ کې وو، هغې په لاس ماته د تلو
 اشاره وکړه، زه چې پورته شوم نو هغې پرته له دې چې ماته وگوري په سلگيو
 راته وويل:

- "زما زوی ته دا خامخا ووايه چې ما... چې ما له تا وروسته بيا هيڅکله د هغه
 [خپل يار] مخ لا نه دی ليدلی، دا به ستا ډېره لويه مهرباني وي، نور نو ما يواځې
 پرېږده چې په خپلو گورومونو کې ډوبه مړه شم".

زه دباندي را ووتم، له سترگو مې اوبښکې روانې وې، خو ورځې وروسته خبر شوم چې هغه کونډه مړه شوې ده، ما د هغې په جنازه کې گډون وکړ. بيا ما له خپلو ټولو امکاناتو او اړيکو څخه کار واخيست، په پټو سترگو مې هڅې وکړې چې د هغې زوی پيدا کړم خو تر اوسه په خپلو هڅو کې نه يم بريالی شوی، تاسې چې د هغه په اړه هر فکر کوئ خو زه هغه يو مجرم زوی بولم.

کله چې سربازان خرڅ شول

- "مېرمن بوندي رای؟"

- "بلکل مېرمن بوندي رای."

- "دا نه شي کېدای."

- "دا بیخي ریښتیا دي. زه په دې خبره قسم خورم."

- "ښه چې داسې ده نو بیا راته پوره خبره وکړه."

هغه وویل:

- "ښاغلی بوندي رای یو وکیل وو. تر څو چې هغه ژوندی وو، مېرمنې یې د هغه له مامورینو سره بدې اړیکې ساتلې. هغه یوه داسې مېرمن ده چې له مبالغې پرته ورته د گناه گوډی ویلی شو. د هغې د ژوند تگلاره ډېره واضحه ده چې هغه پکې هېڅ کمی بېشی نه راولي. پی مخي او مضبوط ځوانان یې تر ایمان هم زیات خوښ دي. د ښاغلي بوندي رای له مړینې وروسته، مېرمن بوندي رای د ټاکلو پیسو په بدل کې یو خاموشه ژوند تېروي."

"زما یو نیرېدې ملگری اینگل میر په پوځ کې جگړن دی. یوه ورځ د هغه دوه ځوان سرتېري په خپلو کې په څه خبره سره په جنگ ول چې د ده ورته پام شو. دا چې په پوځ کې د ډسپلن مراعتول ډېر اړین وي نو جگړن دواړه خپل دفتر ته وغوښتل او پوښتنه یې ترې وکړه چې ولې له یو بل سره لاس او گړپوان دي؟ نو

هلته جگړن ته معلومه شوه چې د دواړو سرتېرو ترمنځ د مېرمن بوندي رای له وجې لانجه روانه ده".

ما ترې وپوښتل:

– "هغه څنگه؟"

هغه ځواب راکړ:

– "هغه داسې چې له دواړو سرتېرو يوه جگړن ته کیسه وکړه:

"دا د یونیم کال مخکې خبره ده. زه د ماښام پر مهال د ښار له یوې څنډې تېرېدم. هلته مې یوه ښځه ولیده. هغه زړوره او چالاکه معلومېده. زما په لیدو رانیږدې شوه او بې له کوم تمهیده یې راته وویل:

– "سرباز! ایا غواړې چې هره اوونۍ لس فرانکه وگټې؟

ما ورغبرگه کړه:

– "ولې یې نه غواړم".

ښځې وویل:

– "نو بیا سمه ده. سبا د شپې په دوولسو بجو راسره ووینه".

"بیا هغې راته خپل ادرس راکړ او په خپله مخه لاړه. هغه مېرمن بوندي رای وه. په بله شپه زه په ټاکلي وخت، د هغې ښودلي ځای ته ورغلم. هغه راته منتطره وه. زما د لیدو سره سم یې راته وویل:

– "وخت کم دی، باید بیرته وکړو، کوم ملازم دېخوا رانه شي".

"ما له هغې نه وپوښتل چې راته دې ووايي زه د هغې څه خدمت کولی شم. زما د پوښتنې په اورېدو، هغې یوه موسکا وکړه، بیا یې راته وویل:

– "سرباز! ته نو نه یې خبر چې زه له تا څه غواړم؟"

"زما پرې بیا هم سر خلاص نه شو. هغه مې په کیفیت پوهه شوه او په خوا کې مې کښېناستله.

- "زه تاته ستا کار درنښم خو خبره به نه رسوا کوي. زه د دې ښار يوه معززه او پېژندل شوې مېرمن یم، که وغواړم، د سترگو په رپ کې دې زندان ته لېږلی شم. قسم وخوره چې چاته به حال نه وايي".

"ما هغې ته قسم وخوړ او اطمینان مې ورکړ چې بېغمه شه، زه چاته هېڅ حال نه وایم. ما چې مېرمن بوندي رای ته دا خبره کوله نو فکر مې کولو چې پر وچولي مې خولې راغلي. ما له جبهه دستمال راوويست چې خولې پرې پاکې کړم. هغې زما له لاسه دستمال واخيست او ډېر په ناز يې زما د تندي خولې را وچې کړې. بيا يې زما په شونډو او مخ خپلې تودې شونډې ښخې کړې او رانه يې پوښتنه وکړه:

- "نو ته تيار يې؟"

ما ورته وويل:

- "ستا هر حکم په سر سترگو، زه د همدې لپاره دلته راغلی یم."

"ما فکر کاوه، کله چې مېرمن بوندي رای راته لس فرانکه راکړي، پينځه فرانکه به ترې خپل پلار ته واستوم، هغه به هم خوشاله شي".

د خپلې ذمه واری له سر ته رسولو وروسته زه پاڅېدم. د هغې د خواهشاتو لمبې لا نه وې سړې او غوښتل يې دې لوبې ته پسې ادامه ورکړو. ما ترې بڅېښنه وغوښته او هغې هم په نه زړه د وتلو اجازه راکړه. د راوتلو پر مهال هغې د لسو فرانکو يوه سيکه زما جېب ته واچوله. د هغې پر مخ سرخي خوره وه. ما سيکه له جبهه راوويسته، په لاس کې مې ونيوله او کتل مې ورته".

هغې پوښتنه وکړه:

- "لږې خو نه دي؟"

ما ورته وويل:

- "نه، دا خبره نه ده، که د دې لسو فرانکو په ځای د پينځو پنځو فرانکو دوې سيکې راکړئ".

"هغې له مانه د لسو فرانکو سيکه واخيسته او په بدل کې يې د پينځو پينځو فرانکو دوه سيکې راکړې.

بيا نو يوه سلسله شروع شوه او تر يو نيم کاله پورې دا کيسه روانه وه. نو جگړن صېب! د سه شنبې په ماښام چې به تاسې رخصت راځئ زه به سيده د مېرمن بوندي راي کور ته ورغلم، خو يوه ورځ مې طبيعت ناڅاپه ناسازه شو. د مېرمن بوندي راي څنگ ته د تلو ورځ وه او زه بايد له ژمنې سره سم هلته ورغلی وای. ما چې خپلې ناسازۍ ته کتل نو په زړه کې راسره وېره مله وه چې نن به خامخا د لسو فرانکو تاوان را رسېږي. بيا مې وويل، که زما ځای بل چا ونيو نو د پيسو گټلو يوه ښه موقع به مې د تل لپاره له لاسه ووزي، ځکه مې خپل يو نېږدې ملگری پاميل په اعتماد کې واخيست. هغه ته مې وويل: نن زما پر ځای ته کار ته ولاړ شه او چې څومره پيسې يې درکړې، له ماسره به يې نيمې کړې. پاميل زما خبره ومنله او په ټاکلي وخت او شپه د مېرمن بوندي راي کور ته ورغی. مادام پرې زما گومان کړی وو نو دروازه يې ورته خلاصه کړې وه، خو چې زما پر ځای يې بل څوک په دروازه کې ليدلی وو، له غصې سره شوې وه او پاميل ته يې ويلي وو:

- "ته څوک يې؟"

"پاميل ورته ويلي وو چې زه د خپل ملگری په ځای راغلی يم ځکه چې د هغه طبيعت ښه نه وو."

مېرمن بوندي راي پاميل ته هم قسم ورکړی وو چې خوله به بنده ساتي او بيا يې منلی وو.

پاميل چې بيرته راستون شو نو خپله ژمنه يې ماته کړه او ماته يې انکار وکړ چې پينځه فرانکه به را نه کړي. ما ورته وويل، ماته پينځه فرانکه راکړه، زه يې پلار ته لېږم

خو ده ونه منله. بيا زه پاميل ته په غوسه شوم چې له يوه سرباز سره وعده خلافي نه
ښايي، دا ډېره بده خبره ده خو هغه مې خبره وا نه ورېده او راته يې وويل:

- "ته پوهېږې، هغې له مانه كوم كار واخيست؟ ماته يې بايد د دې كار يو په دوه
پيسې راكړې واى ځكه چې زه ډېر سترې شوم. كه ماته معلومه واى چې د
مېرمن بوندي راى خدمت به ما دومره سترې كوي هېڅكله به مې ورته غاړه نه
واى ايښې".

جگړن چې د دواړو سرتېرو ترمنځ د شخړې د لامل نه خبر شو په خندا شو. هغه
د لومړي سرتېري په بيا بيا غوښتنه چې دا كيسه به چاته نه كوي، له هغه سره
ژمنه كړې وه چې سمه ده چا ته به غږ نه كوي، خو د دې باوجود يې هم دا ده
ماته دا كيسه وكړه.

ما د خپل ملگري نه يو ځل بيا پوښتنه وكړه:

- "خو و دې نه ويل چې د دواړو سرتېرو ترمنځ هغه شخړه څنگه هواره شوه؟"
هغه زياته كړه:

- "جگړن راته د شخړې د حل په باره كې هم ويلي وو".

- "يعنې څه؟"

- "دا چې مېرمن بوندي راى يوه انصاف داره ښځه وه، هغې دواړو سربازانو ته
بېله بېله ورځ وټاكله".

(نوټ: كيسه له اردو ژباړل شوې. د ژباړې نېټه د 2001م كال د جنورۍ اوومه، خاى، پېښور پوهنتون)

سوالگری

دا مهال هغه د بې وسۍ او ذلت ژوند تېراوه، خو یو مهال یې ښې ورځې هم لیدلې وې. پینځلس کلن به وو چې د وارویل په یوه غرنۍ لاره کې یې موټر دواړه پښې ورماتې کړې او له هغه مهاله تر اوسه د خپلو دوو لکړو په زور څکېده او په لارو کوڅو او کروندو کې د خیرات په ټولولو پسې ګرځېده، د خپل ځان د څکولو لپاره یې په خپلو اوږو ډېر زور راوړ، د هغه سره داسې برېښېده لکه د دوو غرونو ترمنځ چې ایسار شوی وي.

هغه یو بې موره پلاره هلک وو، د سیمې پادري هغه د میندو او پلرونو د یوې مذهبي غونډې په ماښام په یوه ناولتیا کې غورځېدلی موندلی وو او له ځانه سره یې په دې نیت بېولی وو چې ښایي هغه د چا کوم ناجایزه اولاد وي. پادري د هغه پر سر سپېڅلې اوبه شیندلې وې او هغه یې یو عیسوي منلی وو، هغه په خیرات خوړلو او ټولولو رالوی شو، نه خو ورته چا لیک لوست وښوده او نه بل کوم کار، ځکه چې هغه ګوډ وو، له هغه نه یو کوڅه ډب سوالګری جوړ شو، له دې پرته له هغه نه بل څه جوړېدلای نه شول، هو هغه دومره خامخا زده کړل چې د خیرات غوښتلو لپاره لاس څه ډول وغزول شي.

یو مهال ورته بیرونس دي اوري اجازه ورکړه چې دده د چرګانو د فارم د انګړ په یو کونج کې ویدېدلی شي، چېرې چې د بوسو او وچو وښو فرش غوړېدلی وو، دا

ځای له دې امله چې بیرونس د استوګنې ځای ته نیږدې وو نو د سختې اړتیا په وخت کې هغه له پخلنځي نه د منې د یو ګیلاس شرابو او د نیمې ټوټې ډوډۍ په تر لاسه کولو برلاسی کېده. نېک زړی بیرونس به کله ناکله په خپله کړکۍ کې درېده او دده خوا ته به یې څو سیکې هم ورتوغولې..... خو اوس د نېک زړی بیرونس له مړینې راهیسې هم ډېره موده تېره شوې وه.

د کلیو خلکو کې چېرې یو نیم ده ته خیرات ورکاوه ، هغوی ټولو دی پېژانده، له تېرو څلوېښتو کلونو راهیسې هغه د خپلو لکړو په زور تر هرې دروازې څکېدلی وو او په هره دروازه یې خیرات غوښتی وو، هغه نور له خپل پردي او شل وجوده کرکه لرله خو کله یې هم دا اراده نه لرله چې دا سیمه دې پرېږدي او بل چېرې دې ولاړ شي. هغه په دې ټوله نړۍ کې ددې سیمې نه پرته بله کومه سیمه بېخي نه پېژنده او په دې سیمه کې یې خپل ټول ژوند تېر کړی وو، هغه په همدې محدوده او وړه دنیا کې خیر ټولواوه او دا چې دا نړۍ پرېږدي او بلې لویې نړۍ ته ولاړ شي دې ته کله هم نه وو چمتو.

هغه ته خو دا هم نه وه مالومه چې دده د سترگو د لید په پای کې چې کومه ونه ښکاري د هغې شاته یوه پراخه نړۍ پرته ده او نه یې کله دا ډول یوه پوښتنه له خپل ځانه کړې وه، دی چې به کله هم ددې کلیوالي سیمې کروندګرو په دې کوڅو او کروندو کې په څکېدا لیده نو ورته به یې ویل:

– "ته همدلته څکېږي را څکېږي نورو کلیو ته ولې نه ځې؟"

خو ده به هیڅ ځواب نه ورکاوه، له یو پردي او نامالومه شي نه یې وېره لرله، ددې پوښتنې په اورېدو به ورو ورو وخوځېده، هغه نویو خبرو نویو سپکاویو او بیګانه خلکو ته د شک په سترګه کتل او د پولیسو له هغو سرتېرو یې وېره لرله

چې پر سرک ښکته پورته گرزېدل، هغه یو بدمرغه ګوډ وو او دا وېره یې فطري وه. هغه به چې کله هم د پولیسو کوم سرتېری ولید، ځان به یې په جړونو او د ماتو ګوډو په ډېریو کې پټاوه او تر اوسه له کوم سرتېرې سره نه وو مخ شوی.

کله چې به یې په لمر کې پرکېدونکی د پولیسو یونیفورم له ورايه ولید نو د سر په خوځولو به یې داسې څاره لکه یو ځناور چې ښکاري څاري، سمدلاسه به یې خپلې لکړې یوې خوا ته کړې او لکه د چینجي په شان به یې پر مخکې ځان ونښلاوه، چې څومره به یې وس رسېده نو په مخکې به یې د ځان سرېښولو هڅه کوله، هغه به د ځمکې په سینه کې پنا لټوله، تر اوسه پورې هغه له پولیسو سره نه و مخ شوی خو د پولیسو وېره یې په وینه کې ګډه وه چې د خپلو هغو مور پلار نه ورته په میراث پاتې وو کوم چې یې کله هم نه وو لیدلي.

د هغه هیڅ کور کورگی نه وو مالوم او د سر پټولو لپاره یې کوم چت هم نه درلود او نه یې کوم پټنځای مالوم وو، د گرمۍ په موسم کې به هغه د کورونو د دروازو مخې ته بهر ویدېده، خو په یخۍ کې یې له ډېرې ځیرکتیا نه کار اخیسته، په زړو انګړونو او غوځلو کې به یې د ځان لپاره ځای پیدا کاوه او مخکې تر هغې چې څوک یې ومومي هغه به دا ځای پرېښوده، د هغو ټولو کونجونو، تاریکیو او سوړو نه خبر وو چې د څارویو په یو فارم کې وي، په یو ډول نه یو ډول به یې ځان په دې سوړو کې ور ننویسته، خپلې لکړې به یې یوې خواته پرېښودې او د خپلو متیو په زور به یې ځان په دې سوړو کې ور دننه کړ او که د خوړو زېرمه به ورسره وه نو تر درې څلور ورځو به په هماغه ځای کې ننوتی او پټ وو.

هغه د پرانیستو سیمو د یو ځناور په شان عمر تېراوه، د انسانانو په منځ کې اوسېده خو چا هم ورسره اشنایي پیدا نه کړه، د هغه لپاره د چا په زړه کې

هم مينه نه وه، د کروندگرو په زړونو کې د هغه لپاره د بې پروايۍ د يوې لغتې او د سپکاوي له احساس پرته نور هيڅ هم نه وو، کروندگرو دده نوم (ساعتگي) ايښی وو ځکه دده وجود د هغه د دوو لکړو په منځ کې لکه د ساعت د ثانيه گر چورلېده.

له څو ورځو راهيسې هغه هيڅ نه وو خوړلي، دده لپاره د ټولو د صبر او زغم پياله ډکه شوې وه، ښځو به چې کله وليد په دالېزونو کې به ودرېدې او نارې به يې کړې:

- "له دې ځايه لرې ولاړ شه! لنډغره! کوڅه ډبه! اوس بيا ولې راغلی يې، تر اوسه خو يواځې درې ورځې وتلې دي چې د ډوډۍ يوه ټوټه مې درکړې وه". هغه به بيا د خپلو لکړو په کړپا کې بلې دروازې ته ودرېده خو هلته به هم له ورته چلن سره مخ شو.

ښځې به په خپلو دروازو کې ولاړې وې او له يوې بلې سره به يې خبرې اترې کولې نو ويل به يې:

- "دا گوره! موږ به دا وحشي لنډغر ټول کال پالو".

خو ددې سپکاوي بد چلن او بې عزتۍ سره سره دې وحشي لنډغر ته هره وخت د ډوډۍ اړتيا پېښېده، د ډوډۍ د يوې وچې ټوټې او يوې سپکې سپکې په تر لاسه کولو کې هغه په دې کلي کې پاتې راغلی وو، نور نو له سستۍ ناچاره شوی او عصاب يې له کاره لوېدلي وو.

اوس د هغه ټولې هيلې په دريم کلي تورنيليز پورې تړلې وې خو هلته د رسېدو لپاره يې بايد خپل ځان پينځه ميله ځکولی وای او لاره هم غرنۍ وه، له بله پلوه هغه نور خپل ځان داسې سست او ستړی احساساوه چې يو گز هم نه شو تللی

خو څه يې کړي وای، جېب او گېډه دواړه يې تش وو نو له همدې امله يې بايد ځان په څکېدو څکېدو تر يو ځايه رسولی وای.

د دېسمبر يڅه هوا په کروندو کې ښکته پورته چلېده او د ونو لغړو ښاخونو سره د لگېدو له امله يې شپېلې وهل، په وېروونکي اسمان تورې وريځې لکه د لېونیو په څېر يو بل ته ورغاړې وتلې، گوډ سوالگري ورو ورو په ماشيني ډول يو په بل پسې خپلې لکړې لگولې او پورته کولې، ټول تن يې له درده ټوک ټوک وو، کله ناکله به د يو لښتي پر غاړه د دمې لپاره ودرېد، لوړې يې په ذهن وېروونکې پنجې ښځې کړې وې، دده وږيو مغزو يواځې پر يو شي فکر کاوه ... خواږه ... ډوډی.... خو په دې نه پوهېده چې د خپل روح او تن دا غوښتنه په څه ډول پوره کړي؟

پوره درې ساعته يې دا ځوروونکی واټن ووايه چې اخر ورته د کلي ونې ښکاره شوې، کله چې يې په کلي نظر ولگېد په ده کې نوی توان او ځواک راپېدا شو او چې د کلي لومړی کروندگر په مخه ورغی ده ورته د سوال لپاره لاس وړ اوږد کړ، هغه په غوسه ورته وويل:

- "ښه نو ته بيا راغلې، کوڅه ډبه بدمعاشه ولې زه تا نه پېژنم؟ ولې ستا نه به موږ کله هم نه خلاصېږو؟"

هغه ولاړ او هرې دروازې ته ودرېد خو له کنځلو او سپکاوي پرته نور هيڅ هم په لاس ورنغله. پر ټول کلي وگرزېده خو دده له دومره خواږۍ سره سره يې هم څه تر لاسه نه کړای شول، نهيلی شو او د څېرمه کروندو خواته روان شو، په کروندو کې چيکړې وې او دی هم دومره سترې شوی وو چې نور ورته له مځکې نه د خپلو لکړو پورته کول هم ستونځمن وو، دلته هم دهقانانو له ده

سره هماغسې چلن وکړ، دا ورځ يوه له يخو، منحوسو او بدمرغو ورځو نه وه. کله چې زېږونه ساړه شي مزاج گډوډېږي او بيا لاس هم چاته د خوراک يا پيسو ورکولو لپاره نه غزېږي.

هغه چې کله پر ټولو کورونو او کروندو باندې له گرزېدو ستړي شو نو د شيکي په نوم د يو دهقان کروندې ور وگرزېد چې تر څنګ يې يو لښتی بهېده، هلته کښېناست او خپلې لکړې يې يوې خواته کښېښودې، چوپ چاپ وو، لوړې نور بې حاله کړې وو، خو هغه دومره هوښيار نه وو چې د خپل درد او غم په لاملونو په پوره توګه وپوهېږي.

هغه د يو ناملوم اميد په هيله ناست وو چې کېدای شي د يو چانه يو چا په زړه کې دده لپاره رحم پيدا شي او ده ته د خوړلو لپاره څه ورکړي، د دېسمبر په يڅه هوا کې هغه په کرونده کې ناست او په تمه وو چې که له اسمانه دده لپاره د خوړلو څه رابښکته شي او يا د کوم انسان لاس ور اوږد شي.

خو تور چرګان اخوا دېخوا په کرونده کې گرزېدل او په ځمکه کې يې ټونګې وهلې چې د خوړلو څه و مومي، کوم يو چينجی چې به په مښوکه ورغی سر به يې ورسره پورته کړ او خپلې خټې ته به يې ښکته کړ او له هغه وروسته به يې بيا د دانو لتون شروع کړ.

ګوډ سوالګري په حيرانتيا ورته کتل، ناڅاپه د ذهن پر ځای په خټه کې يو خيال ورپيدا شو، هغه دا چې که له دې چرګانو نه يو په اور ونيول شي او پوخ شي ډېر ښه خواړه ترې ترلاسه کېدای شي، هغه ته دا مهال ددې احساس نه وو چې دی د غلا د جرم مرتکب کېږي، دده شاوخوا واړه کاني او ټوټې پرتې وې، له هغې نه يې يو کانی راپورته کړ او ځان ته خبرمه يو چرګ يې په نخښه کړ او په يو

گوزار يې چرگ له پښو وغورزاوه، چرگ و پرېږده او ده ته لنډ پرېوت، له دې سره نورو چرگانو شور ماشور جوړ کړ او اخوا دېخوا وټنېتېدل. هغه خپلې لکړې راپورته کړې او د خپل ښکار په لوري ور وڅکېده.

تور چرگ چې له مښوکې يې څو څاڅکي وینه بهېدلې وه پر مځگه خور وور پروت وو، لا يې چرگ ته کتل چې چا يې په شا داسې يو گوزار وکړ چې لکړې ترې يوې خوا ته پرېوتې او خپله لس گامه وړاندې پرېوت. شيکي دهقان خپل لستوني رابډوهل او په لاسونو او کانو يې پر گوډ سوالگري راباندې کړل او بې کسه د هغه په وړاندې په ځمکه اخوا دېخوا و غورزېده، له شيکي سره په کار بوخت بل د هقان هم راغی او د شيکي په شان يې په دې سوالگري گوډ راباندې کړل، کله چې يې دوی په وهلو وهلو ستړي شول نو پورته يې کړ او په يوه کوډله کې يې ايسار کړ او خپله د پوليسو په راغونښتلو پسې ولاړ.

هغه اوس ټوټه ټوټه وو او له تنه يې وينې روانې وې، لوړې يې هم په دردونو او ځور کې زياتوالی کاوه، هغه پر غولي لوېدلې وو، ماښام راغی، بيا شپه راغله، سهار شو خو ده ته د خوړلو څه نه وو پيدا شوي، ماسپښين نېرېدې وو چې پوليس راورسېدل، هغوی ډېر په پام د کوډلې ور پرانيسته، فکر يې کاوه چې سوالگري به د نيولو پر مهال د ځان د ژغورلو يا ټنېتېدلو هڅه وکړي ځکه چې دهقان شيکي پوليس ته شکايت کړی وو چې سوالگري پر ده هم د بريد هڅه کړې ده او په ډېره گرانه ترې د ځان په ژغورلو بريالی شوی دی.

يو سرتېري په لوړ غږ وويل:

- "پورته شه!" -

خو هغه خوځېدلی نه شو، د خپلو لکړو په زور يې د پورته کېدو ډېره هڅه وکړه خو پکې پاتې راغی، پوليسو دده ځور او کمزوري يوه بهانه وگڼله، لکړې يې ورته په ولو کې ورکړې او په زور يې پورته کړ.

وېرې يې زړه ترې په موتي کې نيولی وو، هماغې ويرې چې کله به يې هم په خړه درېشۍ کې څوک سرتېری وليد نو ده به احساسوله داسې وېره لکه يو موږک يې چې د پيشو په ليدلو احساسوي، په يو ډول نه يو ډول يې خپل ځان سم نېغ ودراره، کنه ټول وجود يې له وېرې او لوږې لړزېده:

- "روان شه!!".

سرتېري ورته امر وکړ او هغه هم روان شو، دهقان ورته د رخصتېدو پر مهال کتل، په ورونو کې ولاړو ښځو هم دده خواته کتل او په خپلو کې يې ورو ورو خبرې کولې، سړيو په ده پورې ريشخند واهه خو په پای کې هغه د هغو له سپکاوي مسخرو او ريشخنده ډکو ژبو نه نجات وموند ځکه پوليسو دی ددې کلي له بريدونو واراوه.

د دوو سرتېرو تر څارنې لاندې هغه مخکې روان وو، اوس يې له مايوسۍ نه ځواکمنتيا موندلې وه، تر ماښامه د خپلو لکړو په مټ کړېېده، هغه ته اوس ددې احساس هم نه کېده چې له ده سره څه کيږي؟ او دومره وېرېدلې وو چې هيڅ خبره يې په فکر کې نه راتله.

خلک چې په لارې له ده سره مخ کېدل نو دهقانانو به يو بل ته ويل :

- "پوهېږئ دا څوک دی؟ کوم غل يا....."

ماښام وو چې يو لوی کلي ته ورسېدل، هغه سيمه چې د مخه تر دې ورته دی کله نه وو راغلې، هغه ته په بشپړه توگه دا نه وه مالومه چې هغه دلته ولې راغلې

يا راوستل شوى دى، د تېرو دوو ورځو نابېره پېښو، بېگانه څېرو او كورونو هغه بېخي وېرولى وو.

هغه له خپلې ژبې ان يو كلمه هم ونه ويستله، خو له هغه سره د ويلو لپاره څه وو هم نه، ځكه چې په ذهن كې يې هيڅ خبره نه راتله، هسې هم هغه له تېرو څو كلونو راهيسې له چا سره هيڅ ډول خبره نه وه كړې او داسې يې احساسوله چې ژبې يې د خبرو توان بايللى، بل يې دا مهال چورتونه او خيالونه دومره گونگ، پېچلي او جنجالي وو چې د لفظونو په جامه كې نه شواى وړاندې كېداى. دى د دې سيمې په زندان كې بندي كړاى شو، د پوليسو هم دې ته پام نه شو چې ده ته به د خوړو اړتيا وي او تر بلې ورځې پورې يې په دې يوه تنگه كوټه كې يواځې پرېښود.

بله ورځ چې هغه پوليس دې كوټې ته د پوښتنو كروپړنو لپاره ورغى او ور يې وړ بېرته كړ، گوډ سوالگر مړ په فرش غوړېدلى وو، د يو بورنوونكي څيز په شان!

ته وا خوب وو؟

بېخي ډېر پرې مين وم! ولې څوک مينېږي؟ ولې څوک مينېږي؟ څومره عجيبه ده چې په دنيا کې بس دغه يو کس درنښکاري، دغه يو فکر دې په ذهن کې وي، په زړه کې دې بس همدا يوه هيله وي، پر شونډو دې همدا يو نوم وي، هغه نوم چې پرله پسې درته راځي، چې شونډو ته دې راځي، لکه په پسرلي کې چې اوبه له چينو راخوټېږي، چې څوک يې بيا بيا تکراروي، دومره يې پټ پټ وايي چې پای نه لري، هر ځای، لکه عبادت چې وي. زه درته زموږ کيسه کوم، ځکه چې ټوله مينه يوه وي، تل هم هغه يوه وي، ومې لیده او پرې مين شوم، بس خلاص. ټول کال يې په نرمښت، په لمس، د دې په غېږ، په جامو، په خبرو وپايېدم، بېخي بشپړ پکې نغښتې وم، تړلی وم، د دې له خوا چې هر څه وو په هغو کې اسير وم، نور نه پوهېدم چې شپه ده که ورځ ده، ژوندی يم که مړ يم، په همدې لرغونې مځکه يم که کوم بل ځای پروت يم. او بيا دا مړه شوه. څرنگه؟ زه نه پوهېږم. نور نه پوهېږم، خو يوه شپه دا کور ته لنده راغله، تېز باران ورېده، په سبا يې دې ټوخل، تر يوې اوونۍ يې ټوخل، پر کټ پرېوته. اوس مې نه دي په ياد چې څه وشول، خو ډاکټران راغلل، څه يې وليکل او لاړل. درمل راغلل، يوې ښځې ورکول. د دې لاسونه تاوده وو، تندي يې سوځېده، سترگې يې رنې او خپه وې. زما هر څه هېر شول، هر څه، هر څه! دا مړه شوه، زما يې کوچنی او زهير زگېږوی ښه په ياد دی. نرسې وويل آه! او زه پوه شوم. زه پوه شوم! زه نور نه پوهېدم، په هېڅ. يو راهب مې وليد، هغه وويل، ستا انډيواله ده؟ داسې واپسېده

لکه سپکاوی چې يې کوي. لکه دا چې مړه وي، هېچا دا حق نه درلود چې په دې خبره نور پوه شي، ما وشاره. يو بل راغی، هغه ډېر مهربانه او خواخوږی وو، چې د دې په اړه يې راسره خبرې کولې زما اوښکې وبهېدې. د جنازې په برخه کې يې له ما سره مشوره وکړه، خو زما نه يادېږي چې دوی څه وويل، خو هغه تابوت مې ښه په ياد دی، چې دا يې پکې کښېښوده، د مېخ ټکولو غږ، آه خدايه، خدايه! دا يې خاورو ته وسپارله، ښځه يې کړه، هغه، په دغه کنده کې! ځينې خلک راغلل، ښځينه ملگرې. ما پښې سپکې کړې، وتښتېدم، منډه مې کړه، په کوڅو وگرزېدم او کور ته لاړم، او په سبا يې ما سفر پيل کړ.

پرون زه پاریس ته راستون شوم، چې خپله خونه مې بيا وليده، زموږ خونه، زموږ کټ، زموږ مېز او څوکۍ، هر هغه څه چې د انسان له مړينې وروسته پاتې کېږي، پر ما د ویر يوه بله داسې څپه راغله چې نيزدې مې کړکۍ پرانيستې وای او ځان مې کوڅې ته غورزولی وای. دا چې زه نور په دې شيانو کې، د دې دېوالونو تر منځ نور نه شوای پاتې کېدلای چې دا يې راگېره کړې او دې ته يې پناه ورکړې وه. او د دې د پوټکې، د دې د پټو ساگانو په زرگونو ذرې پکې وې. ما مې خولۍ راواخيسته چې وتښتم، چې څرنگه وره ته ورسېدم، په دهلبز کې له هغې لويې هيندارې تېر شوم چې دې هلته ايښې وه چې هره ورځ له کوره د وتلو پر وخت له سره تر پښو ځان پکې وگوري. چې جامې يې سمې وې که نه، برابري، ښايسته. له بوتانو د سر تر وېښتو هر څه سم دي که نه. زه د همدې هيندارې مخته ودرېدم چې دې به ډېر کله پکې ځان ليد. ډېر کله، ډېر کله، دومره چې په هينداره کې هم د دې تصوير منعکسه شوی وو. زه هلته ولاړ وم، بورېدم، سترگې مې په هينداره کې بندې وې، په دغه هواره، جوتو او خالي هينداره کې، همدې چې دا پکې ټوله وه، او هغومره يې ورخپله وه لکه زما چې وه، هغومره يې

په لېوالتيا ورته کتلي وو لکه ما چې دې ته کتل. داسې احساس مې وکړ لکه هينداره چې راباندې گرانه وي. لمس مې کړه، سره وه. اوه! خاطري! ويرجنه هينداره، سوځېدونکې هينداره، بده هينداره، چې موږ ځپي څرنگه شکنجه ده! هغه سړي بختور دي چې زړونه يې هر هغه څه هېروي چې پکې وو، هر څه چې تر مخ يې تېر شوي وو، هر هغه څه چې ځان يې پکې ليدلی وو، چې په لېوالتيا کې يې منعکسه شوي وو، په مينه کې يې زه څومره کړېږم!

زه بې له دې چې پوه شم پسې لاړم، بې له دې چې ويې غواړم، زه يې هديرې ته ورغلم. ما يې ساده قبر وموند، د مرمرو سپين صليب او يو څو ټکي پرې وو: "دې مينه وکړه، مينه ورسره وشوه او مړه شوه". دا همدلته وه، شپږدلي! څومره ډاروونکې! تندۍ مې پر مخکې کښېښود او وير مې وکړ، هلته تر ډېره وخته، ډېره وخته پاتې شوم. بيا مې وليدل چې تياره کېږي، يوه عجيبه، يوه لېونۍ هيله، د يوه دردېدلي مين هيلې راباندې غلبه وکړه. هيله مې وکړه چې شپه، وروستۍ شپه د دې پر قبر په ژړا تېره کړم. څوک به مې وويني، وبه مې شري. دا به څرنگه کوم؟ چالاکي مې وکړه، راپورته شوم، او د مړو په ښار کې په گرزېدو شوم. وگرزېدم او وگرزېدم. دا ښار د هغه ښار پرتله چې موږ پکې ژوند کوو، څومره کوچنی دی. خو بيا هم تر ژوندو مړي څومره ډېر دي. موږ دنگ کورونه غواړو، پراخ سړکونه غواړو، او د هغو څلورو نسلونو لپاره ځای غواړو چې پر يوه وخت د ورځې رڼا ويني، له چينې اوبه څښي، له تاکنونو شراب څښي او له کروندو ډوډۍ خوري، خو د مړيو ټولو نسلونو ته، د بشریت ټولو پوړونو ته چې رانازل شوي، ليرې هيڅ نشته، اصلاً دومره څه نشته! مخکې يې بېرته ور اخلي، چوپتيا يې ور اخلي. د خدای په امان! بالاخره، د ابادې هديرې په اخر سر کې مې شاړه شوې هديره وليده هغې ته ورغلم، هغه چې پخواني مړي پکې نور له خاورو سره

خاوې کېدل، ان چې صلیبونه یې هم خوسا شوي وو، دغلته به نوي راغلي سبا خاورو ته سپارل کېږي. دا ځایونه له هغو گلابونو ډک دي چې څوک یې نه پالي، له پیاوړو او تورو ونو ډک دي، یو خپه او ښکلی ښ چې د انسان پر غوښه غوړېدلی دی. زه یواځې وم، کاملاً یواځې، نو یوې زرغونې ونې ته ورټیټ شوم، په پندو او خپه څانگو کې مې ځان بشپړ پټ کړ، منتظر شوم، د ونې تنې پورې ونښتم لکه د ډوبېدونکې بېړۍ سړي چې ځان په لرگي پورې ټینګ نیولی وي. کله چې ښه تیاره شوه، له پناه ځایه ووتم او ورو ورو وگرزېدم، په هغه مځکه چې له مړو ډکه وه بې له کوم غږ او غوږه رهي شوم، تر ډېره وخته گرزېدم خو بیا مې ونه مونده. لاسونه مې وغځول او په لاسونو، زنگنونو، سینې، ان سر مې قبرونه ووهل خو دا مې ونه مونده. ما لکه د ړانده چې خپله لار مومي هر ځای لمساوه او احساساوه، ما ډېرې، صلیبونه، اوسپنیزې کتارې، فلزي گېډۍ او د مړاوي کېدونکو گلونو گېډۍ احساس کړې! ما د قبرونو د شناختو نومونه په گوټو داسې ولوستل چې په تورو مې گوټې راتېرولې. څه یوه شپه وه! څه یوه شپه وه! بیا مې دا نه شواى موندلې. سپوږمۍ نه وه. څه یوه شپه وه! و ډار شوم، په دې نړیو لارو کې، د قبرونو د دوو کتارونو تر منځ بد وډار شوم. قبرونه! قبرونه! قبرونه! بل هېڅ څه نه وو بس قبرونه! زما ښي لاس ته، زما کيڼ لاس ته، زما مخ ته، زما شاوخوا، هر لور ته قبرونه وو! زه پر یوه قبر کښېناستم، ځکه چې نور نه شواى گرزېدلې، زنگنونه مې بیخي بې سېکه شوي وو. د زړه دربا مې اورېدله! یو بل څه مې هم اورېدل، څه؟ یو سربداله، بې نومه شور. ته وا دا به په دې تکه توره شپه کې زما د سر دننه شور وو که به له رازونو د دې ډکې مځکې لاندې وو، دغه مځکه چې د انسانانو په مړیو پرسېدلې؟ ما شاوخوا وکتل خو نه پوهېږم تر کله هلته وم، له ډاره فلج شوی وم، له وحشته بې سره وم، تیار وم چې چیغه کړم

ومرم. ناڅاپه داسې راته واېسېدل لکه د مرمرو هغه ډبره چې زه پرې ناست يم
 ښوري. بې له شکه چې داسې خوځېده لکه چې راپورته کېږي. بله چاره نه وه
 گاوندې قبر ته مې توپ کړل، او ومې ليدل، هو، هم هغه قبر چې پرې ناست وم
 نېغ راپورته شو، او مړ سړی رانېکاره شو، يو لوڅ اسکلېت وو چې ډبره يې په
 خپلې کړوې شوې ملا په شا پورې وهله. که څه هم تکه توره تياره وه خو ما
 بيخي ښکاره وليد. پر صليب مې لوستل: "دلته ژاک اولېوانت پروت دی چې په
 51 کلنۍ ومړ، پر ده کورنۍ گرانه وه، دی مهربانه او دروند سړی وو او د خدای په
 غوښتنه ومړ". مړه هم هغه څه لوستل چې د قبر پر شناخته يې کښل شوي وو.
 بيا يې له لارې يوه ډبره ورپورته کړه، يوه کوچنۍ تېره ډبره او په احتياط يې د
 توريو په ليکلو پيل وکړ. ورو يې هر څه پاک کړل، او د سترگو له کندو يې هغو
 ځايونو ته وکتل چې پرې توپل شوي وو، د هډوکو پر ژۍ يې چې گوته يې وه ده
 په برېښنده توريو وليکل: "دلته ژاک اولېوانت پروت دی چې په يو پنځوس کلنۍ
 کې ومړ. ده د خپل پلار مړينه پر خپلې بې رحمۍ چټکه کړه، ځکه چې د هغه
 شتمني يې غوښته، ده خپله مېرمن شکنجه کړه، خپل ماشومان يې وځپل،
 خپل گاوندیان يې تېر ايستل، له هر هغه چا يې غلا وکړه چې ورته ممکنه وه، او
 بې عزته ومړ". کله چې يې ليکل خلاص کړل مړ سړی بې له کوم حرکت ودرېد،
 خپل کار ته يې وکتل، چې شاوخوا مې وکتل ټول قبرونه پرانيستي وو، ټول مړي
 ترې راوتلي وو او ټولو هغه درواغ پاک کړل چې پر شناختو يې خپلوانو ليکلي
 وو، دوی د هغو پر ځای ريښتيا وليکل. ما وليدل چې دوی ټولو خپل گاوندیان
 ځورولي وو، ظالمان وو، صادق نه ول، ځان ته يې يو څه بل ته يې بل څه غوښتل،
 درواغجن وو، بدمعاشان وو، مفسد وو، بخيل ول، غلاوې يې کړې وې، خلک يې
 تېرايستلي وو، هر بد کار يې کړی وو، هر ناقانونه عمل يې کړی وو، دغو ښو

پلرونو، وفادارو مېرمنو، دغو ژمنو زامنو، دغو پاک لمنو لونو، دغو ريښتینو سوداگرو، دغو سړيو او ښځو چې بې داغه او بې عيبه بلل شوي، او دوی ټولو چې پر يوه وخت اوس د خپل دايمي کور پر شناختو ريښتيا، بد او سپېڅلي ريښتيا ليکل، نور چې لا ژوندي دي هيڅوک يې پرې نه دي خبر او يا داسې ښيي چې نه دي پرې خبر.

ما فکر وکړ چې دې به هم حتماً د خپل قبر پر شناخته څه ليکلي وي او اوس به بې له کومه ډاره په نيمو پرانيستو تابوتونو کې د مړيو او هډونو تر منځ منډې وهي. زه د دې په لور ورغلم، باوري وم چې سملاسي به يې مومم. بې له دې چې په شمال وهلي څادر کې يې پټ مخ وگورم او يا يې هغه د مرمر و صليب ووينم چې لږ مخته مې پرې لوستي وو چې دا ميینه وه، مينه ورسره وشوه او مړه شوه، وار له واره مې وپېژنده، او اوس مې وليدل: "يوه ورځ چې د خپل مين د غولولو په پار دباندې ووته، په باران کې والگي ووهله او مړه شوه". داسې ښکاري چې سهار يې پر قبر وموندلم، بې سده پروت وم.

ډارن

په خلکو کې هغه د ښکلي سگنالس په نوم مشهور وو، خو خپل نوم يې وسکاونت گونتران جوزف دي سگنالس وو.

هغه يتيم وو خو د پلار نه په ميراث کې ورته ډېر لوی جايداد پاتې شوی وو. هغه شوقين مزاجه او حاضر جوابه هم وو. د غړېدو نه ډېر چالاک معلومېده. د خوی بوی او ژبې نه نرم، خو لږ مغروره شان وو. اوږده اوږده رعب دار برېتونه او د راز نه ډکې سترگې يې وې. همدا هغه خوبۍ وې چې زنانه يې دده په لور مایله کړې وې. د ټولنې په محفلونو کې به د هغه ډېر قدر وه. په خاص توگه د گډا په مجلسونو کې به د کم عمر زنانه همېشه دده په لټون کې وې. هغه به د خپلې ټولنې خلک خندول هم. خلکو په ده پورې ډېر روماني داستانونه هم تړلي وو، مگر بيا هم بې واده ځوانانو دده ډېر قدر و احترام کاوه. هغه ډېر خوندور او بې فکره ژوند کاوه. په تبغ بازی کې د هغه ساری نه وو او په توپانچه يې لا ښې ډزې کولی شوې.

هغه به ويل کله چې زما د چا سره دوه په دوه جنگ (دويټ) راشي نو زه به د توپنچې انتخاب کوم. ځکه چې زه ډاډه يم چې په دې وسله خپل دښمن ووژنم. يو ماښام هغه د دوو مېرمنو سره د تېټر کتلو ته تللی وو چې د هغو مېرونه هم ورسره وو. د تېټر کتلو نه پس ده هغو ته د ايسکريم خورلو بلنه ورکړه.

هغوی هلته څو دقيقې ناست نه وو چې سگنالس محسوس کړل چې څنگ کې نيزدې مېز نه يو سړی يوې زنانه ته په غور گوري، هغې هم دا محسوسوله خو د

شرم او د خفگان په سبب يې لاندې کتل. آخر مجبوره شوه او خپل خاوند نه يې تپوس وکړو چې هغه سړی د ډېر وخت نه ماته گوري. نه پوهېږم څوک دی ، ته يې پېژني؟

خاوند يې چې دې خوا ته يې فکر نه وو سترگې راپورته کړې او و يې ويل چې نا زه خو يې نه پېژنم.

هغې نيمه موسکا وکړه او بيا يې په خفگان سره وويل چې دا خو ډېره بده خبره ده، ددې سړي د لاسه خو زه د ايسکريمو په خوند پوهه نه شوم.

خاوند يې د پام بدلولو د پاره خپلې اوږې لږ شان وخوځولې او دې ته يې وويل چې پرېږده مړه د داسې خلکو پروا کول خپل ژوند عذابول دي.

خو وسکاوند د ډېرې غصې نه په ولاړېدو مجبور شو. هغه دا نه شو برداشت کولای چې څوک دې يې په دعوت کې څه خلل واچوي. څنگه چې دا بنځې دده په دعوت دې هوټل ته د آيسکريمو خوړلو ته راغلې وې نو ځکه د هغوی بې عزتي ده د ځان وشمارله. هغه د سړي په لور ور تېر شو او ورته و يې ويل چې د هغه کم عمره بنځو په لور دتا داسې کتل زه بالکل نه شم برداشت کولای. ته د خپلو حرکتونو نه قلار شه مننه به وي.

سړي سمدلاسه ورته وويل:

- "څه ورک شه".

- "صاحبه! لږ په واک غږېږه، دتا دا خبرې ما په دې مجبوروي چې زه هم دتا په شان بداخلاقه شمه".

بناغلي په يوې کليمې سره ځواب ورکړو چې ډېره ناولې او د اخلاقو د دايرې نه بهر وه، چې د هوټل د يو سر نه تر بل سر پورې ورسېده او ټول خلک يې حېران

کړل. د کومو خلکو چې شا وه هغوی د دوی په لور مخونه را واپړول. کومو خلکو چې روتی خوړله هغوی خپل لاسونه ونيول او سرونه یې جگ کړل.

د هوتل درې مزدورانو د ډېرې ورخطایۍ نه اېخوا دېخوا منډې کړې. د کاونټر شاته دوو بڼځو د ډېر خوف نه چيغې کړې او په خپل ځای کې داسې سره راگردې شوې چې پورتنی نیمایي بدن یې سره یو شو لکه خود کار مشین چې په یو هېنډل کار کوي.

چارچاپېره یو ژوره چوپتیا خوره شوه. بیا ناڅاپه په هوا کې یو تېز اواز راپورته شو. ویسکاونټ د خپل مخالف نه خپېره پورته کړه. هر سړي د خلاسون د پاره رامنډې کړې. دواړو د دوه په دوه مقابله د پاره یو بل ته نعرې کړې.

کله چې کور ته را واپس شو نو وسکاونټ له ډېره تاوه خپله کمره کې اوږده اوږده قدمونه اخیستل. د ډېرې غصې نه د هغه ذهن کار نه کاوه. په ذهن کې یې صرف یو خیال تاوېده "دوه په دوه جنگ".

بل هیڅ قسم خیال د پاره دده په ذهن کې ځای نه وو. څه چې په کار وه ده هم هغه وکړل. دده ددې سلوک به خلک هر ځای کې تذکره کوي او د بېلابېلو ځایونو نه به ده ته د مبارکۍ پېغامونه هم راشي. هغه د لېونتوب په انداز کې چيغه کړه:

- "څه عجب ځنگلي انسان وو هغه".

بیا هغه کښېناست او فکر یې شروع کړ. سهار باید هغه څو دقیقې ددې دپاره وباسي چې د خپلې ډلې د مضبوطولو د پاره څوک منتخب کړي. هغه په خپل ذهن کې تر ټولو مهم او مشهور نومونه لټول. په اخر کې هغه دوه نومونه غوره کړل، یو "مارکویس د لا ټورنایر" او دویم "کرنل بورډېن". یو معزز رئیس او دویم پوځي وو. دوی به ښه کار وکړي. د دوی نومونه به په اخبارونو کې ښه ښکاره

شي. هغه پوه شو چې تېرى دى، يو په بل پسې يې درې گيلاسه اوبه وڅښلې. بيا يې ښکته پورته تگ پېل کړو. هغه خان ډېر طاقتور محسوس کړ.

که چېرې هغه زړورتيا وښودله، د سخت ترين دوه په دوه جنگ لپاره يې خپل مخالف ته ټينگار وکړ او د هغه په مخکې يې سخت شرطونه کښېښودل نو د هغه مخالف به د جنگ کولو په ځاى دده نه معافي وغواړي.

هغه يو ځل بيا هغه کارډ- چې له جبهه يې را اخيستی وو- په مېز وغورزاوه او بيا يې ولوست لکه څنگه يې چې مخکې لوستلى وو. ځکه چې لومړى يې په هوټل کې په سرسري نظر لوستلى وو او بيا يې کور ته په لاره د گاږي په رڼا کې لوستى وو: "جارج لامېل، 51 ريو مانسي". په کارډ صرف دا ليکلي وه.

هغه د توريو دا لړۍ وڅېړله. دوى ورته پراسرار ښکاره شول. د گډو وډو معنو څخه ډک. جارج لامېل؟ دا سپرى څوک دى؟ څه کار کوي؟ ښځې ته يې ولې داسې ځير ځير کتل؟ ايا دا بده خبره نه وه چې يو بېگانه سپرى دې يوې ښځې ته داسې وگوري. ويسکاونت يو ځل بيا چيغه کړه:

- "څه وحشي وو!"

هغه چوپ ولاړ وو، په سوچونو کې ورک. سترگې يې په کارډ ښځې وې. د کاغذ دې ټوټې دده په زړه کې طوفان راوپاراوه.

په زړه کې يې د نفرت نه ډک خيالونه را پېدا شول او ډېره زياته ناارامي يې محسوسوله. له ځانه سره يې وويل، "دا ډېر د ناپوهۍ کار وو". يو خلاص چاقو يې په لاس کې راواخيست او په کارډ باندې ليکلى نوم يې په دا ډول دوه ټوټې کړ لکه يو څوک چې په چاقو حلالوي.

هغه ته جنگ کول په کار دي، خو په کومې اسلحې. په توره که په توپانچه؟

د تورو جنگ ده د ځان بې عزتي گڼله. که څه هم د تورو په جنگ کې خطر کمه وه خو د توپانچې په جنگ کې دا هم ممکنه وه چې مخالف به یې له ډېره ډاره جنگ پرېږدي او معافي به وغواړي. د تورو په جنگ کې د ژورو زخمونو گنجایش کم وي، ځکه چې دوی د خپلې هوښیاری په سبب هم یو بل د ځان نه لرې کولای شي چې جگړه یې ډېره شدیدې نه شي، مگر د توپانچې په جنگ کې خو د مرگ او ژوند سوال دی. خو دی به پکې ضرور بریا ومومي او داسې به د خلکو په نظر کې نور هم عزت پیدا کړي. بیا یې هم په صحیح توګه فېصله و نه کړې شوه او په دوو کې وو. چیغه یې کړه:

– "ماته په کار دي چمتو اوسم هغه به و ډار شي".

هغه د خپل اواز نه خوف محسوس کړو او چارچاپېره یې نظر واچاوه. هغه ډېر بې ارامه وه، یو بل گیلان اوبه یې وڅښلې، بیا یې د خوب تیاري شروع کړه. د لېمپ گل کولو نه وروسته سمدستي په بستره پرېوت. سترګې یې پټې کړې او فکر کول یې پېل کړل:

– "ماته د انتظاماتو کولو د پاره سبا ټوله ورځ پرته ده نو ځکه زه اوس باید ښه په اطمینان سره خوب وکړم".

هغه په کمبلو کې ډېر گرم پروت وو مګر خوب یې نه وو. سمه تخته اوږد وغزېده او بیا پینځه دقیقې هم داسې پروت وو. په کین اړخ واوښت او بیا یې ښي طرف ته مخ واړوه. هغه لا تر اوسه تږی وو. د اوبو څښلو د پاره هغه بیا پاڅېد. یو عجیبه د بې ارامۍ احساس پرې راخور شو:

– "ایا دا ممکنه ده چې زه و ډار شم؟"

د هغه زړه د خپلې کمزړې په هر پېژندل شوي اواز د لېونتوب تر حده درزا پېل کړه. ګړۍ چې کله د گنتي په پوره کېدو الارم پېل کړ، نو هغه دومره و وېرېده

چې د ساه اخیستو د پاره یې څو ثانيې خوله وازه پاتې شوه. هغه د خپلې ویرې په حقله د خپل ځان سره استدلال شروع کړ:

- "ایا زه رښتیا ډارېږم؟"

نه هیڅکله نه ډارېږي، ځکه چې هغه ددې دوه په دوه جگړې هوډ کړی وو او په سمه توګه یې د جنگ کولو او نه وېرېدلو د پاره خپل ذهن جوړ کړی وو، خو هغه دومره ژور خفګان محسوس کړو چې حېران شو:

- "ایا یو سړی د خپل ځان سره هم وېرېدلی شي؟"

په ده باندې شک، بې قراری او دې دهشت حمله وکړه. فرض کړئ که چرته یو طاقت دده نه هم ډېر طاقتور، باصلاحیت او غېر مقلد په ده باندې غالب شي. څه به پېښ شي؟ هو، څه به نه پېښېږي؟ یقیني توګه به هغه د غوندې ځای ته ځان رسوي، ځکه چې هغه د تللو د پاره په ذهني توګه تیار وو، مګر فرض کړئ که چرته دده لاس ولړزېدل یا په ده بې هوشي راغله نو دده د نوم ناموس او د عزت به څه جوړېږي. هغه فکر وکړ.

هغه ته یو عجیبه ضرورت ورپېښ شو او پاڅېدو چې په آئینه کې خپل ځان وګوري. هغه خپله ډیوه رڼا کړه. هغه چې کله خپل ځان په پالش شوې آینه کې ولید ډېر په ګرانه یې خپل ځان وپېژانده. هغه داسې محسوس کړل چې تر اوسه یې خپل ځان نه وي لیدلی. سترګې یې له ډېره ډاره بهر راوتلې وې او مخ یې زیر شو د څه شک نه بغېر تک زیر.

هغه د آیینې مخې ته ولاړ وو. خپله ژبه یې داسې را ښکاره کړه لکه د خپل صحت اندازه چې اخلي او ناڅاپه دې فکر لکه د مرمۍ په څېر وخوځاوه:

- "بله ورځ په دې وخت ممکنه ده چې زه مړ یم."

زړه یې یو ځل بیا په زوره درزا پېل کړه. سبا ورځ دا ساعت ممکنه ده چې زه مړ یم. دا سړی دا ماته چې په آینه کې مخامخ ولاړ دی نور به نه وي. زه دلته ولاړ

يم او خپل عكس په آيينه كې وينم. زه په دې پوه يم چې ژوندی يم، خو محض
خلورويشت ساعتونو كې به زه په بستره كې پروت يم. مړ به يم. سترگې به مې
پټې وي وجود به مې يخ وي او روح به مې بل جهان ته پرواز كړی وي.

هغه بېرته د بسترې په لور راوگرزېد او په ښكاره ډول يې ځان په هغه څادر كې
سمه تخته پروت وليده چې همدا اوس ده پرې ايښی وو. مخ يې د مړي په شان
وو. لاسونه يې په دا ډول سست وو چې هيڅكله به بل حركت و نه كړي.

دا فكر يې په زړه كې د راتلو سره د خپلې بسترې نه ډار پېدا شو. ددې نه مخكې
چې يې نظر په بستره پرېوزي هغه د سگرېټ څكولو د پاره بلې كمړې ته لاړ. ډېر
زر يې سگرېټ راواخيست او په كمږه كې يې يو خوا بل خوا تگ پېل كړ. وجود
يې ډېر يخ وو. د خپل نوكر راويښولو د پاره د هغه په لور لاړ. كله يې چې زنگ
ورته وهلو نو ودرېده او سوچ يې وكړ:

- "هغه به دا محسوس كړي چې زه وېرېرم."

هغه را واپس شو او په خپله يې اور بل كړ. د هر يو څيز را اخیستلو په وخت يې
لاسونه لړزېدل او په سر يې چكر راتلو. د هغه فکرونه كړكېچن شول او په ذهن
يې تياره خوره شوه. لكه ښه ډېر شراب چې يې څښلي وي او وار په وار يې د
خپل ځان نه دا تېوس كاوه:

- "زه څه وكړم؟ په ما به څه كېږي؟"

د هغه ټول بدن لړزېده. لكه د څه ټكان په وجه چې ښورېږي. هغه يكدم پاڅېده
او د كړكۍ د پردې له لرې كولو سره يې وليدل چې سهار شوی دی. تمام ښار د
شفق په سرڅۍ كې رنگ وو. د راځتونكي لمر وړانگو تمامه نړۍ پوښلې وه او يو
نوی ژوند يې وربخښلی وو. دې وړانگو د وسكاونټ زړه ته هم تازگي او طاقت
ورکړ. هغه فكر وكړ چې زه هم څومره ساده يم، مخكې له دې څو شېبې خپل

دبښمن جارج لامبل ووينم او دا يقيني کړم چې هغه د مقابلې دپاره تيار هم دی که نه زه هسې د وخت نه مخکې له ويرې مړ کېږم.

هغه ولامل، جامې يې بدلې کړې او په قوي قدمونو بهر ته روان شو. د تللو په وخت کې هغه بيا بيا د خپل زړه سره دا خبره تکرار کوله چې ماته په کار دي بېدار اوسم او دا ثابته کړم چې زه د چا څخه هم نه وېرېږم.

د هغه ملگري مارکوپس او کرنل سمدستي دده مرستې ته تيار شول او د دوه په دوه جنگ په شرايطو يې خبرې پېل کړې. کرنل تېوس ترې وکړ:

– "ته سخته جگړه غواړې؟"

ويسکاونت جواب ورکړ:

– "هو يوه سخته جگړه".

مارکوپس هم وپوښت:

– "تاسو اوس هم په توپانچې ټينگار کوئ؟"

ويسکاونت:

– "هو".

– "پاتې نور بندوبست د پاره به ته مونږ ته آزادي راکړې؟"

ويسکاونت توخې وکړ، بيا يې په وچ غږ وويل:

– "شل قدمه فاصله، په اشارې سره لاس پورته کول او تر هغې نه ښکته کول چې

د ډزو په تبادله کې يو تن سخت زخمي شوی نه وي".

کرنل د اطمینان په لهجه کې ځواب ورکړ:

– "دا خو ډېر ښه شرطونه دي. ته په نخښه ویشتلو کې ماهر یې او د تا د بریا

پوره پوره امکان شته".

دوی بيا يو بل نه رخصت شول. ويسکاونت چې کله کور ته راورسېد د هغوی د

راتگ انتظار يې پېل کړ. د هغه اشتعال او ويره چې د څو لمحو د پاره ختم شوې

وه بيا ورو په ورو په زياتېدو شوه. هغه په خپلو لاسونو كې، په پښو كې او په سينه كې يو عجيبه لړزان محسوس كړ، يو نه ختمېدونكى لړزان. هغه په يو ځاى نه شو تم كېداى چې ناست يا ولاړ واى. د هغه په خوله كې بېخي لاړه پاتې نه وه او خپلې ژبې ته يې بيا بيا حركت وركاوه چې د تالو سره يې سرپښ پاتې نه شي. هغه د ناشتې لېواله وه مگر خوراك يې نه شو كولای. بيا هغه ته دا خيال راغى چې د ځان زړورتيا لپاره شراب وڅښي. هغه د شرابو د غټ بوتل لپاره نوكر ته حكم وكړ. بيا يې مسلسل شپږ گيلاسه د حلق نه تېر كړل. د اور په شان گرمي د هغه په وجود كې خوره شوه. سمدلاسه د هغه روح او ذهن چكر وهل پېل كړل. هغه فكر وكړو:

– "اوس ما سمه لار پېدا كړه، اوس به هر څه سم شي".

مگر په يو ساعت كې دننه هغه د شرابو ټول بوتل وڅښلو. ددې سره د هغه پرېشاني او غصه نوره هم زياته شوه. زړه يې غوښتل په چا خوله ولگوي يا په زوره زوره نعرې وكړي چې په دې كې مانېام شو.

د دروازې د زنگ اواز يې واورېد خو د اواز په اورېدو دى نور هم بې دمې شو او په ده كې دومره قوت نه وو چې د خپلو ملگرو د هر كلي د پاره پاڅېږي. تر ډېره وخته د هغوى سره د خبرو كولو طاقت هم نه وو پكې پاتې ځكه چې ده سره دا وهم مل وو چې دده خبرو نه به هغوى دده په كېفياتو او حالاتو خبر شي. كرنل ورته وويل:

– "څنگه چې تا غوښتل هم هغسې مو ټول انتظامات وكړل".

اوله خو ستاسو مخالف هغه ټولې اسانۍ وغوښتې چې يو ذليل بنده يې طلب لري مگر ډېر زړ يې بيا هر څه تسليم كړل او هر څه يې ومنل. د هغه سره په ډله كې دوه پوځيان دي. ويسكاونټ وويل:

– "ستاسو مننه".

مارکویس وویل:

- "وبخښه مونږ ته لا ډېر کارونه او انتظامات پاتې دي ځکه تر ډېره وخته ستا سره نه شو پاتې کېدی. مونږ باید د یو تکړه ډاکټر د موجودګۍ انتظام وکړو، ځکه چې د جنگ یو شرط دا دی چې تر څو یو کس ډېر زیات زخمي شوی نه وي تر هغې به نه ختمېږي او تاته معلومه ده چې د مرمۍ زخموڼه څومره ژور وي. جنگ د پاره به مونږ داسې مېدان ګورو چې په خوا کې یې نيزدې کور وي، چې د ضرورت په وخت مونږ هلته زخمي یوسو. حقیقت کې ددې هر څه انتظام کول به مونږ نه دوه درې ساعته وخت واخلي".

یو ځل بیا ویسکاونټ هغوی ته ځواب ورکړ: "مننه".

کرنل تېوس ترې وکړ:

- "ستا طبیعت خو ښه دی؟ او مطمئن خو یې؟

ویسکاونټ ځواب ورکړ:

- "هو زه بالکل مطمئن یم".

بیا یې دواړو ملګرو رخصت ترې واخیست.

کله چې دی تنها پاتې شو نو ده ته بیا خپل ځان لېونی ښکاره شو. نوکر یې خراغ بل کړ او دی د خطونو لیکلو د پاره په مېز کښېناست.

د کاغذ پر سر یې ولیکل "دا زما وصیتنامه ده" هغه ولړزېده او ددې سره راپاڅېدو. هغه دا محسوسول چې د دوو خیالونو یو ځای کول، د څه فېصلي یا د قرارداد کولو توان په ځان کې نه وینی.

بس هغه جنگ ته روان وو ځکه چې دده سره د پس وپېش د پاره څه لار پاتې نه وه، نو بیا دده سره څه مسله وه؟ هغه جنگ کول غوښتل او د جنگ د پاره یې پخه اراده هم وه، مګر بیا هم هغه پوهېده چې څومره کوشش وکړي څومره همت

وکړي جنگ خو پرېږده چې د جنگ مېدان پورې هم نه شي تللی. هغه په تصور کې د جگړې منظر راوسته. هغه خپل او د مخالف چالونه او وارونه په نظر کې راوستل.

د لمحې لمحې د وقفې سره هغه غاښونه جنگول چې خوله کې یې اواز ترې پېدا کېدو. هغه د دوه په دوه جنگ د دوه په دوه جگړې لیکلي اصول یې را و ایستل او د هغه د ویلو هڅه یې وکړه. بیا یې په حېرانتیا سره وویل:

- "ایا زما مخالف د نخښې ویشتلو گالریو ته ځي؟ ایا هغه په نخښه ویشتلو کې شهرت لري؟ او په دې کار کې به د هغه مرتبه څه وي؟ زه دا څنگه معلومولی شم؟ هغه ته «بېرن د واکس» کتاب خیال راغی چې د توپانچې د نخښې ویشتونکو باندې لیکل شوی وو او د سر نه یې تر اخره پورې ولوست. خو د جارج لامېل ذکر په هغه کې نه وه شوی. بیا هم که دا سړی ښه نخښه ویشتونکی نه وای نو دومره زړ یې ولې خطرناکې وسلې او وژونکو شرایطو ته غاړه کښېښوه؟

هغه چې کله په کمره کې گرږېده نو د یو واړه مېز سره ودرېد، په هغه باندې پاس پرته بکسه یې خلاصه کړه او د هغې نه یې توپانچه راوویستله. بیا یې ځان ډز کولو ته تیار کړو او لاس یې پورته اوچت کړ، خو هغه د سر نه واخله تر پښو پورې لږېږده او د توپانچې خوله چار چاپېره تاو راتاو شوه. په دې وخت کې یې له ځانه سره وویل:

- "دا ممکنه نه ده. زه په دې حالت کې جنگ نه شم کولای."

هغه د توپانچې د خولې اخري سر ته وکتل. یو کوچني، تور، ژور سوري ته چې مرگ تویوي. بیا ده سره د خپلې بې عزتۍ فکر مل شو. په کلب کې د خندا، خلکو په بېټکو کې د خندا، د ښځو د سپکاوي، دده په حقله د اخبارونو اشارې، او د نورو ډارنو د پېغور په اړه فکرمند شو.

هغه لا اوس هم وسلې ته کتل او د ماشې په اوچتولو سره د هغې لاندې يوه وړه د سرې شعلې په شانې ټوپۍ په نظر ورغله. د خوشبختۍ يا هېرولو له مخې، توپانچه بار پاتې شوې وه. په دې ليدلو هغه د خوشالۍ د يو نه بيانېدونکي احساس سره مخ شو.

که چرته د خپل حريف سره د مقابلې په وخت هغه مناسبه زړورتيا او حوصله ونه ښودله نو هغه به د تل د پاره ورک او سپک شي. د بدناملۍ داغ به يې په لمن پورې شي او ټولنه کې به يې څه عزت پاتې نه شي او هغه به ونه شي کړای چې بېرته خپل عزت او سکون تر لاسه کړي. هغه په دې پوهېده او دا يې محسوسوله هم، بيا هم هغه زړور وو ځکه چې هغه غوښتل جگړه وکړي هغه زړور وو ځکه چې...

دا خيال د هغه په ذهن کې ختم نه شو، هغه خپله خوله وازه کړه او د توپانچې نلۍ يې تر حلق پورې ورسوله، بيا يې په ماشه زور وکړ.

د ډز په اورېدو سره يې چې نوکر کمري ته راننوتو هغه يې په فرش مړ پروت وموند. د مېز په سپين کاغذ د وينو څاڅکي پراته وه او يو غټ څاڅکي دغه څلور توري هم پټ کړي وو:

"دا زما وصيتنامه ده."

پای